

Павел Вежинов
Кутия за енфие

ПЪРВА ЧАСТ

Всички „Хилтон“-и по света са еднакви – като брадавици, като майски бръмбари, като лалета. Някаква подобна нелепа мисъл се въртеше в ума на едрия мъж в спортен костюм, който седеше във фоайето. На кръглата масичка пред него бяха поставени малка бутилка „Туборг“ и кристална винска чаша. Като някакъв престарял френски маршал той пиеше своята бира именно във винска чаша, на малки, предпазливи глътчици. Чувствуваше се отегчен и в същото време някак дълбоко изтърпнал. И като че ли не съзнаваше точно къде е – в Капабланка, в Монтевидео, в Найроби? Все същият реквизит, все същите младолики американски бабки с шапчици от изкуствена слама и съблазнителни воалетки, плоскогърди и енергични като хлебарки. Между прочем две от тях доста отдавна поглеждаха към масата му. И имаше за какво. Беше хубав мъж, доста изтънчен, макар и с малко едри черти на лицето си. Неговият отегчен вид ги привличаше като магнит. Всъщност това беше мъжът на мечтите им, но знаеха, че като всяка мечта и той е непостижим. Много по-лесно беше да си купят някой жиголо в нощния клуб или дори някой хубавичък местен студент, останал съвсем без средства.

Мъжът отпи още една глътка и погледна часовника си. Беше пет без десет. До самолета оставаха повече от три часа и, естествено, най-разумно беше да си почива в стаята през това време. Но хотелската самота винаги го бе потискала, досега не се бе научил да я понася. По-добре тук, всред бабките, недалеч от бара, от който в тоя момент се носеха свежите миризми на коктейлите. Все пак не се чувствуваше сам. Точно в тоя миг към масата му се приближи доста възрастен мъж с осанката и профила на Фердуси. Само маслено-зелената му униформа подсказваше, че е обикновен хотелски служител.

– Господин Периа, викат ви на телефона – каза той вежливо.

Мъжът мълчаливо кимна. Беше го предупредил, разбира се.

– Втора кабина – добави служителят.

Господин Периа прекоси бавно фоайето под очарованите погледи на двете американки и влезе в кабината.

– Кой, моля?

– Господин Периа? – попита гласът отсреща. – На телефона Айвазян... Стоката е готова, господин Периа!...

– Добре – отвърна мъжът. – Идвам след малко.

– Не се безпокойте, господин Периа. Ще ви чакам, докато дойдете...

Периа затвори телефона и излезе навън. Фердуси стоеше почиттелно на няколко крачки, без да губи докрай своето източно достойнство. Периа му пхна небрежно пет долара и каза кратко:

– Едно такси, моля!

Прислужникът мигновено оцени щедрия бакшиш, гръбнакът му опитно се огъна.

– Имаме готово, господин Периа!

Таксито беше грамаден червен кадилак, почти половин яхта. И точно като яхта люлееше на меките си ресори. Вратът на шофьора – мършав, немит и неподстриган – го накара да се намръщи. И той погледна отегчено навън. Пустота, нагreti от слънцето улици, досада. И едва сега като че ли осъзна къде е... Истанбул!... Въпреки очакванията градът никак не му бе харесал освен Златния рог, разбира се, и изящните силуети на джамиите. Улиците му се сториха прекалено тесни, пълни с вонящи мъже, с амбулантни продавачи, които крещяха прегракнало, с невчесани проститутки. Полицаите по кръстовищата пищяха като побъркани със своите никелирани свирки, шофьорите се ругаеха, просяци мъкнеха дрипите си и протягаха ръце с мръсни нокти. Преследваха го и тежките ориенталски миризми – на овча лой, на козя пастърма, на гнила риба и зеленчуци. Бе минал само веднаж по „Истиклял булвар“ и – доста! Сега таксито беше станало единственото му превозно средство.

Но тук, близо до морето, улиците бяха още съвсем пусати. Таксито пое леко по стръмния булевард към високата част на града. Минаха край градския стадион, който сякаш се давеше – само от време на време се чуваха някакви прегракнали вопли, някакви глухи хълцания и въздишки, потъваше и отново със стон излизаше над повърхността. След това всичко заглъхна в безезнината на жегата, но отново се появиха миризмите. Прекосиха площад „Таксим“ с недоносената скулптура на Кемал Ататюрк и колата пое по главния булевард. Скоро трябваше да пристигнат.

– Тук, вдясно! – каза мъжът.

Таксито зави по една тясна уличка с износен от вековете калдъръм и спря.

– Почакайте малко!

Шофьорът едва го погледна. Спрял не спрял, измъкна някакво порнографско списание и заби нос във фолиото. През двете страници, златиста и изящна, с платинени коси, се бе протегнала съвсем гола жена.

Само гънката на бедрото ѝ му пречеше да види това, което така алчно очакваше. Периа го погледна презрително и се измъкна навън. Точно срещу него имаше малка тясна витрина с отдавна немити стъкла. Никакви минувачи не спираха там, нямаше какво да гледат. Какво ги интересуваха старинните наргилета и чибуци, още по-старинните ятагани, сребърните прибори за обрязване? Никой местен човек не би си губил времето с такива вехтории.

Гонен от миризмите, Периа просто хлътна в тесния вход. След блясъка на слънцето сега едва проглеждаше в хладния полумрак. И постепенно пред очите му изплаваха дребна изискана фигура, бледо лице с леко изгърбен нос.

– Добър ден, господин Периа!... Вие пристигнахте като вятър! – тонът му беше шеговит, френското произношение – безукорно.

– Наистина! – усмихна се едва забележимо мъжът. – Това не е най-добрият начин да се търгува.

– Бъдете спокоен, господин Периа. Ние, арменците, сме много коректни търговци. Винаги предпочитаме клиента пред печалбата. Защото без клиенти каква печалба можеш да имаш?

– Изглежда, че е вярно! – измърмори Периа. – В Париж си купувам килими само от един арменец... Поне знам, че няма да ме излъже.

– Досещам се! – кимна търговецът. – Сигурно Ахджиян...

– Съвсем точно! – каза учудено Периа. – Вие го познавате?

– Всички арменци по света сме малко нещо роднина – усмихна се търговецът. – И тъй, господин Периа, ето вашата чудесна кутия...

Периа беше свикнал вече с полумрака на магазинчето. В ъгъла зад лека стъклена преграда се виждаше масивно бюро. Айвазян бръкна в едно от чекмеджетата и извади оттам нещо, увито в парче лилаво кадифе. Като приближи, той го подаде така внимателно на клиента си, сякаш беше чупливо. Периа малко нетърпеливо разгъна плата. Сега държеше в ръцете си чудесна кутия за енфие, много изящна и лека и в същото време много солидна. Беше изработена навярно от лакирано абаносово дърво, след това обкована в сребърна рамка. И дърводелската, и ювелирната работа бяха повече от превъзходни. В центъра на капака бе апликиран голям тъмозелен изумруд, добре патиниран от времето. Периа дълго време разглежда кутията, след това отвори капака и внимателно я помириса. Лицето му издаваше вътрешно задоволство. Той бръкна в джоба си, извади малка лупа със сгъваема дръжка и дълго изследва нещо от вътрешната страна на капака. Тоя път задоволството му бе съвсем пълно.

– Да, това ми трябваше! – каза той най-сетне. – Това е оригиналът...

Периа започна внимателно, почти любовно, да огъва кутията в лавово кадифе.

– И колко струва тая красива играчка? – запита той.

– Седем хиляди долара, господин Периа...

– Добра цена! – кимна мъжът.

– Ако беше моя, щях да ви я дам малко по-евтино – отвърна Айвазян. – Но вие разбирате, сам аз съм я купувал... И понеже бързах заради вас, и те ми взеха малко повече.

– Казах само, че цената е добра – усмихна се Периа. – Ще приемете ли травел-чекове?

– Моля! – каза търговецът. – Парите са си пари... Беше ми приятно да ви услужа, господин Периа... Вие сте джентълмен.

Периа пхна кутията в джоба си.

– Пожелавам ви добро здраве, господин Периа!... И успех в сделките.

Навън шофьорът го чакаше все тъй забил пъпчивия си нос във фолиото. Безпомощен да постигне най-желаното, сега той не откъсваше поглед от бюста на съмнителната блондинка. Пристигането на клиента ни най-малко не го смути – все едно, че си четеше корана.

– „Хилтон“! – каза нетърпеливо Периа. Шофьорът неохотно пхна списанието в джоба си.

– Да, господине.

И кадилакът се понесе като ладия по старинния калдъръм на улицата.

* * *

Маня не беше от най-красивите стюардеси на „Балкан“. Красивите стюардеси не обичаха да пътуват по тая въздушна линия, както между прочем и не дотам красивите. Както навсякъде по света, така и в „Балкан“ красивите стюардеси имаха повече възможност за избор. Но затова пък Маня беше една от най-опитните. Правеше доста добри валутни сборове от дребната търговийка на борда – напитки, цигари, шоколад. Умееше много мило да се усмихва, защото имаше хубави зъби. Притежаваше на всичко отгоре чифт добри крака, малко масивни за един съвсем изискан вкус, но затова пък много удобни за ходене по нестабилния под на самолета. Като всяко порядъчно момиче отначало тя много се дразнеше, че всички безочливо я зяпат именно в краката, но после

постепенно свикна. И нямаше как да не свикне, след като минижупът бе въведен като официален костюм на въздухоплавателното социалистическо предприятие.

Като всяка, опитна стюардеса тя още от стълбата познаваше своите хора. Познаваше ги по цвета на лицето, по блясъка на очите, дори по потъмнените зъби, както беше случаят с тоя господин Капелани. На всичкото отгоре се оказа французин и съвсем истински при това. Седнал не седнал, той побърза да се представи.

– Аз съм директор Капелани. Може ли бутилка „Каберне“?

– Привържете се, господине! – отвърна много мило Маничка. – Веднага, след като излетим.

Господин Капелани започна да привързва несръчно ремъка около своето кръгло непокорно коремче. Приличаше на малък провинциалист и дребен сладострастник въпреки възрастта си – от тия, за които всяко пътуване в чужбина е свързано с някое не дотам скъпо и не дотам рисковано грехопадение. Но все пак, ако се съди по потъмнените му зъби, неговата слабост към червеното вино надминаваше всички други. Разбира се, и той се загледа безочливо в краката на Маня, очите му заблестяха. Навярно беше пийнал, макар и не много, колкото да се разгорят страстите. След като излетяха, Маня му донесе „Каберне“ и Капелани веднага се впи в бутилката като кученце в биберон. Двамата български инженери, които идваха от Техеран, си поръчаха бутилка „Мартел“ – втората по ред. Само едрият хубав французин, който седеше на последния ред, малко я озадачи.

– Бутилка „Туборг“, моля!

– Момент! – каза вежливо Маня.

– И забърза към Филип, мрачния стюард с лице на демон, който в тоя момент тъкмо подготвяше вечерята.

– Какво е „Туборг“? – запита тя.

– Май че някаква бира! – измънка презрително Филип. – Кажу ми, че имаме само „Пилзен“...

Но Маничка любезно обясни на французина, че оригиналният „Пилзен“ далеч превъзхожда всякакъв „Туборг“. Пътникът я изслуша снизходително.

– Може и тъй да е – отвърна той. – Но, според мене, всяка въздушна компания, която уважава себе си, трябва да сервира „Туборг“.

Но Маничка отново успя да се измъкне.

– Съжалявам, господине... Но вашите валутни кризи постоянно ни объркват сделките.

И веднага отиде при Филип. Предстоеше им половин час трескава работа – да сервират вечерята. Не беше толкова просто и лесно да се обслужат трийсетината пътници, повече от които бяха чужденци. Особено пък французите с техните „рокфор“ и „камбер“. За щастие самолетът пътуваше съвсем гладко, пък и Филип беше много сръчен сервитьор, така че привършиха навреме. Капелани си поръча втора бутилка, макар че не беше изпил още първата. Трета бутилка си поръчаха разгорещените български инженери. Маня ги погледна учудено.

– Няма да стане! – отвърна тя категорично. – Като слезете та летището, няма да си познаете жените...

– Те ще ни познаят! – каза весело единият. – Няма начин да ни загубят ...

– Не! – каза Маня.

Тоя път женската солидарност се оказа по-силна от стимулите на търговията.

След като изпълни всичките си задължения, Маня приседна за малко при летците. Това беше комай единственото ѝ забавление в самолета. Пък и за летците, разбира се, Маня беше толкова мила, толкова добра, толкова уютна. И толкова невзискателна в крайна сметка. Нощта отдавна бе настъпила и макар да тичаха по петите ѝ, все още не можеха да я настигнат. На осем хиляди метра самолетът сякаш не летеше, а висеше неподвижен между звездите и невидимата земя. Не, не съвсем невидима. От време на време някъде в далнините се появяваха малки сияния като галактични мъглявини в безкрайния мрак на космоса. Там някъде имаше хора и къщи, имаше прохладни легла и открити прозорци, през които заедно с нощния въздух нахлуваше далечният мирен цвъртеж на шурците. Там някъде бръмчаха транзистори, шумяха чайници, сънно проплакваха бебета. Там някъде из малките градчета хората се готвеха да спят. Маня усещаше, че и на нея ѝ се доспива, мечтаеше вече за своето диванче в тесния хол – толкова скромничко и все пак толкова скъпо. Даже в своя собствен дом Маня беше нещо като вечна пътница, откъдето всички очакваха да замине някой ден завинаги. Може би и това щеше да стане – да отиде някъде и при някого, при Филип например, ако не беше толкова мрачен и пренебрежителен с нежния пол.

След четвърт час в далечината се появи резедавото сияние на софийското летище. Там вече ги чакаха. Наистина ги чакаха – в диспечерската кула, в информацията, в паспортното бюро, в митницата. Чакаха ги спокойно и без напрежение. Времето бе отлично, връзката – съвсем редовна. Още един рейс щеше да бъде отменат в тяхното напрегнато

лятно разписание.

Чакаше ги и Берберов, администраторът на хотела. Но не ги чакаше като всички други на своето служебно място, а на служебната маса в летищния ресторант. Знаеше, че и тоя път надали ще дочака свои пътници. Та кой нормален човек ще спи край грохота на самолетите освен в лошо време и в случай на беди и нередности. Не се чувствуваше съвсем бодър. Вместо да се наспи хубавичко следобед, както се полага на един шестдесет и пет годишен мъж, беше се заиграл на бридж-плафон със стари приятели от колежа. И беше припечелил на всичко отгоре четири лева, които сега с удоволствие харчеше. Поръча си телешко филе, бутилка „Ркацители“, парче сирене. От виното му се доспа още повече, така че си поръча и двойно кафе. Въпреки всичко беше доволен и от живота, и от себе си. Дори от службата си беше доволен.

А мнозина смятаха, че тая дребна служба не е съвсем подходяща за човек като него. Беше колежанин и висшист, спокойно говореше четири-пет езика. Трийсет години бе прекарал по големите луксозни хотели на много по-отговорни длъжности. Дори сега, макар да бе пенсиониран, му предлагаша да стане управител на някой от големите курортни хотели, но той любезно отказа. Имаше си уютна ергенска квартира, имаше си приятели, имаше си стари навици, с които не искаше да се разделя. Пък и сам чувствуваше, че не е вече за много отговорна и напрегнатата работа. Най-много го тревожеше паметта му – тая проклетата памет, единствената, която никога не се връща. Все по-често му се случваше да попита всред играта: „А пропо, кое беше коз?“ Все по-често му се случваше да излезе на улицата с разкопчан панталон. Все по-често в паметта му извираха някои забравени от десетилетията песнички. И никак не знаеше какво да прави с пепелта на своите вечно димящи цигари. Сипеше я по пода, по реверите си и дори в чашата с бяло вино.

Точно в девет и двайсет и пет на пистата леко като лястовица кацна голям, изяден ТУ-134. Берберов много добре го видя в голямата черна рамка на витринното стъкло.

„Това е «персиецът» – помисли той разсеяно. – Трябва да вървя.“

За него „персиецът“ бе самолетът, който идваше от Техеран през Истанбул. Докато Берберов носеше бавно тежката си фигура към подолния етаж, „персиецът“ с грациозна маневра се обърна на пистата и потегли към аерогарата. Целият сложен механизъм на летището, който беше притихнал за десетина минути, изведнаж оживя. Завъняха телефони, забързаха хора, по пистата полетяха товарният електрокар и самолетната стълба. Самолетът приближаваше, сигналните му светлини все

още мигаха червено-зелено, червено-зелено. И най-сетне спря пред застиналата като статуя осветена от фаровете фигура на дежурния.

Един от първите, които слязоха, беше Периа. Той спря неволно и се огледа. Духаше слаб, много свеж ношен ветрец, точно такъв ветрец – припомни си той – духаше и в подножието на Алпите. Летището му се стори много по-голямо и по-оживено, отколкото очакваше. „И все пак това е Европа, това не е Азия!“ – помисли той с някакво смесено чувство. В крайна сметка това не съвпаднаше съвсем с неговите собствени планове. И Периа покорно тръгна след стюардесата. Не носеше нищо със себе си освен пътна чанта куфарче. Всичко друго бе оставил като транзитен багаж. Така че пред митническия контрол се появи един от първите.

Не бързаше, не, никак не бързаше. Като всеки човек с не съвсем чиста съвест той най-напред се опита да оцени обстановката. При кой митничар да отиде? Поне в това отношение имаше по-ясен и по-проницателен поглед и от самите митничари. Нямаше много време за избор – и митничарите не са глупави, може би ще забележат неговото колебание. В малката галерия от лица той изведнаж се спря на едно много светло лице на младеж независимо от това, че косата му бе тъмна и малко къдрава. На пръв поглед изглеждаше приятен, доверчив, интелигентен. Не може един такъв млад човек да бъде чак толкова подозрителен, проницателен и дори любопитен. Не можеше да бъде мрачен, избухлив или кисел. Такива млади хора са обикновено в добро разположение на духа. Освен ако имат лоши жени или пък лоши тъщи. Това не изглеждаше много вероятно, видът му бе спретнат, униформата – съвсем нова. Чиновник в нови, спретнати дрехи е винаги в добро разположение на духа.

Периа се приближи, без да бърза. Лицето му изглеждаше уморено, безучастно и търпеливо. И все пак усети как младият митничар просто го фотографира с поглед – и то твърде умен, твърде проницателен и хладен. Може би не беше попаднал на най-доброто място.

– Багажа ви, моля!

– Аз съм транзитен – отговори мъжът. – Имам само ръчен багаж.

Той повдигна малко чантата си и я показа. Митничарят един миг се поколеба.

– Отворете я!...

Мъжът извади от джоба си връзка с ключове и отвори чантата. С опитния си поглед митничарят видя, че вътре няма нищо особено – ризи, пижама, тоалетни принадлежности. Върху всички тия вещи съвсем

открито бе поставена кутия за енфие. Стори му се, че и тя не представлява нещо особено, но все пак я взе и я отвори. Кутията бе съвсем празна. Той погледна по-отблизо камъка – като че ли не представляваше ценност.

– Това какво е? – попита младежът за всеки случай.

– Кутия за енфие.

– Вписана ли е в паспорта?

– Не представлява ценност – отвърна спокойно Периа. – Купих я в Истанбул за 20 долара... И то в последния момент, иначе щях да я остава в транзитния багаж. Митничарят удари печата върху етикета и каза вежливо:

– Митническата декларация, моля!

Периа остави куфарчето върху мозаичния под и извади митническата декларация. Поне в това отношение бе съвсем редовен. Младият митничар дори не поиска да види валутата. Той само подпечата декларацията и кимна:

– Това е всичко.

– Къде е хотелът? – запита Периа.

– А, тук ли ще спите?... На втория етаж. Много чист и уютен хотел, господине... Има и ресторант...

А през това време Берберов спокойно си четеше в администрацията „Пролетни води“ на Тургенев. Като всеки стар ерген той имаше съвсем запазена емоционална природа. И четеше любовни романи с искрено увлечение. Внезапно дочу стъпки в коридора и небрежно повдигна глава. Господи помилуй – пътник! И то истински пътник – чужденец, висок, изискан. В ръцете си носеше само малко ръчно куфарче, навярно като всички други бе транзитен. В своето малко вътрешно тото Берберов го определи като италианец. От Северна Италия, разбира се, Милано, Торино... По всяка вероятност рекламен директор на някоя голяма експортна фирма. Ха да видим дали ще спечели тотото!

Но не спечели. Чужденецът му подаде френски паспорт, Берберов малко разочаровано го разгърна.

– Една стая, моля! Обезателно с баня...

– Всичките ни стаи са с баня, господине... За една нощ?

– Да, утре в пет и половина заминавам с „Ер Франс“ за Цюрих.

– Да ви събудят ли?

– Не, няма нужда... Но ако обичате, попълнете ми фиша. После ще си прибера паспорта.

– С удоволствие, господине!

Периа бръкна в джоба си, извади някаква банкнота и малко небрежно я хвърли на масата. Берберов се усмихна.

– Това не бива да правите в България, господине.

– Защо? – погледна го учудено Периа. – И това ли е забранено?

– Нищо не е забранено, но не е прието – отвърна изискано администраторът. – Аз съм следвал в Сорбоната.

– Съжалявам! – каза Периа и си прибра банкнотата. – Не исках да ви обидя...

– Ето ви ключа! – добави Берберов. – Двеста и осма стая. – Той се усмихна едва забележимо: – Поне съм сигурен, че душът работи...

Периа взе ключа и излезе от стаята. Берберов тъкмо посегна към книгата и се дочуха нови стъпки. О, чудеса – втори пътник!... И тоя наистина си го биваше. Навярно си бе пийнал, защото малкият спортен каскет беше сложен доста накриво на валчестата му полуплешива глава. Да, пийнал беше, разбира се, още от прага силно го лъхна на вино.

– Аз съм директор Капелани! – представи се охотно пътникът. – Може ли една хубава стая?

– За вас всичко може, господин Капелани. Паспорта, ако обичате...

Капелани намери паспорта си едва в последния джоб, в който бръкна. Докато тършуваше из джобовете си, изтърси някакви книжки и се наведе да ги прибере. Но това движение се оказа малко прекалено за него, той леко залитна и подпря с валчестия си задник вратата. Когато се изправи, на лицето му се бяха появили слаби белези на виновност.

– „Каберне“ е много хубаво вино – каза Кепелани, – но малко силничко.

– Да, бива си го – съгласи се веднага Берберов, докато разгръщаше паспорта му. – Но, за съжаление, в нашия ресторант няма.

– А какво ще ми препоръчате?

Берберов би му препоръчал да се наспи хубаво, но това не влизаше в неговите задължения. Той малко се позамисли.

– „Магура“ например...

– „Магура“?... Какво хубаво име. А какво представлява?

– Много елегантно вино, господин Капелани... И много леко.

– Да, разбирам ви – отвърна обидено Капелани. – Искате да кажете, точно за мене, – На кое наше вино прилича?

– На „Анжу“, да речем.

– Розе?... Да, не е толкова лошо... Как е ресторантът ви?

– Днес е чудесен! Оркестърът има почивен ден.

– А какво ще ми препоръчате за хапване?

– Вретено!

– Вретено? – едва изфъфла думата Капелани. – А какво е то?

– Нещо като самолетна перка. Но с превъзходен вкус. Капелани лекичко се облиза.

– Ще бъдете ли така любезен да ми попълните фиша? – каза той. – Идвам от Истанбул, пътувам за Париж...

– С удоволствие, господин Капелани... Имате стая 212... Ето ви ключа! Да ви събудя ли сутринта?

– Обезателно! – каза живо Капелани. – В четири и половина. Заминавам с „Ер Франс“...

Като се клатеше леко, Капелани тръгна към стаята си. Не беше, разбира се, толкова лесно да сложи малкия секретен ключ в ключалката. Стаята му се видя чиста и приветлива, той метна небрежно чантата си на багажната масичка. А сега две-три хапчета „Алка Зелтцер“ и след четвърт час ще бъде готов за нови подвизи. В края на краищата днеска е неговият последен ден, утре отново ще попадне под ярема на своята Ксантипа.

В същото време и Периа се бе погрижил за себе си. Той позвъни по телефона в ресторанта, за да си поръча нещо. Обади се сам управителят, но трябваше да проговори по немски, за да се разберат.

– Две бутилки бира, моля. Каква имате?

– Само немска.

– Добре, немска! А хайвер някакъв?... Черен?... Отлично!... С малко препечен хляб. В двеста и осем.

– В двеста и осем. Веднага! – отвърна машинално управителят.

Когато келнерът потегли със своята табличка към хотела, в ресторанта влезе Капелани. Изглеждаше в най-добро разположение на духа и наистина вече бе готов за подвизи.

А през това време Берберов прилежно възпитаваше своите чувства. Но както е известно, емоциите обикновено възбуждат жажда. В обикновен ден навярно би прескочил за десетина минути в ресторанта, за да пийне нещичко. Или да хапне една гореща пача, след която всяко вино е хубаво. Но сега, за съжаление, не можеше. В ресторанта е най-малкото Капелани, не е никак възпитано да седне на съседна маса със своите пътници. И трябваше да се задоволи с чаша студена вода, която не му направи никакво впечатление. Вода той пиеше само няколко глътки дневно, когато вземаше своя презинол против кръвно налягане. Макар че много често се случваше да го глътне и с вино.

Самолетите продължаваха да пристигат. Дойде далечният

„варшавянин“, след това грамадният ТУ-154 на Аерофлот. И паспортното бюро, и митниците гъмжаха от хора. Когато самолетите приближаваха аерогарата, стените на хотела сякаш се превръщаха в мембрани, но Берберов не ги усещаше. Бе свикнал с всички шумове, особено със самолетните. И ако се случеше да заспи, както обикновено се случваше, надали би се събудил дори ако самолетът паднеше върху покрива на хотела.

В десет без десет пристигна „ливанецът“ от Бейрут. Самолетът беше български, от най-модерните, но пътниците бяха малко. Тия дни пак имаше някакви сблъсквания по израелската граница, някакви нарушения на въздушното пространство. Никой не пътуваше в такова неспокойно време освен тия, които нямаха друг изход. След малко пътниците влязоха в помещението за митническия контрол. Колкото и да бе изморен, младият митничар веднага съгледа красивата дама, която с лека стъпка приближаваше точно към него. Беше я виждал и друг път, знаеше че има дипломатически паспорт. Наистина беше много хубава и под влиянието на козметиката – почти без възраст. Можеше да има тридесет години, можеше и четиридесет. Всичко по гладкото ѝ лице беше само фон дьо тен, бои и сенки, но много деликатно и нежно положени. Изящни изкуствени мигли, може би перука. И въпреки това беше естествена и красива. Най-силно впечатление правеше облеклото ѝ – беше облечена с истински парижки шик. Всички в митническия хол – и мъжете, и жените – се обърнаха да я видят. Не направиха изключение и твърде заетите митничари. Един от тях завистливо измърмори:

– На Наско пак му излезе късметът! Това е да си млад...

Дамата наистина бе спряла пред младия митничар и го гледаше с широко разкрити, немигащи блестящи очи. В ръцете си държеше само едно чадърче, привързано със сребърно синджирче за ръката ѝ, и черен сак чанта. Но късметът продължи съвсем кратко. Без да иска паспорта, младият митничар удари клеймото. Тя се ползуваше, разбира се, с дипломатически имунитет.

– Мерси, мадам! – каза вежливо младият митничар.

Дамата се обърна. На няколко крачки от нея чакаше млад, елегантно облечен мъж с почтително изражение на лицето. Тя приближи с лека усмивка до него.

– Мадам де Вол, голяма чест за мене е да ви срещна! – каза с искрено чувство младият човек...

– Благодаря, Пиер!

– Приемете комплиментите на посланика, мадам! Той ви изпрати личната си кола.

– Кажете му, че съм трогната – отвърна мадам де Вол с очарователна усмивка, – но ще спя в хотела на аерогарата...

– Тук? – погледна я учудено младият дипломат. – Няма да мигнете...

– Това не е Орли! – продължаваше да се усмихва мадам де Вол. – Навярно този самолет е последен...

– Мисля, че ще съжалявате!

Всъщност съжаляваше сам той. Беше се приготвил да прекара поне час-два в нейната очарователна компания. Такива бяха инструкциите и на посланика – да ѝ даде малка вечеря.

– Не, Пиер, благодаря! Самолетът отлита в зори. Няма смисъл да се разкарвам без нужда насам-натам.

Те бяха преминали бариерата и сега прекосяваха външния хол. Хората все така зяпаха в нея, младият дипломат усещаше как му растат крилца. И тя сякаш усети какво мислеше той.

– И тук има ресторант – каза мадам де Вол. – И при това първокласен. Може да хапнем нещичко, макар да съм вечеряла.

– Благодаря, мадам!

– Но няма да прекаляваме, нали, Пиер? – тя отново показа прекрасните си зъби. – Толкова мразя да не си dospивам...

Те се изкачиха до втория етаж, където беше хотелът.

– Почакайте ме в ресторанта, докато си взема стаята... И може да ми поръчате едно уиски...

„О, чудеса! – мислеше Берберов поразен. – Трета пътница, и то толкова елегантна,“ Като че ли бе излязла направо от някакъв моден журнал. Нищо подобно не му се беше случвало досега. В този хотел, разбира се. И усети, че не я гледа, а просто зяпа. Не беше в неговия стил, той побърза да се коригира и каза с най-обикновена хотелиерска вежливост:

– С какво мога да ви бъда полезен, госпожо? Все още не вярваше, че ще спи в хотела му.

– Само една хубава стая...

Той зърна верижката на ръката ѝ и веднага разбра.

– Вие сте сутринта с „Ер Франс“?

– Дз, познахте – усмихна се тя. – Надявам се, че има стаи?

– Колкото искате...

Тя остави паспорта си, но сама попълни фиша с едър нечетлив, енергичен почерк. Но какво друго можеше да се очаква от една дипломатка?... От една жена с толкова мъжка кариера? И все пак с такова фино чувство за най-нежен и най-женски парфюм, който бе изпълнил

тясното помещение.

– Да ви събудят ли, госпожо?

– Няма да бъде излишно – отвърна мадам де Вол. – Макар че винаги се събуждам сама.

Тя взе ключа си и тръгна към изхода. Но за тая нощ изненадите още не бяха свършили. Пред прага на администрацията стоеше великолепно сложен мъж в тъмен изискан костюм, малко неподходящ за сезона. Навярно и той като Периа беше около петдесетгодишен, макар и с по-жизнена осанка. Внушителното му лице сякаш бе рамкирано в елегантна черна брадичка, която обграждаше като венец челюстите му. И той носеше само ръчен багаж и навярно като другите бе транзитен. Мадам де Вол мина край него, без да го удостои с поглед, макар че мъжът едва забележимо се поклони.

– Една хубава стая, моля!... С баня, разбира се.

– Ще ви дам двеста и осемнайсет – каза Берберов. – Най-хубавата ни стая.

– Трябваше да я предложите на госпожата – каза шеговито мъжът. – Или вие по ориенталския протокол?

– На госпожата предложих най-удобната – отвърна, без да мигне, Берберов.

– В какъв смисъл?

– В смисъл най-далечната от шума на моторите.

– Никога човек не знае как една дама ще прекара нощта – все тъй шеговито се обади мъжът.

Берберов погледна в паспорта му.

– Господин Кулон, ако ми позволите да забележа, това не е парижки хотел – каза той с пресметната учтивост. – Нито бейрутски...

– Благодаря за информацията – отвърна иронично Кулон. – Ще бъдете ли така любезен да ми попълните фиша?

– Винаги на вашите услуги, господин Кулон. Да ви събудя ли сутринта?

– Не, няма нужда.

След малко елегантният французин вече вървеше по коридора. Хотелът му се стори много чист и навярно съвсем празен. Само пред една от вратите бяха поставени чифт тъмnochрвени обувца. Той се изми със студена вода, колкото да се освежи, след това отиде в ресторанта. Имаше заети не повече от пет-шест маси. На една от тях бе седнала мадам де Вол. Беше свалила сребърната верижка, чантата и ключа бе оставила на масата. Когато мина край тях, той дочу дълбокия алтов глас на

французойката.

– Това не е най-лошото, Пиер. Най-лошото са миражите, които доставихме на Израел.

Кулон седна на най-отдалечената маса. Сервитьорът, привлечен от внушителния му вид, побърза да пристигне.

– Едно двойно уиски! – поръча той. – С лед и сода...

Уискито не бе нещо особено, но той го изпи с удоволствие. На другия край на салона Капелани поливаше с българско розе наистина вкусното вретено. От целия му вид лъхаше на малка гастрономическа оргия. След малко Кулон си поръча второ уиски. Капелани дълго се колеба и поръча втора бутилка розе. Все пак не я изпи докрай. В тоя момент ясно от всичко съзнаваше, че каквото и да стане, не бива да изпуска самолета на „Ер Франс“.

Първа си отиде мадам де Вол, към единайсет и половина часа, придружена от младия дипломат. Малко след нея понесе към изхода тежката си фигура Капелани. Кулон пиеше своето трето уиски. Той погледна небрежно часовника си – приближаваше дванайсет. Ресторантът се бе изпразнил съвсем, на единия му край вече прибираха покривките на масите. Без да бърза, той изпи уискито си докрай и прекъсна леката прозявка на сервитьора.

– Плаща, моля!

Кулон плати и си отиде. Коридорът на хотела бе все тъй пуст и безлюден, все тъй слабо и унило светеха лампите. В администрацията Берберов полагаше последни усилия да не задреме. Оставаше да върне само един от паспортите и след това можеше с чиста съвест да си полегне на походното легло. А, ето го и господин Кулон.

– Как ви се видя кухнята, господин Кулон?

– Не я опитах – отвърна Кулон. – Но уискито бе съвсем порядъчно.

– Защото господин Капелани много я хареса. – Той французин ли е?

– Да, днес имаме истинско наводнение от французи... И господин Периа освен другите.

– Кой Периа? – запита Кулон. – Огюст Периа?

– Да, същият... Познавате ли го?

– Не, само по име – каза Кулон. – Лека нощ, господине...

Той пхна паспорта в джоба си и потегли към коридора. Точно в тоя момент пристигаше самолет, чувствителните мембрани на хотелските стени бучаха порядъчно. Но тоя бе един от последните, скоро и на летището щеше да настане необичайна тишина – дълбока и плътна,

каквато може да бъде само в полето, където свободно се носят прохладните ветрове.

Но въпреки това летището бодърствуваше, не спеше. Беше един часът, но в дежурната стая на митничарите хората си почиваха. Бяха свалили куртките, двама играеха с увлечение белот, другите смучеха кока-кола. Няма по-подходящо питие за един истински митничар от кока-кола – тя по-добре от кафето държи будно съзнанието, без да възбужда нервите. Единствен бе останал с пълната си униформа само младият митничар Ничев.

– Днес беше истинска лудница – каза той, като бършеше с чиста носна кърпа лицето си.

– Остава само чартърният от Лондон – отвърна друг.

– И тогава чак в пет и половина „Ер Франс“... Има време да изтичаш до в къщи...

Всички се засмяха. Ничев бе младоженец, и то съвсем пресен, едва от месец. През първата седмица съвсем колегиално неговите приятели го бяха замествали на нощните дежурства. Но това не можеше да продължи вечно. В крайна сметка и младоженката трябва да разбере, че се е омъжила за митничар, а не за банков служител.

– Върви му на момчето – обади се един от по-старите. – Хубавата францужойка право при него кацна.

– Не му завиждам – каза небрежно друг. – Радев от граничните каза, че надникнал в паспорта ѝ. Знаете ли коя година е родена?

Разбира се, никой не знаеше.

– Двайсет и втора! – заяви тържествено митничарят.

– Не може да бъде! – едва ли не в хор изреваха другите.

– Това е фактът!... Жените могат да лъжат, но паспортът никога не лъже.

– Бреей! – учуди се старият митничар. – Ами затова налита на млади. Слушай, момче, ще си имаш май неприятности с булката... Токувиж ти побягнала.

– Но кажи преди това да ти зашие копчето! – каза друг.

– Кое копче?

– Това на ръкава. Знаеш ли нашият началник колко ги обича тия работи...

Ничев с досада погледна ръкава си. Копчето наистина го нямаше.

– Днес се е скъсало! – измърмори той. – За едно копче трябва да ходя чак в магазина...

– Вземи си една дузина за всеки случай... Скоро ще почне да ги

скубе жена ти...

Всички отново се засмяха.

– Кротка е моята – отвърна шеговито младежът. – И следва философия, ако не ви е известно... Те не придирават много на дребните човешки слабости...

– Тя ли ти готви?

– Майка ми за сега.

– Тъй ще си остане, докато е жива. А след това ще ядеш пиле по философски... И абстрактно печено.

Всички отново добродушно се засмяха. А през това време в далечината се задаваше, като мигаше със светлините си, чартърният от Лондон.

* * *

Самолетът на „Ер Франс“ пристигна точно по разписание, при първите лъчи на слънцето. Изглеждаше поруменял от изгрева, леко задъхан и така чистичък, сякаш се бе къпал във ведрината на лятното утро. Всички пътници слязоха и изпълниха със сънлив шум чакалнята за транзитните.

Доста хора имаше и в международната чакалня. Край бара господин Капелани, не в най-добро настроение на духа, пиеше сутрешното си двойно кафе. Изглеждаше доста подпухнал, очите му бяха кажи-речи кървави. Няколкото часа път до Париж надали щяха да бъдат достатъчни, за да се възстанови съвсем за вискателния взор на мадам Капелани. След това мълчаливо пътуване със служебната кола на фирмата, още по-мълчалив обед заедно с цялото многолюдно семейство. Малките му неумели шеги щяха да пропаднат всред унили полуусмивки. Едва след това щеше да дойде най-лошото, но да не мисли, да, по-добре да не мисли.

От паспортната контрола се зададе мадам де Вол, все така сияйна и свежа в своето козметично съвършенство. Тя се запъти към бюфета и без да погледне Капелани, си поръча двойно кафе. И точно в тоя момент се обади радиоуредбата.

– Пътниците за Париж да се приготвят. – Барманката я погледна въпросително.

– По-бързо, моля! – отвърна съвсем спокойно мадам де Вол.

През контролата мина Кулон и тръгна спокоен и внушителен към изхода. Прислужницата поднесе кафето, мадам де Вол изпи няколко глътки. Изглежда, че не ѝ хареса, защото го остави недопито, и тръгна

след другите. Малкият автобус бръмчеше тихо с мотора си, стюардесата се оглеждаше апатично. И тъкмо щеше да даде знак за потегляне, когато се зададе мадам де Вол. Не бързаше, не изглеждаше притеснена. Стюардесата едва не се зазяпа в нея – толкова неочаквано беше това елегантно видение в сънливото утро. И най-сетне се сети да се обади.

– Готово, Стояне!...

Автобусчето тръгна. Не го чакаше кой знае какъв път – някакви си стотина метра. Постепенно самолетът погълна всички пътници, плацът опустя. И все пак самолетът не тръгна веднага – един пътник липсваше. Потърсиха го в международната чакалня, но той не се обади. Не можеше да чакат повече. И скоро самолетът се издигна плавно във въздуха, като оставяше зад себе си тънката дирия на изгорелите газове.

Липсваше само господин Периа.

* * *

От няколко години инспектор Димов изучаваше усилено френски език. Както се следва, учеше го с учителка. Дребничката, едва-едва поухнала стара мома го прие в началото доста скептично. Тоя доста неугледен, мълчалив и тромав мъж не й приличаше на ония интелектуалци, които възприемат бързо и лесно. Твърдото му българско произношение я отчая съвсем. Такъв човек бе по-пригоден да цепи дърва, отколкото да говори френски. Впрочем, наистина бе така в началото. И не само в началото. Безкрайно трудно му бе да свива на кравай устенцата, да произнася отворени и затворени гласни, да смекчава съгласните. Но иначе си го биваше, имаше отлична памет, възприемаше бързо. Скоро учителката с учудване си призна, че надали е имала досега по-схватлив ученик.

След две години усилен труд инспектор Димов смени учителката. В министерството имаше висш курс по езикова подготовка на кадрите, той бе служебно задължен да го премине. Сега им предаваше доста възрастна жена, но изискана и благородна като стара френска графиня. Беше много доволна от своите ученици и от тяхното прилежно поведение. Но не беше никак доволна от присъствието им. Постоянно някой от тях изчезваше за дни или даже за седмици. „Служебно зает“ – това беше обяснението, което получаваше от отговорната инстанция. Що се отнасяше до инспектор Димов, той я затрудняваше главно със своето произношение. Иначе не можеше да не признае, че е нейният най-добър ученик.

И в това хубаво лятно утро се занимаваше точно с него. Тоя уверен млад човек с кораво, решително лице, кой знае защо, изглеждаше пред

нея винаги малко уплашен – точно като гимназиалните ученици. Той я развеселяваше, беше ѝ симпатичен. Тя го предпочиташе пред другите, улавяше се, че го изпитва много по-често.

– Е, добре, другарю Димов – започна тя. – Вие сте, да кажем, на Триумфалната арка... Как най-лесно ще стигнете пеша до Българското посолство?

Димов се замисли. Тоя солиден човек никога не бързаше с отговорите си, каквито и да са те.

– Ами ще тръгна по „Шан з Елизе“ – започна спокойно Димов. – Ще предпочета, разбира се, левия тротоар...

– Защо левия?

– Защото по него са едни от най-хубавите парижки кафенета – отвърна шеговито Димов. – А пред хубавите кафенета седят хубавите елегантни жени... Най-напред е „Жорж сенк“, след това „Колизеумът“. Човек може да спре за малко пред магазин „Бушера“, ако иска да купи нещо хубаво за жена си. Така ще стигне до малкия площад „Рон Поан“. Там ще трябва да почака доста, докато прекоси „Шан з Елизе“, тъй като няма подлез.

– Извинете, господин Димов, но вие се шегувате с мене! – каза обидено учителката. – Вие сте били в Париж...

– Не, мадам.

– Но знаете поне колкото мене.

– Това е в задълженията на моята професия – все тъй шеговито отвърна Димов.

Точно в тоя момент вратата се отвори, на прага се появи Ралчев, неговият най-добър помощник. Ъгловатото му лице имаше същото полусконфузено, полууплашено изражение на ученик, който е влязъл в класната стая след големичко закъснение. Той поглеждаше ту шефа си, ту учителката, сякаш се чудеше какво да каже.

– Ясно! – измърмори недоволно учителката. – Ето още едно служебно задължение. Няма ли да ви оставят на спокойствие поне за уроците?

– Рискове на професията, мадам! – въздъхна Димов. – Моля ви да ме извините.

Но видът на Ралчев му бе подсказал много повече, отколкото учителката бе доловила. Навярно се беше случило нещо доста сериозно. Като излязоха в коридора, Ралчев веднага каза:

– Доста неприятна история, шефе... И то с чужденец.

– Дано не е американец – измърмори Димов.

– Не, французин... Намерен е убит в хотелската си стая на летището.

– Кой го е намерил?

– Чистачката към десет часа сутринта. Вратата е била заключена, ключът и досега го няма. Но тя е отворила със своя ключ... И здравата се е изплашила, още не може да дойде на себе си.

– Как се казва?

– Огюст Периа, четиридесет и осем годишен, от Париж... Два удара с остро оръжие, и двата в гърба.

Димов се понамръщи:

– Ами така започнаха всичките ни неприятни истории, с удар в гърба. Кога е пристигнал?

– Снощи в десет без десет със самолета от Истанбул. А тая сутрин е трябвало да замине с „Ер Франс“ за Цюрих.

– Никой ли не го е потърсил?

– Потърсили са го. Но само по радиоуредбата на летището. Навярно не са знаели, че е останал да спи тук, в хотела... И след това са заминали.

– Това ли е всичко?

– За сега всичко... Там е Мишев, той ми се обади по телефона. И аз дойдох веднага при тебе.

– Наистина неприятно! – измърмори Димов. – На ти сега на тебе френски език!

Навън ги чакаше служебна кола.

– Летището! – каза Ралчев. – По-бързо.

„Всички бързат, когато е вече късно“ – помисли шофьорът. Но той наистина добросъвестно бързаше. Скоро спряха пред летището. Там, разбира се, всичко изглеждаше съвсем нормално и делнично, самолети отлитаха и долитаха, хора се суетяха около входовете. На външната врата на хотела имаше пост – това бе всичко. Коридорът бе съвсем пуст и спокоен, не се виждаха никакви хора. Хотелът сякаш все още спеше, без да подозира какво се е случило. В стая двеста и осем ги чакаше Мишев. Лекарят бе привършил своя оглед, само дактилографът все още добросъвестно се трудеше. Трупът лежеше сред стаята проснат по гръб и леко разкراчен. Беше в панталон и горнище на пижама, закопчана само на средното копче. Безизразното лице на убития не подсказваше нищо. Навярно не е било съвсем лесно да се убие толкова едър и силен човек. Вероятно е бил изненадан. В стаята не се забелязваше никакъв безпорядък освен отвореното куфарче за ръчен багаж, доста разбъркано. Едно от

крилата на външния прозорец бе отворено, но и над него бе спуснато плътно поизбелялото перде.

Мишев побърза да му докладва малкото, което знаеше.

– Убит е, изглежда, тук, в коридорчето, близо до вратата на банята. С кама или нещо подобно... Много силни, бих казал, професионални удари... И двата са пронизали сърцето, смъртта е последвала моментално. След това е бил примъкнат до средата на стаята и обърнат по гръб. И при всички положения е бил ограбен – не намерихме в него никакви пари, никакви ценности. Както личи, взети са били дори часовникът и пръстените му... Изобщо не намерихме в него нищо освен самолетния билет и етикета, за багажа...

– А паспорта? – запитва любопитно Димов.

– Дори паспорта...

– Това е наистина странно... Изобщо никакви следи никакви улики?

– Само едно копче, другарю Димов.

– Копче ли? – запитва учудено Димов.

– Да, копче от митническа униформа... Малко, от ръкав.

Мишев извади от джобчето на самото си нещо увито в книжка и го подаде. Димов го погледна косо, после го пъхна в джоба си.

– Дактилографът! – каза той кратко.

Възрастен, мършав като хрътка служител излезе малко напред.

– Нищо съмнително, другарю Димов. И никакви отпечатащи, навярно е работено с ръкавици.

– И никакви следи по пода?

– Никакви... Може би след това са били избърсани.

– Изобщо работил е като у дома си! – каза Ралчев.

– Вашето мнение, д-р Пеев?

– Убит е навярно между единайсет и един часа... Но ще ви дам точна експертиза след аутопсията.

– Интересно защо е бил примъкнат до средата на стаята? – запитва Димов.

– Навярно за удобство – обади се Мишев. – По всичко личи, че е бил старателно обискиран.

– И ограбен, според вас. – Димов погледна към отвореното куфарче. – Да, хубави ризи с извезани инициали.

– Има ги и на пижамата.

– Никакви ключове?

– Никакви... Липсва дори ключът на стаята...

– Да, доста странно убийство! – измърмори Димов. – Някаква

хипотеза, Мишев?... Някакво предположение?

Мишев видимо, се поколеба.

– Навярно Периа си е бил легнал! – каза той неохотно. – Тогава някой му е потролал. Или пък го е извикал.

– От какво съдиш?

– Панталонът е обут съвсем небрежно... И зле закопчан.

– Да, виждам – кимна Димов.

– И изобщо имам чувството, другарю Димов, че грабежът е бил извършен, колкото да се подведе следствието... А целта е била друга: може би паспортът, може би ключовете...

Димов не отвърна, продължаваше да оглежда стаята.

– Администраторът тука ли е?

– Той се е сменил в седем часа сутринта... Но го извикахме...

– Добре, да вървим при него... Ралчев, намери митничаря, който е преглеждал багажа на убития.

– И той е сменен от дежурство – обади се Мишев. – Чакаме го всеки момент.

– Ако копчето е негово – каза Димов, – надали ще го дочакаме.

– Не вярвам, другарю Димов... Според мене, то е подхвърлено нарочно... За да ни подведе.

– Ела с мене, Мишев... Да видим тоя администратор. Все пак той знае малко повече от другите. Поне го е видял жив...

В администрацията намериха двамата администратори. И освободиха за кратко време новодошлия. Берберов изглеждаше доста смутен и загрижен. За пръв път, откакто се помнеше, му се случваше убийство в хотел. В българските хотели никой никого не убиваше. В най-лошия случай се открадваше някоя вещ. Двата криминалисти влязоха, Берберов ги покани да седнат. И веднага усети върху себе си тежкия пронизателен поглед на инспектора. Това го смути още повече.

– Другарю Берберов – започна инспекторът, – вие вече знаете за убийството. И навярно сте поразмислили, докато дойдем... Сега разкажете ми всичко, което ви е направило впечатление.

– За убития ли? Аз казах, всичко. – Берберов въздъхна.

– Ами най-странното е, че дойдоха толкова пътници наведнаж... И то все французи.

– Колко души?

– Трима мъже и една жена. Вие разбирате, другарю инспектор, това не е хотел като другите... Е, случва се понякога да остане тук някой транзитен, но много рядко... И туй става, но, да речем, при лошо време,

при някаква злополука, при объркване на разписанията, когато не знаем точно кога ще тръгне нов самолет. Понякога са ни изпращали и пътници от града, при криза за стаи. При редовните самолети пътниците обикновено отиват да спят в града... Ако не друго, поне да го видят за една вечер.

– Но „Ер Франс“ тръгва наистина много рано.

– Вярно е – кимна Берберов. – Но досега никой пътник на „Ер Франс“ не е спал в моя хотел. А сега изведнаж четирима. И една дипломатка между тях, мадам де Вол. Просто не е по ранга ѝ.

– Добре, да започнем отначало. Кой дойде пръв?

– Именно господин Периа, със самолета от Истанбул. Носеше само пътна чанта. Помоли ме да му попълня фиша.

– Това винаги ли го правите?

– Почти винаги... И този път за всички освен за мадам де Вол, която си го попълни сама.

– Коя стая му дадохте?

– Двеста и осем... Тя е хубава, задна стая. И понеже не вярвах, че ще има други пътници, дадох му я просто от сърце.

– Кога си взе обратно паспорта?

– Още същата вечер... Струва ми се, половин час след това.

– След това?

– После дойде господин Капелани... Според мене, съвсем обикновен, приятен човек...

– Как изглеждаше?

Берберов му го описа доста подробно – по вид и по държане. И възпроизведе едва ли не целия разговор.

– Много ли беше пиян? – запита Димов. – Или просто тъй, пийнал?

– Май че си беше пиян... Залитна по едно време. Затуй му препоръчах да пийне розе. То е много приятно вино, другарю инспектор, но не е силно. След това към десет часа дойде нашият самолет от Бейрут. С него пристигнаха най-напред мадам де Вол, след това последен – господин Кулон. Дадох им последователно на Капелани 212, на де Вол 217 и на Кулон 218.

Берберов подробно му описа и последните двама гости. Особено мадам де Вол и най-вече тоалета ѝ.

– Кога си взеха обратно паспортите?

– След като се върнаха от ресторанта. Помня, че последен дойде господин Кулон, някъде около дванайсет часа... След това съм заспал...

– Винаги ли го правите?

– Няма никакъв смисъл да стоя буден, другарю инспектор... Това не е софийски хотел, при нас няма никакви изненади. След дванайсет нямаше друг пътнически самолет.

– И значи тъй, легнахте да поспите... Затворихте ли поне външната врата?

– Обикновено го правя, особено ако няма никакви пътници... Но тоя път май че забравих.

– Как тъй май?... Забравихте или не забравихте? – запита строго Димов.

– Което е право, забравих, другарю инспектор.

– И сте направили груба грешка! – отвърна сериозно Димов. – Или пък точно обратното.

Берберов примигна.

– Не ви разбирам – отвърна той смутено.

– Много добре ме разбирате... Ако бяхте заключили, щях да кажа, че вие сте убили Периа, за да го ограбите... Зер мислите, че тия французи ще почнат да се избиват помежду си?... И точно на софийското летище?

– Възможно е някой да е влязъл отвън, другарю инспектор.

– А тогава цялата и морална, и служебна вина е ваша... Ако бяхте заключили, сега всички пътници щяха да бъдат живи.

Берберов мълчеше съкрушен. Или поне така изглеждаше.

– Да ви е изправило впечатление нещо друго?

Но трябваше да минат няколко минути, докато Берберов отново събере мислите си. Той преглътна мъчително, после каза:

– Май че нищо.

– Помислете, помислете!... Макар да е съвсем дребно на пръв поглед.

– Това си мислех... Периа и Кулон не поискаха да ги събудим за самолета. Обикновено това рядко се случва. Дори да има човек будилник със себе си, все друго е, като зазвъни телефонът. Няма да спре, докато не те събуди.

– Вие ли звъните?

– Не, телефонистката, разбира се. Но взема от мене номерата.

Димов продължително се замисли.

– Мишев, вземете четирите фиша! – обърна се той към помощника си. – А вие елате с мене.

– Къде? – трепна уплашено Берберов.

– При трупа.

– Не може ли без това, другарю инспектор? – запита той умопително.

– Само без това не може... Трупът трябва да се идентифицира. Хайде, тръгвайте, иначе ще помисля, че ви е гузна съвестта.

Берберов уплашено скочи от мястото си. След малко влязоха в двеста и осма – всичко си беше така, както го бяха оставили.

– Вижте добре! – каза Димов строго. – Това ли е Периа?

Берберов имаше вид на човек, който се готви да се смъкне на пода. Или поне да се опре на стената.

– Това е! – отвърна той с мъка. – Аз много не зяпам в пътниците... Мога ли да му видя самото?

Показаха му самото, което извадиха от гардероба.

– Да, това е, сигурен съм! – тоя път съвсем уверено отвърна Берберов. – Тоя туид... веднага ми направи впечатление...

– Сега вървете да спите! – каза сухо Димов. – И заключете всички стаи и всички врати... Може би за в бъдеще това ще стане едничкото ви развлечение.

Берберов се понесе като на сън по пустия коридор. Малко след това в стаята влезе Ралчев.

– Митничарят е горе – каза той кратко.

– Знае ли за убийството?

– Знае.

– Мишев прекалено се е раздрънкарал – каза недоволно Димов. – Няма как, да вървим!

След малко отново бяха в администрацията. Младият човек седеше на един от столовете и когато двамата влязоха, малко неловко се изправи на крака.

– Вие служил ли сте войник? – веднага запита Димов.

– Да, разбира се.

– Тогава седнете, тук не е казарма.

Младежът облекчено се отпусна на стола си. Лицето му се поразведри, нещо като усмивка се появи на устните му.

– Вие ли преглеждахте багажа на Периа? – запита Димов.

– Да, аз...

– Спомняте ли си какво носеше като ръчен багаж?

– Спомням си много добре! – отвърна младежът. – Само една пътна чанта куфарче... Със секретна ключалка. Помолих, разбира се, да я отвори.

– Да я отвори?... Или да я отключи?

– Да, тя наистина беше заключена. Извади доста голяма връзка с ключове и я отключи пред очите ми. Вътре имаше Обикновени неща – ризи, пижама, тоалетни прибори. И една кутия за енфие!

– За енфие? Как разбрахте, че е за енфие?

– Той ми каза.

– А какво представляваше?

– Стара кутия от много тъмно дърво. Може би беше лакирана, сега не съм сигурен. И с богата сребърна инкрустация. По средата имаше голям зеленикав камък, очевидно неблагоприятен.

– По какво съдите?

– Разбирам малко нещо от камъни – каза младият митничар. – И освен това за какво ще взима със себе си скъпа вещ? За да си има неприятности с митничарите? Много по-удобно ще бъде, ако я остави в транзитния багаж.

– Той не влиза ли в митницата?

– Не, само в магазинята и оттам директно се товари на „Ер Франс“.

– И все пак не е постъпил глупаво! – каза Димов. Пътнически багаж може да се загуби..., но не и ръчната чанта.

Младежът се позамисли.

– Да, и това е съображение – отвърна той. – Но кутията не ми се вижда нещо особено. Периа каза, че я купил за двайсет долара.

– Това ли беше всичко?

– Не, имаше и митническа декларация с валута. Три хиляди долара в травел-чекове и 500 долара в наличност.

– След това да сте се виждали с някой от пътниците? В ресторанта или в хотела?

– Моля ви! – каза младежът. – Това е строго забранено.

– Случайно, искам да кажа.

– Не, тая нощ бяхме ужасно претрупани.

– Липсва ви едно копче на униформата! – каза внезапно Димов. – Ей това, на ръкава.

– Знам! – отвърна младежът, без да погледне. – Днес ще мина в магазина да купя няколко.

– Ако е само за едно, мога да ви услужа.

Той извади копчето, намерено в стаята на убития, и му го подаде. Младият човек малко учудено и стеснено го взе.

– Откъде го имате?

– Намерихме го в стаята на убития! – отвърна спокойно Димов.

В първия миг Ничев сякаш не обърна внимание на думите му. Но

изведнаж трепна, явно смущение се изписа по лицето му.

– Много ви моля! – възкликна той стреснато. – Ако искате да кажете...

– Още нищо не съм казал.

– Но аз изобщо не съм излизал от митницата... През цялото време бях с моите колеги... Те веднага ще го докажат.

– Достатъчно за сега! – каза Димов. – Можете да си вървите.

Все още смутен и объркан, младежът стана от мястото си и се отпрати към вратата. Но в последния момент сякаш не издържа и отново се обърна. Лицето му бе лекичко пребледняло.

– Моля ви да проверите... Държа на това. Както държа и на името си.

– И аз държа! – отвърна Димов. – И все пак по мислете си... Къде сте загубили копчето? И кога? А ако ми донесете загубеното, ще ви бъде много признателен.

Младежът все още втренчено гледаше към него. Сериозно ли говореше? Шегуваше ли се? Или му поставяше някаква глупава клопка?

– Добре! – каза той най сетне. – Имам нещо наум. И се запъти по коридора. Известно време Димов мълча замислено, Ралчев не се решаваше да го смути. И все пак накрая не можа да се стърпи.

– Това момче не се ли отърва много лесно? – запита той.

– Защо? – погледна го Димов. – Какви доказателства имаме?

– Ами в края на краищата това копче няма крила... Някой го е оставил там... Някой го е пренесъл.

– Копчета по света, колкото искаш – отвърна уклончиво шефът му.

– Да, но това е митничарско копче... И при това съвсем новичко. Също като копчетата на този младеж.

– Ново копче се намира по-лесно от старо копче.

Димов се усмихна – малко хитро и малко предизвикателно. Ралчев този път беше съвсем безпомощен да разбере какво всъщност означава тази усмивка.

– Единствен той е знаел, че Периа има в себе си някакви ценности. Освен това на мене всички копчета са по местата си, а неговите не са.

– И твоите не са. Я си погледни ръкава. Ралчев погледна сърдито ръкава си.

– Да, но моето съм загубил другаде... А не в стаята на убития...

– Никой не може да каже къде този младеж си е загубил копчето – отвърна Димов този път със съвсем сериозен глас. – Това копче може да бъде само някаква далечна улика. А ти смяташ, че е доказателство?

– Е, не може да се каже, че е обективно доказателство.

– Аз не обичам да делея доказателствата на обективни и субективни – каза с досада Димов. – Поне за себе си. Субективно ли е, че тоя младеж просто лъха на честност и искреност?

– Е да, но...

– Какво „но“?

– Трябва да проверим поне неговото алиби.

– С това ще се заемеш ти... И нареди на Мишев да изследва подробно стаите и на другите чужденци. А пък аз ще се отбия за малко в ресторанта.

– Да обядваш?...

– И това не е толкова лоша идея! – усмихна се Димов. – Макар че сигурно още не са готови с обета.

След малко той влезе в ресторанта. Управителят току-що се бе върнал от града и за негово щастие сервитьорите бяха същите, които снощи бяха обслужвали чужденците. Той ги разпита подробно кой къде е седял, кой какво е поръчал, кой кога си е отишъл. Но особено внимание обърна кой колко е пил.

– Да почнем от Периа! – каза Димов. – Чужденеца, който си е останал в стаята... Кой го обслужи?

Беше най-възрастният от сервитьорите.

– Занесох му бутилка „Радебергер“ – каза той. – И черен хайвер. След това повече не се обади.

– А какво правеше в стаята?

– Нищо, лежеше си... Дори не стана да ми отвори.

– И с какво плати?

Старият сервитьор изведнаж помръкна. Той се поколеба мъчително, после каза:

– С долари.

– Колко долара?

– Десет долара. Черният хайвер беше двоен, другарю инспектор.

– Така!... А ти се отчете на касата с левове, а доларите сложи в джоба си.

Сервитьорът млъкеше съкрушен.

– Понеже си призна веднага, все едно, че не съм чул! – каза Димов намръщено.

– Чужденците много се дразнят, като им искаме левове, другарю инспектор – отвърна сервитьорът. – А на касата не приемат валута.

– Това ли беше всичко?

– Това... Повече не поръча.

Мадам де Вол и нейният придружвач бяха пили само бутилка „Карлово“. Кулон – само три уискита. Никой не е бил пиан, с изключение на Капелани може би... Наистина бутилка и половина розе не са кой знае какво, особено за един французин. Но той навярно е бил добре пийнал и преди това.

– Достатъчно за сега! – каза Димов. – А мога ли да получа една топла пача?

– Веднага, другарю Димов! – ухили се управителят и смигна на стария сервитьор.

Той като ястреб се спусна към кухнята.

С малко топла храна в стомаха умът винаги работи по-ясно. Сега Димов се разхождаше из кабинета си със спокойна, умерена стъпка. И се улавяше сам, че колкото минаваха годините, толкова мислите му ставаха по-предпазливи. И в същото време все по-дръзки. Предпазливи и дръзки – това, което философите наричаха единство на противоречията. А точно такава беше и самата истина. Той нахлуваше смело, с професионална опитност в най-непознатите територии, но работеше там предпазливо, оглеждаше всяка своя крачка, не се доверяваше ни на очите си, ни на опита си. Изненадите го бяха научили колко сложна и многогранна може да бъде всяка истина. Все по-рядко отиваше на риск, както между прочем бе случаят с младия Ничев.

Престъплението с убийтия на летището чужденец явно го озадачаваше. Нещо му подсказваше, че цялата работа е изпитана много интелигентно, с дълбоко професионално умение. И все пак бяха допуснати елементарни грешки. С това копче например. И не само с копчето. Не означаваха ли тия пропуски липса на сериозна професия? Може би. А може би истината беше някъде по средата. Интелигентност без професия. Или професия без интелигентност. Да, истините винаги бяха по-сложни, отколкото изглеждаха на пръв поглед.

Усещаше, че с течение на годините става все но-тъжен. Причина за това бяха именно истините – сложните и противоречиви истини. През първите години престъпленията го интересуваха чисто служебно. Дълг, който трябва да се изпълни. Или пък като ловец – дивеч, който трябва да се удари. Тичаше като як копой с невероятна издръжливост и по най-незабележимата следа. После тичането започна лекичко да го уморява. Вече не тичаше с такава енергия. Просто избираше една теоретична точка и чакаше там. Както се казва на ловен език, чакаше на пусия. Глигнът или заекът – все едно! – обикновено се появяваха някъде там, около

теоретичната точка. Тогава е много по-лесно да се прицелиш в дивеча, който смята, че си някъде далеч зад гърба му.

Но след това се случи тая история със Стефан Радев. И с неговото самопризнание. В неговия собствен съзнателен мир категориите започнаха бавно да се изменят. Сега вече престъпленията не го интересуваха само като факт, но и като социално явление. А тая почва се бе оказала най-хлъзгавата от всички, на които досега бе стъпвал. Случиха се още няколко много сериозни и жестоки престъпления. И убийците бяха все млади хора. Не просто деца на улицата и на нейните вечни миазми. А хора образовани, добре гледани и възпитани. И без никакви видими пороци, без никаква обременена наследственост. Дори на вид съвсем безукорни – като, той Ничев например... И все пак...

Не разбираше на каква почва виреят тия отровни цветя. И от какво семе израстват. Нямаше такива семена или поне у нас ги нямаше. Може би това, което учените наричат мутации?... Изведнаж цветето пониква не бяло, а червено или жълто. Не шест, а осем листенца на венчето. Или съвсем внезапно вместо лечебна – отровна настойка. Това бяха факти, върху които непрекъснато размишляваше. Може би не точно мутации, може би неочаквани съединения. Пък и той напрегнат свят – като някакъв огромен синхрофазотрон. Частиците летят с невероятна скорост, удрят се една в друга и се разпадат на нови частици. Учените просто им дават нови наименования – алфа, бета. След това ги проучват, мъчат се да свържат всичко в единна теория.

И той се мъчеше да свърже всичко в единна теория, но не успяваше. Фактите се трупаха един след друг все по-различни и сякаш всеки за себе си. Не успяваше да улови общото. Сънят му бе станал съвсем лек и неспокоен. Събуждаше се посред нощ, мислеше. Може би трябваше да чете повече. Добре, да чете, но работата беше там, че никой не пишеше по проблемите, които го интересуваха. Никой не искаше да бърка с чисти ръце в мръсна материя... Задният двор!... Боклуци!... Но нима от боклуците не избухваха най-опасните епидемии? Профилактиката – това е достатъчно. Не, не е достатъчно – мислеше той.

Нарочно се бе заключил в стаята си. Нарочно бе изолирал телефона. Чувствуваше се потиснат и неспокоен. Тоя Ничев – имаше ли право да го извади така бързо от тоя сравнително малък кръг? Навярно нямаше! А мутациите? А частиците? Как се гради теория? И все пак човек трябва да вярва в нещо. Иначе какво значение има какви мутации ще се появят? Щом това е закон на природата...

Някой почука на вратата му – Ралчев, разбира се. Само той знаеше

как да почука. Димов се поколеба за миг, после отвори. Ралчев го гледаше доста гузно.

– Генералът те вика – каза той.

– Знае ли, че съм тук?

– Аз му казах.

– Умееш да се подмазваш на началството.

– А как, да го излъжа ли? – попита Ралчев учудено.

– Много добре знаеш, че не сме готови – отвърна Димов с досада.

– Той просто иска да го информираме.

– Хубава информация... Каква информация без достатъчно факти?

Ралчев премигна. Може би беше прав шефът му, че не умее да се съпротивява на началството. И сега не му се искаше.

– Мисля, че направихме всичко! – каза той неохотно. – Няма само как да върнем чужденците.

– А експертизата?

– Още не е готова.

Тоя Ничев, тоя Ничев!... Сега трябва да се огъва и да мънка пред генерала заради него.

– Повикай ми доктор Пеев.

Ралчев отиде при телефона и включи контакта. Доктор Пеев работеше в друго здание, връзка понякога се получаваше доста трудно. Все пак той поръча да го потърсят.

– Нещо ново за Ничев?

– Нищо особено, шефе... Произхожда от съвсем бедно семейство.

– Такъв хубавец?... С такава кожа? – запита Димов учудено. – Ралчев, обърна ли внимание каква хубава кожа?

Кой знае защо тая нежна, почти женска кожа най-много го безпокоеше. Ралчев изсумтя недоволено. Може би защото сам не притежаваше никакви подобни достойнства.

– Кожата си е кожа, шефе, а пък фактите са си факти! – измърмори той. – Баща му е бил най-обикновен училищен прислужник. Даже не е имал средства да изучи сина си като хората.

– Какви езици знае?

– Доста добре френски, отчасти английски... Освен задължителните курсове сам се е образовал. Прекалено интелигентно момче за един обикновен митничар... И, казват, с амбиции.

– Зависи какви амбиции – измърмори Димов. – Има и хубави амбиции.

– Има – отвърна Ралчев не съвсем убеден. – Има всякакви.

В това време продължително зазвъня телефонът. Димов отиде и взе слушалката.

– Ти ли си, Пеев? Нещо ново?

– Почти привършвам – отвърна лекарят. – Сега мога да кажа с много голяма сигурност. Убийството е извършено около 12 часа.

– Ударите?

– С много особено тънко оръжие... И доста дълго, почти като шик... Това не е обикновена кама, другарю Димов. Камите обикновено са по-къси. И двата удара са минали през сърцето... Според мене, това може да го извърши само много опитен, бих казал, професионален убиец. Човек с много силна и изключително точна ръка.

– Да, разбирам... Нещо друго?

– Малко храна и остатъци от алкохол в стомаха му. Но в никакъв случай не е бил пиан.

– Добре, Пеев, благодаря. Димов затвори слушалката.

– А сега можем да вървим! – каза той. – С малко по-чиста съвест.

Взеха една служебна кола до главната дирекция. Не стана нужда да чакат – генералът ги прие веднага. Беше едър мъж с буйна коса и тежки ръце на бъчвар. Така се и казваше – Бъчваров, – съвсем заслужено си бе получил името. Не изглеждаше никак сърдит за малкото закъснение, само неохотно измърмори:

– Доста неприятен случай!... И то с французи!... Нищо, шефе, разкавай – добави той шеговито.

Димов бавно и точно изложи фактите – беше съвсем сигурен, че не е изпуснал нищо съществено. Но през цялото време се въздържаше от коментари. Когато най-сетне Димов свърши, генералът го погледна изпитателно с живите си очи. И веднага каза това, което Димов очакваше:

– Добре де, ама ти съвсем ли изключваш от комбинацията младия митничар?

– Да, искрено казано, изключвам го. Макар да няма много сериозно алиби. Никой от неговите колеги не може да гарантира, че през цялото време е бил с тях.

– Ами тогава?

– Другарю генерал, той е секретар на комсомолската организация... Ако почнат и...

– Добре, това разбрах... И никакъв друг довод?

– На мене тоя ми е достатъчен, разбира се, плюс личното впечатление. Но има и нещо друго. Ничев не скри от нас, че чужденецът е носил със себе си пари и ценности. Макар че за това нямаме ни документ, ни

свидетел. Ако той беше убиецът, щеше да скрие поне за валутата. Митническото удостоверение, което е останало у Периа, е било откраднато. Няма смисъл, от една страна, да краде удостоверението, а, от друга – да признава какво то е съдържало.

Генералът се замисли.

– Да, прав си – кимна той. – Това е логично. И, според тебе, как е попаднало това копче в стаята на убития?

– Най-вероятно е било подхвърлено... От убиеца или от някой негов съучастник... С цел да ни подведе.

– Все пак неприятно съвпадение...

– Точно съвпадение, другарю генерал... Убиецът случайно го е намерил, като е минавал през митническия контрол. И веднага му е хрумвало да го използва като улика.

– Не ти ли се вижда малко примитивно?

– Да, наистина – съгласи се неохотно Димов. – И все пак естествено за чужденец, който слабо познава страната ни... Някои все още ни смятат за ориент, където всичко може да мине.

– Ясно – усмихна се генералът. – Навярно смяташ, че някой от чужденците е убил Периа?

– Точно така! Или Кулон, или Капелани. Но по-вероятно Кулон... На него повече му подхожда тоя точен и силен удар... Капелани, както ви казах, е бил доста пиян.

– Ако не се е преструвал!

– И това е възможно. На Запад има препарати, които чувствително намаляват влиянието на алкохола.

– Някакви улики?

Навярно Димов отдавна бе чакал тоя въпрос, защото лицето му леко просветля.

– Има една, и то доста хубавка – отвърна той. – стаята на Кулон намерихме чаша с лек разтвор от „Алка Зелтцер“.

– Какво е то?

– Против киселини... И изобщо против напиване.

„Алка Зелтцер“ намерихме и в чашата на Капелани. Но не е в това работата. Върху чашата на Кулон имаше отпечатъци от пръстите на Периа.

– Ха! – възкликна изненадан генералът. – Това е наистина нещо... И все пак друго щеше да бъде, ако ги бяхте намерили в стаята на Периа.

– Очевидно двамата са се познавали. А между хора, които се познават, винаги може да стане нещо.

Тоя път генералът здравата се замисли.

– Но какъв смисъл има да го убие точно в София? И то на летището? Защо не в Париж? Там работата би могла да мине по-незабелязано... И да не се свързва с името му.

– И аз върху тоя проблем си троша главата, другарю генерал... Може би убиецът не е имал друг изход... А може би е смятал, че убийството ще мине за сметка на българите. Дива балканска страна, какво ли не може да се случи в нея... Сигурно така е мислил. И убийството, разбира се, ще бъде някак потушено, за да не се компрометира страната. А и френската полиция очевидно не може да се намеси в нашите работи дори ако се усъмни.

– Да, разбирам – кимна генералът. – Убийство на ничия земя, наистина оригинално. Сега нито ние можем да проведем сериозно следствие, нито французите. А копчето е било добре дошло...

Ралчев, който до тоя момент слушаше мълчаливо, внезапно се намеси:

– Другарю генерал, може ли да кажа нещо?

– Моля...

– Ако убийството е извършил някой от двамата чужденци, то той го е направил предумишлено.

– Това е по-вероятно – кимна Димов.

– А, според мене, това е сигурно – продължи Ралчев. – Защо убиецът ще вземе копчето, което случайно е иопаднало пред очите му? Очевидно той е знаел за какво може да му послужи.

– Разбира се, че си прав – отвърна Димов оживено. – Това се налага от само себе си.

Генералът мълчеше.

– Може и тъй да е – каза той най-сетне. – А може и да не е. Представете си например, че някой е проникнал в хотела отвън. Убил е, ограбил е и е изчезнал.

– Да си кажа правичката, другарю генерал, мъчно мога да си го представя – обади се Димов. – Откъде един външен човек може да знае, че в стая двеста и осем е отседнал богат чужденец?

– От администратора например...

– Почти невероятно! – каза Димов. – Никой разумен, човек не спи в един чужд хотел в непозната страна, без да се заключи. Нима Периа ще отвори посред нощ на непознат човек? И ще го пусне в стаята си?

– Защо непознат? Ами ако е бил администраторът? Идва, почуква: моля, господин Периа, вземете си паспорта.

Сега пък другите двама мълчаха.

– Помислете още, поработете! – продължи генералът. – Разбирам много добре, че не ви се иска убиецът да е българин... И ще бъде крайно неприятно, ако е българин... Но представете си, че е тъй... Нима ще оставим един вулгарен убиец да шета из страната ни? Убийството утре може да се повтори.

– А французите?

– Кои французи?

– Посолството например... Те веднага ще поискат някакво обяснение.

– На тях ще им дадем това, с което сега разполагаме. Искам да кажа, официалните документи: протокол, експертизи, снимки... Може пък и те да ни подсказат нещо.

След малко двамата си отидоха. Докато се возеха със служебната кола, Димов не проговори нито дума. Но лицето му не бе толкова замислено, колкото потиснато и недоволно. Едва когато слязоха той неохотно измърмори:

– Не може да бъде администраторът... Убиецът е бил в стаята. Периа е тръгнал към вратата и тогава е получил двата удара отзад. Мъчно мога да си представя, че Периа е допуснал в стаята си някакъв непознат администратор просто тъй, на моабет... Освен ако са се познавали преди това.

– Не е изключено! – каза Ралчев. – Берберов е стар хотелски плъх. Тия хора имат всякакви връзки, особено с чужденци.

– Добре, утре ще поговорим... А сега ми се иска да отида някъде за половин ден. Ей тъй, на въздух.

– Ами да отидем при Паргов.

– Не ти ли казах, че са изтروвили раците в реката? – отвърна Димов ядосано. – Просто до шушка. Ако пък това не са престъпници...

Никога Ралчев не го бе чувал да произнася думата „престъпници“ с такава ярост и омерзение. Решиха да отидат до Боровец – да спят там в някоя от вилите на министерството и да се върнат. Това беше един от малките навици на инспектора – да се отлъчва от София, когато е затруднен. Но реката с раците – неговото любимо място за почивка и размисъл – беше отишла по дяволите. Вече никога нямаше да има раци в тая стара като древността река. А някой ден навярно щяха да изчезнат от всички реки. За да останат като жестоки отмъстителни само в жалките тела на тия, които ги бяха изтребили.

Никак не се излъгаха, че отидоха в Боровец. Вилата беше спокойна

и уединена и най-главното – съвсем безлюдна. След градския шум сега ушите просто го боляха от тишината. Лежах дълго в рядката сянка, мълчаха до премалвяване. И все им се струваше, че някъде шуми река, че някъде пърхат птици. Всъщност нямаше нищо – гората беше глуха и малко тъжна, като всяка стара борова гора. Единствено няколко катерички се премятаха безшумно из клоните или се катереха към върховете на боровете, огрени от слънцето.

Привечер се разходиха из гората, набраха гъби. Бяха хубави, едри гъби с кафеникави шапчици, овлажнели от росата. Понеже нямаша кошница, просто ги пъхах в джобовете си или ги носеха в ръце.

– Всъщност какви са тия гъби? – досети се най-сетне Димов.

– Масловки – отвърна малко неуверено Ралчев.

– Имат ли отровни двойници?

– Струва ми се, че нямат.

– Как така струва ти се! Изобщо брал ли си друг път?

– Аз да съм брал? – погледна учудено Ралчев. – Просто съм виждал.

След дълги размисления най-сетне хвърлиха гъбите. Нямаше смисъл да поощряват престъпността в България. И нощта беше много тиха и хладна, спаха така дълбоко, че сутринта се събудиха зашеметени.

– Като че ли съм пиян! – оплака се Димов. – Мозъкът ми просто се е сплескал от толкова кислород.

Но като се върнаха в града, изведнаж се почувстваха много ободрени. Сега вече можеха да седнат и да помислят. Но колкото и да мислеха, не стигаха до нищо съществено. Въпросителните не само че не се намаляваха, но и непрекъснато се увеличаваха. Ако убиецът е някой от чужденците, защо убийството е извършено именно в София? Защо не в Истанбул например, откъдето убитият е дошъл? Как е било пренесено през митницата оръжието, с което е било извършено убийството? Защо тримата чужденци не са попълнили сами фишовете си? Защо двама от тях не са поискали да ги събудят? Съвсем случайно ли са се събрали четиримата чужденци? Или пък е имало уговорка между някои от тях? Защо Перца не е отишъл като другите в ресторанта? Защо от убития са ограбени не само ценностите, но и всички други документи, включително и паспорта? Какво може да е търсил Периа в стаята на Кулон и действително ли е бил там? Дали и това не е фалшива следа като подхвърленото копче? Защо Капелани не е реагирал, когато сутринта Периа е бил потърсен в самолета? Изобщо знаел ли е, че са били спътници в един самолет и че са спали в един хотел? В крайна сметка какви може да бъдат мотивите на престъплението – просто грабеж ли, което им се струваше

повече от съмнително. Или пък някаква тъмна мафиотска афера?

– Тая кутия за енфие ми се вижда много съмнителна! – каза Ралчев.

– Да не би в нея да се крие загадката?

Димов вдигна рамене.

– Не вярвам да е представлявала някаква особена ценност... В това отношение вярвам на младия Ничев.

– А ако ни е подвел?

– За какво му е нужно да ни подвежда! – намръщи се Димов. – Когато можеше изобщо да скрие от нас, че в багажа му е имало кутия.

– А ако кутията е била просто контейнер?

– Всичко е възможно!... Но няма как да разберем. Птичката е долеяла и е отлетяла.

Все пак решиха да изпълнят добросъвестно указанията на генерала. И започнаха от Берберов. Пътечки имаше много, но не водеха до нищо съмнително. Наистина куп малки човешки слабости, но всички изглеждаха доста невинни. Посещаваше само скъпи заведения, но много рядко. Играеше карти, но само с приятели, и то на нищожни сумички. Не странеше от женски компании, но според възможностите на възрастта си. Не пилееше пари, нямаше съмнителни връзки.

Дори пиенето му беше съвсем френско – доста умерено, с вкус. По всичко личеше, че е добре обезпечен материално, защото редовно отказваше всякаква спомагателна преводаческа работа. Всички референции за него бяха много добри, включително и политическите.

– Повикай го на още един разговор! – каза най-сетне Димов. – Но много внимателно и любезно.

Берберов пристигна незабавно – гладко избръснат, с колосана яка. Държеше се съвсем свободно.

– Другарю Берберов, мина доста време от тоя трагичен случай... И все пак ще си припомните ли към колко часа Периа си взе обратно паспорта?

– Сега не мога да си спомня точно часа – призна си администраторът. – Но скоро, след като ми го остави.

– А Кулон?

– Нали ви казах... Около полунощ.

– Искам да ви запитам откровено... Какво си мислите вие? Кой може да е извършил това убийство?

Берберов го гледаше с известно подчинение.

– Какво да ви кажа?... Много ми е неприятно да си мисля за тая работа... Но, изглежда, че някой от тия почтени господа, французите... Да

ви кажа, тоя Кулон приличаше повече на атлет. – Помълча малко, после добави неохотно: – Имам чувството, че аз му изядох главата.

– На кого?

– Случайно се изпуснах пред Кулон, че и Периа е в хотела.

Това наистина беше нещо. Берберов точно възпроизведе разговора. Димов се замисли.

– Да, благодаря ви. Ничев идва ли понякога при вас?

– Кой Ничев?

– Този... Младият митничар...

– Не, аз не съм комсомолец – усмихна се непринудено администраторът.

С това разговорът приключи. Сега знаеха почти сигурно, че срещата между Кулон и Периа е станала след полунощ, т.е. около времето на самото убийство. Що се отнася до Ничев, отзивите за него бяха толкова добри, че те скоро прекратиха анкетата. Оставаше да съберат някои сведения за чужденците. Оказа се, че Кулон никога не е идвал в България. Но Капелани бе идвал два пъти по търговски сделки като представител на една голяма френска фирма за пишещи и сметачни машини. И двата пъти бе отсядал в хотел „България“. Три пъти бе идвала мадам де Вол, винаги с дипломатически паспорт. И винаги бе отсядала в най-люксовия столичен хотел – „София“.

Това бе всичко. И фактически то бе нищо. Димов продължаваше да посещава своите уроци по френски език. И сега беше по-усърден и по-ревностен от всеки друг път. Просто бе сигурен в себе си, че делото на Периа не е приключено. Може би за пръв път френският език щеше да му потрябва за делова работа. Никога не се бе излагал, не биваше да се излага и сега, та макар и с носовките и отворените и затворените гласни. Бяха предали документите във Френското посолство официално, чрез министерството. Димов беше сигурен в себе си, че френската страна ще поиска и някои допълнителни обяснения.

Веднаж учителката го запита с доста откровено женско любопитство:

– Кажете ми, господин Димов, чели ли сте нещо от Жорж Сименон?

– Почти всичко, госпожо...

– Интересно ми е помага ли ви с нещо Мегре във вашата трудна професия?

– Откровено казано, по-скоро ме забавлява. В моята професия ми помага главно господин Стендал – отвърна Димов шеговито.

– Вие се шегувате, разбира се.

– Съвсем не! – той път сериозно отвърна Димов. – За всеки криминалист е крайно трудно да работи, ако не познава дълбоко човешките страсти.

На другия ден генералът го повика спешно. Изглеждаше в добро настроение, на устните му бе кацнала шеговита усмивка.

– Готви се да приемеш гости! – каза той. – Утре в София пристига някой си господин Дюран, инспектор от френската криминална полиция. И то във връзка с делото „Периа“.

– Кога точно?

– В десет, със самолет на „Балкан“. Държа да го посрещнеш лично на летището.

– Добре, другарю генерал.

– И държа гостът да остане доволен от нашето посрещане. Това е първото посещение на френски криминалист в България, тъй като ние, както ти е известно, не членуваме в Интерпола. Помисли от сега къде ще го заведете. Особено на обед и на вечеря. Заведението трябва да бъде представително... И освен това да готвят вкусно. Димов млъкеше, не отговаряше.

– Разбра ли какво ти казах?

– Много добре ви разбрах, другарю генерал... Но няма такова заведение, хем да е представително, хем пък да готвят вкусно.

– Добре де, ако решиш да ме поканиш на имен ден, къде ще ме заведеш? – каза любопитно генералът.

– В „Шумако“, разбира се... Има отлична шкембе-чорба. И чудесни шарденчета.

– Не, не върви за французин... Добре, обядвайте в „Панорама“. Но, разбира се, ще предупредиш бай Иван да ви приготви някой хубав специалитет... Тия дяволи могат, когато искат... А вечеряйте в „Щастливца“, да речем. Те нямат планина край Париж, това ще му направи впечатление.

На другия ден четвърт час преди пристигането на самолета двамата с Ралчев чакаха на летището. Приличаха повече на сватбари, отколкото на посрещачи – нови тъмни костюми, елегантни вратовръзки. Липсваше им само сватбеното венче на бутониерата. Няма как – заповедта си е заповед, трябва да се изпълни. А тя беше съвсем ясна – представително и официално. Самолетът леко се приземи, автобусчето замина да го посрещне, като бляскаше на слънцето с никелираните си части. След малко пътниците започнаха да се измъкват от търбуха му, явно доволни, че и

тоя път са отървали кожата. Радиоуредбата предупреди господин Дюран, че го чакат.

„Да не е станала някаква грешка?“ – помислиха си едновременно и двамата посрещачи. Към тях приближаваше с неуверени стъпки някакъв особен чичо. Преди всичко приличаше съвсем, ама съвсем на българин. И то на бюфетчик от някоя провинциална гара. Изглеждаше тромав, мъхнат, червендалест и коремест. Носеше неогладен спортен костюм и под него – едро изплетен червен пуловер. За маскировка може би, щом като е минал в комунистическа страна. Единственото нещо, което напомняше за лято, беше леката му панамена шапка, малко тясна, но може би наистина панамена. Едва когато наближи съвсем те видяха просто-душно и малко озадачено лице.

– Господин Дюран? – попита предпазливо Димов.

– Да, същият...

– Господин Дюран, позволете ми да ви приветствувам с „добре дошли“. И от името на нашия директор да ви пожелае приятно прекарване.

Дюран го зяпаше не по-малко учудено.

– Вие полицаи ли сте?

– Не съвсем – отвърна вежливо Димов. – При нас се нарича „милиция“.

– Все едно е, дяволите да ви вземат... Аз пък помислих, че е, станала някаква грешка.

Не беше много удобно да му признаят, че и те бяха помислили същото. След малко и тримата се разположиха удобно в новия луксозен мерцедес на генерала – Ралчев отпред, двамата с Дюран отзад. Дюран продължаваше да ги гледа соткровено любопитство.

– И двамата приличате на гасконци – каза той най-сетне. Дано не е чак пък толкова вярно.

Докато пътуваха, Дюран нито веднаж не погледна навън – все едно, че се мотаеше някъде из парижките квартали. Това дребно незачитане на града малко обиди Димов. И му вдъхна, разбира се, леко, но справедливо чувство на съмнение. В края на краищата един истински полицаец трябва добре да се огледа дори да е на полюса. Дали пък не е някой от тия полицейски тъпаци, които често се срещат в книгите на Сименон?

– Бързате ли, господин Дюран? – попита Димов все така вежливо.

– Къде да бързам? – погледна го учудено французинът.

– Изобщо бързате ли? С престоя си в София, искам да кажа.

– Аз никога не бързам – отвърна едва ли не обидено Дюран. – Къде

да бързам? За гроба ли?

Беше предвидено гостът да отседне в „София“. Тоя път изглежда, че хотелът наистина му направи впечатление. Той го огледа внимателно, след това направо запита:

– Вярвате ли, че това е за джоба ми?

– Бъдете спокоен, господин Дюран, вие сте наш гост. На министерството, искам да кажа.

Докато го записваха в рецепцията, Ралчев се обади на генерала, че гостът им е пристигнал.

– Как изглежда? – запита генералът.

– Нищо, порядъчен – отвърна предпазливо Ралчев. – Но навярно предпочита виното пред водата. Носът му отива към теменужено.

– Това е добре – отвърна шеговито генералът. – С такъв човек полесно ще се разберете.

Но за тяхно учудване Дюран не прояви особен интерес към алкохола. Наистина много хареса малката мастичка, която му бяха поръчали. И все пак се задоволи само с две чаши вино. Но затова пък отлично приготвената каварма явно го впечатли. И той започна подробно да разпитва за рецептата. Доста смътните обяснения на Ралчев, изглежда, не го задоволиха, защото измърмори:

– И все пак има някакъв секрет в тая работа. Наистина имаше, и то не само един. Извикаха главния готвач и той с удоволствие ги сподели, щом разбра, че има работа с французин. Дюран добросъвестно записа всичко в малко, доста износено тефтерче.

– Това е вече друга работа – каза Дюран доволно. – Какво бихте пийнали от мене, господине?

Вечерта, както генералът бе поръчал, заведоха Дюран в „Щастливца“. За пръв път, откакто бе дошъл в София, изненадан и очарован, той се зазяпа в нещо, и то в един нощен пейзаж. Но гледката наистина беше хубава – безкраен мрак и безкрайно море от светлини.

– Имам чувството, че съм в Акапулко – обади се най-сетне Дюран.

– Ходили ли сте в Акапулко? – запита Димов.

– Не съм, разбира се... Но какво пречи да имам такова чувство?

Дебелакът наистина не беше много далеч от френския хумор.

Тоя път пийнаха повечко. Дюран много хареса и виното, и коняка. Само кафето като че ли го поразочарова. И донякъде сиренето, но в тоя случай не беше никак прав. И отново се опита да запише една рецепта – на качамака. Но тоя път рецепта нямаше.

– Всичко зависи от вкуса на царевичното брашно – каза готвачът. –

И от търпеливото приготвяне.

На края на вечерята Дюран прояви съвсем неочаквана любознателност.

– Какво значи „Щастливеца“? – запита той. Димов му обясни, че това е псевдонимът на известен български писател. И какви са били неговите вкусове.

– Наистина е бил щастливец! – съгласи се охотно Дюран. – Ако живееш в София, щях да идвам тук поне през вечер.

Като истински французин през време на вечерята Дюран нито веднаж не спомена за мисията, с която бе дошъл. И се държеше така, като че ли изобщо бе дошъл тук на малка почивка. След като го изпратиха до хотела, Ралчев побърза да каже:

– Имам чувството, че ще си замина, без да ни каже нито дума.

– Не се надявай! – усмихна се Димов. – Това е полицай, а не турист.

На другата сутрин точно в девет часа Ралчев въведе Дюран в кабинета на Димов. Настаниха го удобно пред една малка масичка, Дюран извади от чантата си тънко синьо досие.

– Ралчев, три кафета! – каза тихо Димов. – Но гледай да не се изложим.

– Бъди спокоен, шефе, ще го приготвя сам.

– Точно от това се страхувам – измърмори Димов. – Какво кафе предпочитате, господин Дюран? Турско? Еспресо?

– Голямо! – отвърна Дюран.

– Една кана кафе! – каза шеговито Димов. Ралчев веднага излезе, макар да не му се искаше. Много добре разбираше, че разговорът ще почне без него. Димов поднесе на госта си кутия превъзходни хавански пури и Дюран с уважение взе една. В неговото собствено бюро никога никой не бе поднасял пури.

– Господин Димов, искам най-напред да ви запозная с главните действащи лица – каза той.

– Да, прав сте – кимна Димов. – За мене те са просто като имена в театрална програма.

– Да почнем от Периа – продължи Дюран. – Доста загадъчна личност, от подземния свят, както казваме ние. Преди десет години бе осъден за съучастничество в голяма кражба на диаманти. Той получи три години затвор, но диамантите не се откриха. Това се случва доста често, господин Димов, при всички видове престъпления. Особено при най-големите. Виновниците лежат известно време, според присъдите, но дяловете им грижливо се пазят. Навярно нещо подобно е станало и с Периа.

Той си излежа цялата присъда и излезе от затвора. Оттогава водеше напълно порядъчен живот, от правна гледна точка, искам да кажа. Живееше в луксозен апартамент, без да пести, но и без да работи... Не можахме да го уличим в нищо, макар да ни бе ясно, че не може да живее за сметка на някой анонимен благодетел...

– Беше ли под наблюдение?

– Да, разбира се... Но не много стриктно, доколкото ни позволяват нашите скромни възможности. Вие можете да си представите, господин Димов, каква армия от полицаи ще ни е нужна, ако трябва да наблюдаваме непрекъснато целия подземен свят... Всъщност ние само ги контролираме.

– Разбирам ви много добре – кимна Димов. – А пътуваше ли често в чужбина?

– Много рядко... Като всеки истински парижанин изобщо не излизаше от Париж. Неговият истински въздух бе на нощните заведения... Но последния път той не е заминал директно за Истанбул. До Швейцария е отишъл с лека кола. В Цюрих никъде не е регистриран, навярно е отишъл направо на летището... Преди няколко дена намерихме на паркинга колата му.

– Как си обяснявате това?

– Много просто, искал е да се изплъзне от нашето наблюдение. Ако беше взел самолета от Париж, ние щяхме да знаем. И, естествено, щяхме да уведомим Интерпола. А той, изглежда, не е имал интерес от това. От справката узнахме, че е прекарал в Истанбул два дена, като е отседнал в хотел „Хилтон“... Какво е правил там, не знаем... Тая пура е наистина чудесна, господин Димов.

– Между прочем, Периа пушил ли е?

– Разбира се. Може ли такъв човек да не пуши? Но да продължим... Втората личност е господин Пиер Кулон. Много богат човек, много изискан притежател на три големи антикварни магазина в Париж. Движи се в най-доброто общество, няма никакви слабости, освен към скъпи картини и старинни вещи... Третият е господин Антоан Капелани... Г две думи, обикновен чревоугодник и бонвиван в най-буржоазния смисъл на тая дума.

– Какво значи за вас „буржоазен“? – попита той. – Не прозвуча като комплимент.

– Защо? Исках да кажа просто обикновен, неинтересен, средно богат човек. Неспособен за изненади. Ако има да крие нещо, то е своята слабост към малки момичета. С мъка е потушил един неприятен скандал

в това отношение. Но иначе почтен баща, уважаван гражданин, търговски директор на известна фирма за пишещи и сметачни машини.

В това време влезе Ралчев. Младо момиче в много къс минижуп изискано сервира кафето. Когато си излезе, Дюран се обади усмихнато:

– Виждам, че вашата революция е отишла доста напред. В моята служба не позволявам рокли над коленете.

И Димов се засмя.

– Момичето е професионална сервитьорка – каза той. – Моят помощник малко се е престарал в желанието си да ви направи добро впечатление.

– С кафето положително е успял... Така... Стигнахме до мадам де Вол... Висш служител на Ке д'Орсе. Много красива жена с безукорно поведение. Понастоящем пръв съветник в нашето посолство в Бейрут. Участвувала е активно във френската съпротива, ако това ви интересува.

– От чия страна?

– От движението на де Гол. На четиридесет и две години стана носителка на Почетния легион... Това е всичко... Имате ли някакви допълнителни въпроси?

– Бяхте доста изчерпателен – отвърна шеговито Димов. – Но в същото време почувствувах и подтекста на вашите обяснения.

– А именно?

– Всеки един от тия хора може да бъде всичко, но не и убиец... Прав ли съм, господин Дюран?

– Еее... Тогава ще задам така въпроса: изключвате ли възможността Периа да е убит от местен човек?

– Да, изключвам тая възможност – отвърна твърдо Димов.

– Доказателства?

– В документа, който ви изпратихме, лично аз съм изложил три страници мотиви.

– Да, това наистина са мотиви – кимна любезно Дюран. – А ако има някакви доказателства, те не са във ваша полза. Това копче например?

– Господин Дюран, ние не търсим ползата, а истината... Ако търсехме ползата, изобщо нямаше да ви съобщим за това копче. Нима не разбирате, че става дума за много плоска диверсия?

– Значи, вие изобщо изключвате от играта младия митничар?

– Напълно! Той не може да бъде убиецът.

– Защо?

– Преди всичко той е секретар на комсомолската организация.

Дюран просто зяпна своя колега – полуучудено, с полунедоумение.

– Господин Димов, най-меко казано, това обяснение е неудовлетворително. Какво като е секретар?

– Ако беше свещеник, бихте ли казали: какво като е свещеник?

– Е! – Дюран, леко затруднен, вдигна рамене. – Все пак това е малко по-друга работа.

– Ама никак. И даже напротив. Но няма как да го разберете. Вие не познавате тая категория хора. А пък аз добре ги познавам.

– Добре, господин Димов, не съм дошъл да споря с вас! – каза любезно Дюран. – А да изясним истината. Вие бяхте откровен с нас, не скрихте нищо. Това ме предразполага да ви отвърна със същото... Ето един странен факт: След като получихме вашето изложение, ние, естествено, посетихме господин Кулон. Под най-благовиден предлог, разбира се. Попитахме го дали познава Периа. И изобщо дали го е виждал някога някъде по някакъв повод. Включително и на летището... Той категорично отказа.

– Предполагам, че не сте му казали за отпечатъците на пръстите?

– Не, разбира се... Но сега какво излиза? Или господин Кулон ни е излъгал, или вие тук нещо сте сбъркали. Това е всъщност найтважната причина за моето идване.

– Но как можем да сбъркаме? Чашата наистина беше намерена в стаята на Кулон... И ние сравнихме отпечатъците, които току-що бяхме взели от убития Периа. Както знаете, в това отношение грешка не може да има.

– Добре... Ще ви кажа откровено какво ме озадачава. Вие съобщихте, че сте намерили отпечатъци от дясната ръка на Периа. А той е бил левак... Всички бармани твърдят, че той винаги е поемал чашите с лявата си ръка.

Димов не отговори веднага.

– Разбирам вашата мисъл – каза той. – Вие искате да кажете, че отпечатъците са сложени върху чашата, след като Периа е бил убит... И след това чашата е била преместена в стаята на Кулон.

– Да, съществува у мене такова подозрение – призна Дюран. – Извинете, но мога ли да видя самата чаша?

– Да, разбира се... Както и отпечатъците на Периа. Предполагам, че и вие ги носите?

– Да, у мене са...

– А най-добре е да отидем на самото място... В хотела, искам да

кажа... Така вие ще си съставите по-пълно впечатление и за обстановката, и за всички факти.

– Ще ви бъда много признателен – каза искрено Дюран.

Димов нареди на Ралчев да занесе веднага чашата в хотела. И да подреди всички вещи точно така, както са ги намерили, според документалната снимка.

– Погрижи се и Ничев да бъде там... Ще бъде полезно, ако ги срещнем.

– А Берберов?

– Няма да бъде излишно.

Дюран отново погледна всички снимки на местопроизшествието. Наистина той бе получил основните заедно с досието, но сега Димов му даде възможност да се запознае и с най-малките детайли. След това му показа и всички вещи, които бяха останали от убийтия. Както очакваше, Дюран не можа да направи във връзка с тях никаква нова забележка или някакво ново откритие.

– А сега да се върнем в хотела! – каза Димов.

Там ги посрещна любезен и учтив, както винаги, Берберов. Дюран отново го попита за реда, по който пътниците бяха дошли. И дали са дали вид, че се познават помежду си.

– Господин Кулон познаваше Периа! – отвърна администраторът. – Поне по име...

И той му разказа за последния си разговор с Кулон.

– Не виждам в това нищо странно – каза Дюран. – Аферата с диамантите беше доста шумна... А освен това, когато Периа излезе от затвора, всички вестници отбелязаха тоя факт. И доста живо го коментираха.

– И все пак Кулон е знаел, че Периа е в хотела... А когато сте го разпитвали, той е премълчал тоя факт.

– Може би просто го е забравил... Както и вие... Във вашето изложение не споменахте нищо по тоя въпрос.

– Аз го научих едва преди няколко дена – отвърна Димов. – Така ли беше, другарю Берберов?

– Точно така.

Берберов ги заведе в стаята, където беше извършено убийството. Но там, разбира се, нямаше вече нищо интересно за гледане.

– Коридорчето е доста тясно – измърмори замислено Дюран. – И изобщо защо Периа е тръгнал към вратата?

– Може би се е опитал да побегне... Или пък просто се е отправил

към тоалета.

– И точно тогава вашият митничар му е забил ножа в гърба.

– По-добре е да изоставите тая мисъл – каза Димов. – Какво може да търси един митничар в стаята на някакъв чужденец? И защо Периа ще го пусне?

– Много просто защо? Митничарят му е направил някаква услуга. И е дошъл при Периа да получи хонорара си.

– Каква например?

– Всякаква. Открил е, да кажем, някакви опиати. И е бил така любезен да ги пропусне. Това си заслужава един добър бакшиш, господин Димов. Но митничарят може да е сметнал, че заслужава много повече.

– Добре, господин Дюран. Ще ви покажа и митничаря, пък след това ще говорим.

Те отидоха в стаята, където бе отседнал Кулон. Там вече ги чакаше Ралчев. Всички предмети на нощната масичка бяха наредени точно така, както ги бяха намерили на снимката. Дюран дълго и внимателно изследва чашата, сравни всички отпечатащи.

– Да – измърмори той най-сетне. – Макар и да не съм специалист, отпечатащите са несъмнени.

Той въздъхна и седна на едно от креслата. Димов остана прав.

– Но в същото време нищо не опровергава моето съмнение – каза Дюран. – Чашата би могла да бъде донесена в тая стая и допълнително. Дори сутринта, когато Кулон си е бил вече заминал.

– И защо, според вас?

– Много просто, да подведе следствието.

– Не ми се вижда много логично – отвърна Димов. – Най-напред убиецът подхвърля копчето, за да подведе следствието, че Периа е убит от митничаря... След това пък пренася чашата с отпечатащите на убития, за да го подведе, че е убит от Кулон.

– Още не съм се съгласил, че копчето е подхвърлено – каза строго Дюран. – И все още остава открит въпросът, защо Периа е държал чашата в дясната си ръка.

– Ами защото в момента лявата му ръка е била заета с нещо друго. Пура, да кажем... Или пък с кутията за енфие.

Дюран недоволно поклати глава:

– Всичко това са предположения.

– Да, разбира се... Както и вашите мнения.

– Ами тогава да видим митничаря! – отвърна Дюран с нескрита ирония. – Да видим тоя ваш млад социалистически ангел.

Димов се понамръщи.

– При всички случаи заслужава повече доверие от вашия изискан милионер – каза той сухо.

– Господин Димов, вие грешите – Дюран леко се усмихна. – Аз нямам никаква слабост към милионери. Самият аз като всички държавни служители съм доста беден човек... Но да вървим...

Срещата с младия Ничев стана в стаята на администратора. През целия разговор младежът се държа много спокойно и приветливо, с подкупваща искреност. Умното му открито лице, честните му очи повече от всякакви други факти говореха, че това не може да бъде убиец. Дюран започна разговора с добре пресметната небрежност.

– Господин Ничев, разбирате ли нещо от скъпоценни камъни? – запита той.

– Имам представа – отвърна младежът. – Минали сме курс по тая материя.

– Много добре! – кимна Дюран и извади от джоба си малък скъпоценен камък. – Какво е това, според вас?

– Сапфир – отвърна младежът.

– Изкуствен или естествен. Младежът го разгледа внимателно.

– Изкуствен.

– От какво съдите?

– Главно от това, че го извадихте от малкото си джобче. Надали бихте държали там натурален сапфир.

– Това ли е единственото ви съображение?

– Не камъкът ми се видя прекалено чист и прозрачен. Такива са обикновено камъните, добити по изкуствен начин.

– Прав сте! – кимна Дюран. – Камъкът е наистина изкуствен. А спомняте ли си добре кутията за енфие?

– Много добре си я спомням.

– Тя е имала в самия център голям зелен камък... Така ли?

– Точно така.

– Вие твърдите, че е бил изкуствен?

– Видя ми се просто стъклен. Беше доста непрозрачен и мътен.

– Давате ли си сметка, че може би е бил просто патиниран от времето?

– Нямах възможност да го разгледам много добре – отвърна младежът. – Пък и не допусках, че някой може да държи толкова голям изумруд в обикновена пътна чанта. Най-малкото би го носил като вас в джобчето си.

– Да приемем, че имате право – каза Дюран. – Имам още един въпрос: не смятате ли, че кутията би могла да има двойно дъно?

– Не! – отвърна убедено младежът. – Ние имаме набито око за такива работи.

– Добре, добре... Тия копчета, господин Ничев, служебно ли ви ги дават? Или могат да се купят отнякъде?

– Продават ги само в един магазин.

– Свободно? На всеки?

– Ами разбира се! – отвърна непринудено митничарят. – Ако колекционирате копчета, господин Дюран, мога да ви откъсна едно.

– Лесно ли се късат,?

– Ами опитайте.

Дюран се поколеба за миг, но успя да издържи на изкушението.

– Закъснял съм за тоя експеримент! – измърмори той.

– Едно ще ви кажа, господине! – отвърна сериозно Ничев. – Митничарят е половин криминалист. Както разбрах, Периа е бил убит с изнепада, откъм гърба. При това положение той не е имал никаква възможност да къса копчета.

Дюран леко трепна, погледна втренчено младежа.

– Да, има логика – отвърна той. – Освен ако схватката не е станала, преди това. И Периа е бил ударен в гърба при опита си да побегне.

– Неубедителна хипотеза – каза спокойно младежът. – Кой нормален човек би се нахвърлил фронтална срещу такъв атлет? Та макар и с оръжие. Когато е толкова по-просто да го дочака да се обърне.

– Да, да, имате право – измърмори Дюран. – Това е, нямам други въпроси.

Не оставаше нищо друго, освен да заведат Дюран в хотела му. Когато се качиха в колата, Димов запита:

– Как ви се видя?

– Положително симпатичен. Но и много интелигентен... А това е винаги опасно.

– Господин Дюран, вие говорите против себе си! – каза шеговито Димов.

– Не ви ли направи впечатление, че неговите отговори по въпроса, как е станало убийството, бяха много добре обмислени?

– Но това е естествено. Върху него лежеше много тежко подозрение. И той е мислил по тия проблеми. И как да докаже своята истинска невинност. Както видяхте, аргументите му са много убедителни. По тях надали би могло много сериозно да се спори.

Оставиха Дюран в хотел „София“. Бяха решили да не го ангажират с повече срещи и внимание. Самолетът му заминаваше на другата сутрин – нека се поразходи сам из града, да прекара, както си иска, своето последно свободно време. В крайна сметка тяхното прекалено внимание можеше да се сметне и като някакъв вид опекунство.

На другата сутрин двамата с Ралчев изпратиха Дюран на летището. Инспекторът от френската криминална полиция беше в много добро настроение, бърбореше и се шегуваше повече от всякога.

– Снощи си поръчах в ресторанта каварма – каза той. – Ама съвсем не беше същата. Може би криминалните инспектори у вас имат някакви привилегии?

– Не, вие имате привилегии... Трябваше само да си кажете името. Купихте ли си нещо, господин Дюран?

– Две кутии пури... И някаква много красива покривка за малка масичка. Жена ми много ще се зарадва.

– Използвам случая да и предам моите почитания.

– Господин Димов, навярно ще ви се случи да дойдете в Париж. И много ще се радвам, ако ми се обадите.

Двамата инспектори любезно си размениха визитните картички. Лицето на Дюран стана сериозно.

– Съжалявам все пак, чене постигнахме никакъв напредък в нашата работа. Връщам се в Париж с празни ръце... И без един категоричен отговор.

– Всички отговори са в Париж, господин Дюран – отвърна Димов. – И напразно ги търсите тук.

– Може би сте прав... И все пак, ако научите нещо, имате и двата ми телефона.

– Моля, пътниците за Париж да заемат местата си! – обяви радиоуредбата.

Те се ръкуваха сърдечно и Дюран с неочаквана пъргавина понесе тежкото си туловище към изхода.

Изминаха още няколко дена.

Димов ясно си даваше сметка, че не са постигнали никакъв напредък. Или почти никакъв. Дюран навярно беше прав за себе си. Изглеждаше съвсем невероятно такива хора – като тримата чужди пътници – да извършат убийство. И то убийство за грабеж. Това трябваше да се изключи. Причината вероятно е била много по-дълбока и много по-драматична. Такава тъмна личност като Периа наистина можеше да постави някоя хора в положение на жестока самоотбрана. И да ги принуди, за да

се спасят, на крайни мерки.

Димов отново внимателно проучи всички материали. Идваха му далечни странни предположения, правеше някои още по-странни съпоставки. Но всичко си оставаше все още размисъл. Нямаше никаква практическа възможност да направи проверки. Или да възпроизведе някой оригинален експеримент. В крайна сметка като че ли най-разумно беше да не си затормозява повече съзнанието с тая отминала афера. И на местна почва го чакаха няколко дребни, но трудни дела.

Няколко дена след това генералът отново го извика. Тоя път изглеждаше в лошо настроение, очите му някак особено святкаха.

– Да, Димов, цялата работа взе съвсем неприятен обрат – каза той. – Днес ме извика министърът... И трябва да ти кажа, никак не скри своето недоволство.

Димов въздъхна. Досега само веднаж му се беше случвало да получи служебен укор.

– Вие виждате, другарю генерал, че ръцете ни са вързани.

– Да, виждам... Но в крайна сметка... Генералът отвори една папка и извади от нея куп вестници.

– Това са френски вестници – поясни той. – От убийството на Периа са направили първокласна сензация.

Не бихме се интересували, ако не се засягаха по най-недостоеен начин името и престижът на страната ни. Десните вестници са изпълнени с най-отвратителни намеци. За липсата на сигурност, за бандитизъм, за рисковете, които всеки цивилизован човек носи на дивите Балкани. А ето този доста авторитетен вестник твърди, че никога българските затвори не са били пълни с толкова криминални престъпници...

– Копчето! – измърмори сърдито Димов. – Те нямат никакви други доказателства.

– Не става въпрос за копчето – прекъсна го генералът. – Дюран е излязъл съвсем коректен. Дори не им е съобщил за него. Пък и вестниците съвсем малко са се интересували от фактите. Ето например „Пари жур“ твърди, че убийството е извършено в луксозния хотел „София“, който се намира точно срещу Министерския съвет, денонощно охраняван от въоръжени патрули.

– От „Пари жур“ всичко може да се очаква – измърмори Димов. – Аз го преглеждам понякога.

– Това е положението – измърмори генералът. – Трябва да ти кажа, че Дюран е съвсем прав. Ние нямаме нито едно сериозно доказателство, че убийството е организирано и извършено от чужденци.

- За съжаление, всички доказателства са в Париж, другарю генерал.
- И какво искаш, да те пратя в Париж? – Защо не, ако толкова се налага... Но сега за сега мога да се задоволя и с Истанбул.
- Имаш ли нещо пред вид?
- Имам няколко неща пред вид. Генералът се позамисли.
- Добре, няма да те разпитвам сега... Скъпо ли ще излезе?
- Ами хубавите неща са винаги малко скъпички – отвърна шеговито Димов. – Ще се наложи да отседнем в „Хилтон“.
- Двама ли искате да отидете?
- Да, с Ралчев... По обем работата е много, другарю генерал. Мъчно ще я свърши един човек.
- И все пак какво ще търсите там?
- Кутия за енфие.
- Малко скъпа ще ни излезе тая кутия.
- Самата кутия нищо... Не повече от двайсетина долара.
- Добре, вървете! – каза генералът. – Не знам дали ще намерите кутията, но донесете малко пушен паламуд. Там е сигурно на безценица.
- Преди да си тръгне, Димов прибра цялата сбирка от вестници. Може би там щеше да открие нещо. Между хилядите лъжи дори в един жълт вестник може да се намери някоя малка полезна истина.
- И не се излъга. Портретите на главните действащи лица доста солидно се закръглиха в очите му. Далечните предположения започнаха да се затвърдяват.

ВТОРА ЧАСТ

За разлика от Ралчев инспектор Димов намери, че Истанбул е чисто и просто очарователен град. Изглежда, че виждаше това, което другите не виждаха, и отминаваше със снизходителна – усмивка грозното и несвършеното. Димов вървеше из улиците и се усмихваше, зяпаше с интерес витрините на пищните ориенталски сладкарнички, спираше се пред кафенетата и сякаш не можеше да се отлепи от тях. Влязоха в едно кафене, ядоха лепкаво бяло сладко и локум, пиха по едно чудесно кафе. Макар да беше ранен следобед, сънлив и задушен, кафенето беше претърпано. По излъсканите столове седяха повечето възрастни и улегнали хора, доста небрежно облечени, по жилетки и с домашни калцуни на краката, с химически моливчета, пъхнат зад ухото. Повечето от тях бяха чисто и просто на разговор – прочутия ориенталски „моабет“, – други сърбах шумно кафето или зяпаха вкупом през витрината минаващите жени. Имаше пет-шест двойки, – които биеха пуловете на таблата и заливаха всичко с изобилни словесни потоци. Около масите им бяха насядали неизбежните ориенталски „кибици“. Понякога някой от тях волно или неволно се обаждаше и ошетеният вдигаше шум, в който моментално се намесваха всички. Надали по-голям и по-дружен шум са вдигали и гъските, които някога бяха спасили Рим. Димов ги наблюдаваше усмихнат, в най-добро разположение на духа. Навярно бяха дребни търговци и занаятчии от близките магазинчета. Докато чираците и калфите им дремеха в празните дюкяни, техните господари убиваха тук следобедната скука. Понякога някое от момчетата изтичваше до кафенето, ако се появеше, разбира се, по-сериозен клиент. Тогава стопанинът ставаше и бавно, с премерено достойнство се понасяше към своето владение.

И разбира се, скоро се връщаше, за да заеме мястото си, което другите грижливо пазеха.

– Какво ти харесва в тая зверилница? – попита с недоумение Ралчев. – Ще оглушеем...

Димов се усмихна снизходително.

– И аз съм бил кафеджийски чирак – отвърна той. – Точно в такова кафене... Като момче, разбира се, през летните ваканции. Колкото кафета съм разнесъл, толкова косми нямаш ти по главата. И кажи-речи за нищо...

Димов наистина бе намерил в този град своите момчешки спомени и

сега отново се връщаше в тях. Спираше лекомислено пред уличните продавачи, натрупали направо на земята своята обезценена стока. Те крещяха дрезгаво и дърпаха за пешовете случайните минавачи, както някога в неговата стара София. Сега един от тях, потен и яростен, просто му нахлузи на шията някакъв пуловер. Всичките му опити да се откубне останаха напразни – в края на краищата се принуди да купи пуловера. Влязоха в една сладкарничка, претрупана с ориенталски сладкиши – тулумбички, малеби, кадън-гюбек, всякакви видове баклави и захаросани ядки. Погледаха, хапнаха и отново потеглиха в жегата. В малки полутъмни дюкянчета под нивото на улицата работеха чевръсто с шила и чукчетата обушарите и кърпачите. Шивачи по жилетки разкрояваха пред очите на минавачите. По улиците се мъкнеха хамали с въжета и изподрани самарчета на гърба си, надвикваха се продавачи на шам-фъстък и бадеми, сновяха насам-натам крадци и безделници. Но хора се трупаха може би само пред павилиончетата за газирани напитки – грамадни, мускулести мъже ловко миеха чашите с косматите си лапи, църкаха в тях сиропи и соди. Между тая доста парцалива тълпа се открояваха само снажните фигури на полицаите, облечени в безукорни униформи.

След дълги скитания най-сетне намериха един от рибните пазари. Тук и двамата се отдадоха на завистливо съзерцание, не можеха да откъснат погледите си от сергиите. Морското богатство беше наистина необикновено пищно – като се почне от дребната плоска писия, та се свърши с грамадните средиземноморски лангусти. И всичко беше свежо, току-що поръсено с вода, грижливо подредено. До крехката червеникава барбуна дълги сребристи заргани, морски кефали, кошове стриди. Само това, което Ралчев търсеше, май че го нямаше.

– Имате ли пушен паламуд? – питаше той направо на български.

– Нямаме, господине – отвръщаше неизменно продавачът. – Не е сезон сега. Пушен паламуд през есента.

– Какво имат тогава? – мърмореше обидено Ралчев. – Аз без пушен паламуд няма как да се върна... А бил на безценица на всичко отгоре.

Скитаха цял следобед, но много рядко им се мяркаше някой антикварен магазин. Едва вечерта се върнаха в „Хилтон“ с натежали крака, оглушали от шума и крясъците. Седнаха за малко пред барчето, но Димов непрекъснато се оглеждаше.

– Всичко видяхме в тоя кошмарен град – мърмореше злорадо Ралчев. – Даже проститутки, по-стари от баба ми... Но нито кутии за енфие ще намерим, нито пушен паламуд.

– На мене ми трябва не кутии за енфие. На мене ми трябва

продавачът на кутията.

Димов все тъй се оглеждаше. „Какво може да търси в тоя непознат хотел?“ – мислеше Ралчев.

– Просто не знам как ще се ориентираме в тоя хаос.

– Ще се ориентираме! – отвърна спокойно Димов.

Най-сетне съзря това, което му трябваше – възрастен прислужник с лице на персийски поет, облечен в малко износена униформа. Той му даде едва забележим знак, прислужникът с достойнство се приближи.

– Спомняте ли си за господин Периа? – запита Димов на френски.

Прислужникът се замисли.

– Господин Периа?

– Той беше преди около един месец в хотела... Висок, хубав французин, много представителен.

– А, да... Господин Периа – припомни си изведнъж прислужникът.

– Да, много възпитан господин, много щедър.

Димов се усмихна едва забележимо и му пхна в ръката пет долара. Прислужникът сякаш изведнаж се преобрази, – Вие ли препоръчахте на господин Периа един много интересен магазин за антикварни предмети?

– Не, господине, не ме е питал! – отвърна прислужникът с искрено огорчение.

След първия успех – първата несполука.

– Впрочем, той какво пиеше? Тук, на бюфета, искам да, кажа?

Доста странен въпрос, но прислужникът бе свикнал и на по-странни. Тия чужденци май всички до един са чудаци:

– Бира – отвърна той след кратко колебание.

– Вие каква бихте ми препоръчали?

– „Туборг“... Господин Периа пиеше само „Туборг“ – припомни си прислужникът. – Много хубава датска бира, господине. В Истанбул се сервира само в нашия хотел.

– И все пак къде се намират вашите антикварни магазини? Не са ли събрани на едно място?

– Не, пръснати са из целия град. На едно място са събрани само в Капалъ пазар.

– Но там сигурно се продават само боклуци.

– Не, господине, продават всичко, каквото човек може да си помисли.

– А тук наоколо някъде?

– Наблизо няма... Но има няколко хубави магазина по преките на „Истиклял булвар“.

– Да, благодаря ви – кимна Димов.

– В хотела имаме хубав европейски ресторант, господине. И много елегантен нощен бар.

– Да, да, видяхме го – отвърна предпазливо Димов. – Но не сме дошли тук, за да се храним в европейски ресторанти.

Прислужникът се поклони леко и отмина. Разбира се, двамата нямаха никакво намерение да вечерят в скъпия и прескъп хотелски ресторант. Преди това се бяха отбили предвидливо в една доста луксозна шкембеджийница на самия „Истиклял булвар“. Чорбата наистина беше хубава, но Димов много добре си припомни, че в стара София някога беше много по-хубава – с едри парчета дамар. Сега те си поръчаха по една бутилка „Туборг“ и малко кайсерн пастърма. Бяха толкова жадни, че едва я дочакаха.

– Предполагам, че Периа не е ходил на Капалъ пазар – каза Димов. – Там е цял лабиринт... Чужденец като него би се объркал. – Димов отпи от бирата. – Ама наистина е чудесна!

– Шефе, говориш тъй, като че ли си прекарал на тоя Капалъ пазар младините си.

– Ами човек трябва да бъде винаги информиран – отвърна шеговито Димов. – Да поръчаме ли още по една?

– Можехме да поръчаме още по две – каза Ралчев, – ако не беше профукал пет долара за бакшиш... Той щеше да ти издрънка тия работи и за един долар. Нали виждаш, тук всички се пазарят.

– Това, което ми каза, струва сто долара.

– Не намирам... Та какво всъщност научихме?

– После ще разбереш – отвърна Димов уклончиво.

Бяха така уморени, че веднага след втората бира се прибраха в стаята си. Чакаше ги тежък работен ден. На сутринта се събудиха отпочинали и бодри, готови за нови пътешествия. Закусиха добре в ресторанта, направиха дневното разписание.

– Важното е да вдъхнеш доверие на продавача – говореше Димов. – Да знае той, че имаш пари... Тогава ще ти покаже всичко.

– Ами ще се опитам, шефе. Димов го погледна критично.

– Не знам дали ще успееш. С тая сламена шапка ми приличаш най-много на сухиндолски счетоводител... Сложи поне това.

Той бръкна във вътрешния си джоб и извади оттам доста солидни очила със златни рамки.

– Шефе, ти си се разорил!

– Не бой се, фалшиви са. Мислех да украся себе си с тях, но май че

на тебе ще ти бъдат по-нужни... Да, добре ти стоят... Но на обед ти ще платиш бирата, ясно ли ти е?

– Ясно!

– Хайде сега върви! И не се скъпи за бакшишите. Ако има нужда, разбира се.

Ралчев замина. Димов остана да плати сметката. Когато най-сетне излезе навън, към него с доста оживено лице се приближи прислужникът.

– Господине, вие имахте право – каза той. – Намерих шофьора, който е возил господин Периа през последните дни... Наистина са отишли в един антикварен магазин.

– Чудесно! – отвърна спокойно Димов. – А къде е сега тоя шофьор?

– Трябва малко да го почакате, всеки момент ще дойде... От нашия контингент е.

Още пет долара. А беше готов да даде двайсет. Но не искаше прислужникът да разбере, че се интересува много от тая работа.

– Почакайте, ще ви извикам, като дойде. Прислужникът пхна ловко банкнотата в джоба си и излезе вън да чака. След десет минути Димов вече пътуваше с огромния червен кадилак към центъра на града. Пъпчивият шофьор маневрираше ловко из гъстото автомобилно движение, подсвирваше с нещо като полицейска сирена на по-простите си колеги, изобщо проправяше си енергично път към целта. На „Истиклял булвар“ той най-сетне сви по една от преките, колата се залюля по износения калдъръм и скоро спря.

– Тук е, господине.

– Почакайте ме! – отвърна кратко Димов. Шофьорът веднага награби своето порнографско списание. Димов слезе и се огледа. Доста бедната витрина като че ли не предвещаваше никакви хубави изненади. Димов влезе в магазинчето и съзря с крайчеца на околото си изискания продавач зад стъклото на преградката. Като видя солидния чужденец, той стана от мястото си, но не се обади. Само почтителният му вид говореше, че е напълно на разположение на клиента си.

Но Димов даже не го погледна. Той вървеше бавно край стъклените витрини, внимателно оглеждаше предметите. И изведнаж трепна. На една от лавиците бе сложена кутия за енфие, която поразително приличаше на тази, която митничарят им бе описал. Димов се обърна спокойно към продавача и запита:

– Мога ли да видя това, господин...

– Айвазян – поклони се леко продавачът.

Айвазян отвори витринката и му подаде кутията. Димов, я въртя в ръцете си по-дълго време, отколкото му бе нужно.

– Колко струва?

– Петдесет долара.

Димов поклати скептично глава.

– Петдесет долара? – измърмори той. – Множко са... Кутията не представлява нищо особено.

– Не сте прав, господине... Обработката е великолепна. Освен това кутията е принадлежала на султан Абдул Хамид Първи.

– По нищо не личи.

– На вътрешния капак е гравиран султанският знак – каза вежливо Айвазян. – Тая кутия му е била подарена лично от австрийския император. Димов се усмихна снизходително.

– Готов съм да ви дам добра цена – каза той, – но ако ми предложите истинската кутия.

Едва сега Айвазян погледна с по-голямо внимание Димов.

– Ами защо смятате, че тая не е истинска?

– Не мога да си представя, че австрийският император ще подари на султана кутия с фалшив изумруд.

На устните на арменеца се появи слаба усмивка.

– Господинът е познавач! – каза той с уважение. – Но, за съжаление, не мога да ви предложа оригинала. Преди известно време го продадох на един чужденец.

Лицето на Димов бе така разочаровано, че продавачът добави.

– Вземете тая кутия! Имитацията е великолепна.

– Аз съм колекционер – каза Димов. – Имитациите не ме интересуват. Бихте ли ми казали името на купувача? Може би ще се съгласи да ми я препродаде.

– Няма да бъде коректно, господине... В такива продажби винаги се пази известна тайна.

– Добре! – каза Димов. – Ще дойда при Вас утре сутринта... Ако ми кажете името на купувача, ще получите безвъзмездно двеста долара... Помислете си...

И без да дочака отговор, излезе от магазина. Сега беше напълно свободен, нямаше какво повече да търси в града. И той се върна с кадилака обратно в хотела. Някаква мисъл му се въртеше в главата – повече весела, отколкото сериозна. И все пак достатъчно сериозна, защото дълбоко в себе си вярваше, че е стъпил на здрава почва. Щом пристигна в хотела, веднага поръча разговор с Париж. Не стана нужда да чака дълго

време – скоро го извикаха в телефонната кабина.

– Ало, господин Дюран? – обади се той шеговито. – Инспектор Димов на телефона.

– Ааа, вие ли сте? – обади се зарадван Дюран. – Чудех се код може да ме търси от Истанбул.

– Господин Дюран, готов ли сте да похарчите 200 долара за едно интересно сведение?

– Двеста долара?... Ами добре, ще рискувам... Но как ще го получа след това?

– Ще ви го донеса лично – отвърна Димов. – Не се безпокойте, ще пътувам на свои разноски.

– Чакам ви, драги колега.

– А вие имате ли някакъв напредък по случая, който ни интересува?

– Никакъв... Тъпчем на едно място.

– Надявам се да се придвижим. Но имам една молба: запазете апартамента на Периа в същия вид, в който го е оставил... Няма да съжалявате.

– Да, успяхте да възбудите любопитството ми – измърмори заинтригуван Дюран. – Добре, ще ви чакам. Но обадете се да ви посрещна.

– Довиждане, господин Дюран.

Димов остави доволен слушалката. След всичко бе икономисал на държавата двеста долара – в крайна сметка съвсем справедливо, защото работата обещаваше да излезе чисто френска. Той отиде на верандата, избра си едно хубаво сенчесто място, поръча си бира. Беше съвсем сигурен, че арменецът ще му каже това, което всъщност очакваше и да чуе.

Ралчев пристигна едва към обед, лицето му беше доста оживено и възбудено.

– Намерих! – възкликна от няколко крачки, като триеше доволно ръцете си.

– Кутията? – трепна Димов.

– Не, пушения паламуд. Цяло газено тенеке, заварено, разбира се. Какво, не се ли радваш?

– Разбира се, че се радвам – усмихна се Димов.

– Ама знаеш ли как хубаво ме оскубаха! На безценица било. Хубава безценица!... Можех да купя с тия пари два чифта обувки.

Ралчев седна край масата и погледна завистливо леко запотената бутилка „Туборг“.

– Сега вече спокойно можем да си вървим... Никаква кутия няма да намерим в това огромно ориенталско море.

– Аз вече я намерих – усмихна се Димов.

– Сериозно?... Не може да бъде! – възкликна Ралчев смаяно.

Димов му разказа какво се бе случило. А заключението си направи сам Ралчев.

– А ти излезе съвсем прав... Имало смисъл в бакшишите.

Следобед направиха една последна разходка из Истанбул. И вечеряха на борда на един от българските туристически кораби, хвърлил котва съвсем близо до „Златния рог“. Всъщност това бяха най-приятните им часове в Истанбул. И едва тук, от високата палуба, те можаха да оценят истински необикновената живописна красота на града. Като местоположение това си беше наистина един от световните бисери. Зяпаха дълго, най-сетне слязоха в ресторанта, където свиреше тихичко джаз и някакви шведки протягаха съвсем по мъжки грамадните си крака.

– Ама града наистина си го бива! – обади се Ралчев. – Заслужаваше си парите.

На другата сутрин Димов отиде при арменеца сам. Антикварят го посрещна много любезно, покани го тоя път да седне.

– Вие спечелихте – каза той и очите му едва забележимо се усмихваха. – Кутията купи един много симпатичен и представителен французин. Парижанин, както разбрах... Името му е господин Периа.

– Периа? – измърмори Димов разочаровано. – За съжаление, не го познавам... А как господин Периа се увери, че сте му продали оригинала?

– Изглежда, че е добър специалист... Извади една лупа, погледна камъка, провери след това султанския знак... Това бе всичко.

– Да, благодаря... За колко я продадохте? Арменецът му се закани леко с пръст, сякаш искаше да каже: „Прекалено много разпитвате за вашите двеста долара.“ После добави сериозно:

– Господинът беше много щедър... И изобщо не се пазари... Плати ми за нея седем хиляди долара.

– Не се е излъгал – отвърна Димов. – Ще бъде цяло щастие, ако я отскубна от него за петнайсет хиляди.

Айвазян погледна с уважение човека, който харчеше така щедро парите си.

– Надявам се, че няма да бъде толкова жесток с вас.

– И все пак не е истински колекционер – продължи Димов. – Иначе щях да го знам... Това ме окуражава донякъде.

Той помълча малко, после продължи:

– Чудя се само как да го открия... Особено ако не е парижанин. Не

ви ли остави някакъв адрес?... В случай, че ви попадне някаква друга ценна вещ.

– Не, не остави нищо! – каза със съжаление арменецът. – Но съм сигурен, че е парижанин.

– От какво съдите?

– Той се познава с един мой сънародник... И далечен роднина. Казва се Тигран Ахджиян и има магазин за килими в Париж... Сигурно го знаете, „Галери Ширван“... Там продават и антикварни предмети.

– Разбира се, че го знам! – кимна Димов.

– И господин Периа го познава. Каза ми, че си купувал килими само от него.

– Да, това е вече нещо! – отвърна доволен Димов. – Може би господин Ахджиян ще ми помогне в сделката... Като посредник, искам да кажа.

Пиха по едно кафе, Димов наброи честно своите двеста долара и едва се въздържа да не прибави към тях още двеста. Ликуваше – беше пипнал наистина добра следа. И навярно при всички случаи щеше да му донесе нещо. Той се сбогува сърдечно с арменеца и излезе навън лек като момче. Ралчев търпеливо го чакаше на булеварда.

– Е? – запита той отдалеч.

– За сега пълен успех – отвърна Димов спокойно. – И в дребните факти няколко съвсем нови момента... Според мене, от изключителна важност.

– Значи, можем да си вървим? – попита зарадван Ралчев.

– Тръгваме довечера с нашия самолет... Но преди това ще направим още няколко дребни справки... Имаме време.

Но дребните справки съвсем не се оказаха така леки, както Димов си мислеше. Отново трябваше да пусне в ход своите доларчета. Разбира се, трудността не беше в парите, а във формата, с която ги предложи. Това не бяха антиквари, а държавни служители. Вместо сведения можеше да се получи неприятен скандал. И все пак не се получи – успя да се измъкне и от тия деликатни положения. С малко пот на челото, естествено, но и с гарантирани резултати. А те напълно го задоволяваха.

Тръгнаха вечерта със самолета на „Балкан“. Със същия самолет бяха пътували Периа и Капелани. Не беше минало кой знае колко време, може би някой нещо помнеше. И тоя път му провървя – екипажът се оказа същият. Той отведе Маня в кабината на пилотите, легитимира се и разпита момичето. Наистина това, което Маничка знаеше, беше съвсем малко, а Филип като всеки мъж изобщо нищо не бе забелязал. Но в тоя

случай и малкото беше достатъчно.

Пристигнаха точно навреме. Димов бе оставил колата си на платен паркинг, така че веднага се прибраха в града. Той побърза да се обади на генерала, че са пристигнали.

– Не вярвах, че ще си дойдете толкова бързо! – каза зарадван генералът. – Носите ли нещо?

– Цяла газена тенекия с истински пушен паламуд – отвърна шеговито Димов.

– Да сте живи и здрави! – засмя се генералът. – Ще има за цялото министерство. В лицето на ръководството, искам да кажа... А другите работи?...

– Според мене, резултатите са добри – каза Димов скромно.

– Така ли? Ето само тая муха не биваше да ми пускаш. Ами по-добре ела веднага в къщи.

Поканата беше еднолична и Димов отиде сам. Той оцени както се казва, липсата на своя помощник едва когато се принуди да изнесе тежката тенекия чак на третия етаж на жилищната кооперация. Но там бе подходящо възнаграден. Без да бързат, отвориха тенекията и останаха приятно изненадани, когато разбраха, че търговецът не ги е излъгал. Хубавата лакерда със златисто опушена кожа издаваше такъв свеж и приятен аромат, че слюнките им потекоха. Генералът извади за рибата, както се полагаше, бутилка хубаво, добре изстудено бяло вино. След като пийнаха по чашка, Димов започна своя разказ.

Говориха повече от час. Когато най-сетне свършиха, генералът замислено каза:

– Хипотезата ти е наистина извънредно интересна... И има само един недостатък, че изглежда прекалено невероятна.

– Защо невероятна, другарю генерал? Фактите я подкрепят!

– Да, разбирам, подкрепят я... И въпреки това е просто трудно да се повярва...

– Толкова по-добре! – усмихна се Димов.

– Както разбирам налага се да заминеш за Париж?

– За нещастие, няма друг изход.

– Искаш да кажеш за щастие... Тебе винаги ти върви, шефе – пошегува се генералът. – Добре, ще видиш Париж... А ако успееш и в работата, това ще бъде едва ли не прекалено.

– Мисля, че ще успея... Освен ако господин Дюран не го пожелае.

– Той наистина ще го пожелае – каза убедено генералът. – Освен ако другите не му попречат... Но не вярвам... И не се стеснявай, пийни

още една-две чашки... Иначе, както се подсолихме, ще ставаш цяла нощ за вода.

Направиха всичко, както трябваше да се направи. След това Димов си отиде и за пръв път от един месец се наспа дълбоко, спокойно, истински. Но въпреки това отиде съвсем навреме на работа. Имаше една малка сянка върху сполучливото начало на операцията – трябваше да застане за Париж сам. Никак не му се искаше да огорчи Ралчев, но нямаше друг изход. Взаимните посещения трябваше да бъдат поне приблизително реципрочни.

Официалните формалности се оказаха много по-малки и леки, отколкото Димов очакваше. И Френското посолство, и министерството реагираха с неочаквана експедитивност. След като получиха официалната покана на министерството, не му остана нищо друго, освен да си ангажира място в самолета и да предупреди Дюран.

– И аз получих известието – отвърна зарадван Дюран. – И ще ви чакам с удоволствие... Отличителни белези: сламена шапка и съвсем порядъчен корем – пошегува се той.

– Нормално е – каза Димов. – Вие, французите, поне има с какво да го пълните.

– За какво намекувате?

– Поне за вашата чудесна бира.

– Макар че не съм Мегре, все пак успявам донякъде – отвърна шеговито Дюран.

На другия ден Ралчев го изпрати на летището. Изглеждаше малко омърлушен – очевидно трудно му беше да се раздели с шефа си. А и Димов съвсем не знаеше как да го утеши – просто не беше в стила му. И най-сетне като че ли нещо измисли.

– Какво да ти донеса от Париж?

– Нищо, шефе...

– Не може съвсем нищо.

– Тогава един кашон с „Туборг“ – усмихна се малко насила Ралчев.

– Последния път останах с отлични впечатления.

– Да, това е идея – кимна зарадван Димов.

– Не ми е за друго, шефе, ама кой ще ти носи лаврите?... Никак не е удобно да си ги мъкнеш сам.

Димов поклати глава.

– Тоя път не съм много сигурен – отвърна той сериозно. – Все ми се струва, че някой в последния момент ще се намеси.

След малко Димов се качи в самолета. Пътуването беше много

удобно, ако не се смята, че се въртяха десетина минути около летище „Бурже“. Най-после им дадоха писта, те кацнаха. Димов скоро забеляза своя посрещач. Изглеждаше точно така, както първия път го бе виждал – със същите дрехи и същата малко тясна панамена шапка. Единствената разлика се състоеше в това, че най-сетне бе свалил пуловера си. Дюран го посрещна много сърдечно, усмивката не слизаше от устата му. Минаха по най-късата процедура всички погранични формалности и скоро се озоваха в едно такси. Не беше от най-хубавите таксите, които Димов беше виждал в живота си, но затова пък фучеше към града с невероятна скорост.

– Как ви се видя Истанбул? – запита Дюран оживено.

– За мене извънредно интересен – отвърна Димов. – Напомни ми за хубавите детски години... Рахат-локум, ашуре, кадън-гюбек...

– Това са ориенталски танци?

– Не, ориенталски сладкиши.

– Според мене, за предпочитане... И съжалявам, че не ми хрумната идея да се разходя до Истанбул. Като гимназист съм мечтал да видя „Златния рог“. Наистина ли е златен?

– Съвсем... Чудя се как американците още не са го задигнали.

Дюран само погледна своя колега, но не отвърна на малката провокация.

Настаниха го в „Кере“ – малък, но много уютен хотел близо до булевард „Сен Жермен“.

– Ще ви оставя да си починете – каза Дюран. – А довечера ще ви заведа в „Казино дьо Пари“. Не може един гост да не види Зизи Жанмер. Според мене, тя е най-очарователната парижанка.

Но Димов не мислеше да почива. Преди да почне разговорите с Дюран, той трябваше да направи една последна важна справка. Портие-рът повика такси, Димов даде адреса. За негово щастие Ахджиян тъкмо беше дошъл в магазина си. Беше приятен възрастен човек, така любезен, както и неговият сънародник в Истанбул. Оказа се, че е живял дълго в България и знае езика. След като го предразположи добре, Димов доста тактично му зададе своите два въпроса. Отговорите бяха съвсем категорични. И арменецът дори не попита какъв е тоя странен интерес към работите на Периа. По всичко изглеждаше, че изобщо не бе чел във вестниците за смъртта му.

Сега вече можеше спокойно да отиде в „Казино дьо Пари“. Местата бяха добри, Зизи – наистина очарователна. Когато ревюто завърши, Дюран каза оживено.

– Както Мистангет, Зизи никога няма да остарее... От двайсет години си е все същата.

– Като мадам де Вол...

– Не, мадам де Вол е съвсем друг тип... Видя ми се прекалено студена и умна...

– Вие говорихте ли с нея?

– Едва вчера. Върнала се е от Бейрут в малък отпуск. Но не можа с нищо да ни помогне... Нито познава тримата господи, нито пък е видяла и чула нещо подозрително.

– Изглежда, че прекарва повече от времето си в чужбина?

– Естествено. Но предлагам да не говорим тая вечер по работа, драги колега... А да си хапнем добре.

Хапнаха наистина много добре в един хубав италиански ресторант, но предпочетоха френско вино. Изпиха двамата една бутилка, Дюран се приготви да поръча втора.

– Стига за днес! – възпротиви се Димов. – Струва ми се, че ще имаме повод за един гуляй накрая.

– Вие сте оптимист? – попита Дюран учудено.

– Както винаги! – усмихна се Димов. – А вие?

– Освен ако носите някаква хубава новина – каза Дюран. – Иначе работата ми се вижда съвсем безнадеждна.

Приключиха с кафе и чашка коняк. Тоя път Дюран беше със собствената си кола – доста престарял и раздрънкай ситроен.

– Ще ми позволите ли да се поразходя малко пеша? – каза Димов. – Не сме далеч.

– Винаги на ваше разположение – усмихна се Дюран. – Само гледайте да не се загубите...

Малка спокойна разходка по „Сен Жермен“ край терасите на хубавите кафенета, вече доста опустели, и се прибра в хотела си. Доста неудобните за един българин френски легла не го затрудниха особено – той се събуди в чудесно настроение и слезе в ресторанта да закуси. Оказа се, че е пръв – никой в тоя град на туристи не се престараваше в сутрешното ставане. Служебната кола дойде да го вземе едва в девет и половина часа.

Както очакваше, кабинетът на Дюран се оказа просторен, но неуютен. Не можеше да се очаква нищо друго от старата сграда, в която се помещаваше службата. Прозорците бяха много тесни, таванът – много висок. Гипсовите стени изглеждаха достатъчно замърсени. Само старото стилно бюро говореше за поколенията френски полицаи, които бяха

минали през тоя неугледен кабинет. И удобните кресла, които миришеха на тютюн и истинска кожа.

– Седнете тук! – Дюран посочи най-близкото до бюрото му кресло.
– Ще прием по едно кафе, нали?

Той поръча двете кафета и когато вратата се затвори, каза усмихнато:

– А сега да видим какво ми носите.

Димов отвори чантата си и извади оттам кутия за енфие. После едва ли не тържествено я положи върху бюрото му.

– Какво е това? – попита той учудено. – Кутията на Периа?

– Не съвсем – отвърна Димов. – Това е нейната съвсем точна имитация...

– И за нея дадохте двеста долара? – попита Дюран явно разочарован.

– Не, разбира се. Двеста долара дадох за сведението, че оригиналът е бил купен от Периа... И то за седем хиляди долара. Кутията наистина представлявала солидна ценност, господин Дюран... Периа е направил добра сделка.

– А как се сетихте, че Периа е купил оригинала?

– Не беше толкова сложно! – отвърна Димов. – Не допусках, че човек като Периа ще купи нещо евтино. Още повече, че сега никой не употребява енфие. Освен тръва от митническата му декларация узнах, че в Истанбул той е внесъл десет хиляди долара в тръвел-чекове. От тях в София бяха останали само три... Къде можеше да бъдат другите?

Освен ако е купил нещо ценно... Нашият митнически чиновник се е излъгал – изумрудът е бил истински.

Но лицето на Дюран изглеждаше все тъй разочаровано.

– Да, разбирам – измърмори той. – Сведението все пак е нещо. Но защо ви е тоя боклук?

– Нима не разбирате? За да го сравним с оригинала.

– Не протестирам за долларите – каза Дюпон. – Но с какво изобщо тия кутии помръдват напред нашите работи?

Димов го погледна учудено.

– Първо, господин Дюран, сега ние знаем, че откраднатата кутия е оригинална... И, второ, ако намерим същата кутия, но с истински изумруд, ще намерим и убиеца... Нима не разбирате, че не можем да имаме никакво друго по-сериозно доказателство?

Дюран се намръщи.

– Да, това ми е ясно. И все пак защо не потърсихте по-напред тоя

оригинал в София, а идвате направо тук?

– Защото смятам, че ще го намерим у господин Кулон.

– Тъй ли? – запита иронично Дюпон. – А защо, впрочем?

– Ами ще ви кажа защо... Периа и Кулон се виждат в хотела. Периа отива в стаята на Кулон, за да се посъветва с него като специалист дали тая вещ заслужава парите си. И там оставя следата върху чашата, за която вече знаете. Кулон харесва кутията. И през нощта убива Периа, за да го ограби.

Дюран се усмихна снизходително.

– Извинете, но тая хипотеза е съвсем несъстоятелна. Един богат човек да убие заради няколко хиляди, долара...

– Не за долари, а за кутия.

– Какво му е пречело да я купи? Извинете, но това подозрение е наистина глупаво.

Димов широко се усмихна.

– Много добре знам, че е глупаво! – каза той. – Но исках да го чуя от вас. Вие изключвате възможността богат човек да извърши убийство за грабеж. А защо не изключвате възможността един честен човек да извърши такова убийство. Като нашия митничар например...

– Да, но той е беден... А бедният човек винаги има нужда от пари.

– И ние с вас имаме нужда от пари... Но, слава богу, още не сме извършили нито едно убийство.

– Само това остава! – изсмя се Дюран. – Нали това ни е работата, да залавяме убийците...

– И работата на митничаря е доста подобна.

– Господин Димов, вие пропътувахте толкова километри, за да си отмъстите? Да речем, за моите неправилни подозрения.

– Не, господин Дюран... Аз съм дошъл тук, за да заловим убиеца. И смятам, че ще го заловим.

– Но това, което ми съобщихте, не е нищо.

– Все пак е нещичко... И то доста важно, според мене. Но аз ви нося и няколко други новини. Направих справка на самолетното разписание в Истанбул. Същия ден само два часа по-рано е имало самолет на „Сабена“, който каца в Цюрих, Париж и Брюксел. Защо Периа не е заминал с този самолет? Защо му е било нужно да ходи в София, да сменя самолета си, да прекара на летището една неудобна нощ?

– Може би не е имало място в самолета на „Сабена“. Или пък работата не му е позволила да тръгне по-рано.

– Нито едното, нито другото. Места е имало достатъчно. А освен

това Периа си е запазил място в българския самолет още предния ден... Очевидно той е искал да ношува не другаде, а в София...

– А Кулон?

– За Кулон тая връзка е наистина най-бързата и най-удобната.

– Вие смятате...

– Да, аз смятам, че Периа нарочно е пристигнал в София, за да види Кулон.

Дюран се замисли.

– Да, логично е – съгласи се той. – Но противоречи на показанията на вашия администратор... Кулон съвсем случайно е узнал, че Периа е в хотела. Ако Периа е дошъл в София, за да се срещне с Кулон, той е щял да му се обади навреме.

– Може би аз не се изразявам добре на френски – измърмори Димов. – Не съм казал, че Периа е дошъл да се срещне с Кулон. А заради Кулон. Да си представим, че е имал намерение да го убие, да го ограби, да го принуди към нещо, преди още да е стигнал на френска територия. И именно заради това упорито се е крил в своята стая... Кулон случайно узнава, че Периа е в хотела, и е предугадал неговите намерения. Срещата все пак се е състояла... И Кулон е успял да изпревари своя убиец. Дюран се замисли продължително.

– Всичко това са хипотези – каза той най-сетне. – Без никакви доказателства.

– Мисля, че ще намерим доказателства.

– Имате пред вид нещо?

– Много неща имам пред вид, господин Дюран... И всичките са сериозни и основателни.

– Може би трябваше да почнем от тях?

– Няма да скрия нищо от вас, разбира се. Но бих желал да видя преди това апартамента на Периа. Надявай се, че е запазен в същия вид...

– Да, разбира се... Съобразих се с вашето желание.

– А куфарът на Периа, адресиран до летището в Цюрих.

– Да, той е тук, при нас. Ако искате, ще ви го покажа.

– Ще ви бъда много признателен.

Точно в този момент внесоха кафетата. Дюран поръча на служителя да донесе куфара на Периа. Още докато пиеха хубавото ароматично кафе пристигна и куфарът. Беше малък, много елегантен куфар от истинска кожа. Но вътре нямаше нищо подозрително – нищо освен ризи, бельо и две вратовръзки. На ризите бяха извезани същите инициали, каквито бяха намерили и върху ризата на убития. Димов разгледа много

внимателно всички вещи, после затвори куфара.

– Мисля, че ви разочарова? – обади се Дюран.

– Точно обратното – отвърна живо Димов. – Намерих още едно доказателство.

Дюран го погледна с недоумение.

– Шегувате ли се?

– Ни най-малко. Но ще ме разберете по-добре, след като посетим апартамента на Периа.

Дюран погледна часовника си.

– Ще успеем до обед – каза той. – Макар да се съмнявам в резултатите. Ние не намерихме там нищо.

– Защото не сте знаели какво да търсите – отвърна Димов.

След четвърт час служебната кола ги носеше по парижките булеварди. Денят беше много хубав, тротоарите преливаха от цели орляци момичета – дребни като бълхи, с много къси рокли, почти без рокли или в ярки, доста измачкани панталони от леки материи. Не по-малко колоритни бяха младежите с техните избелели бомбета и сламени дамски шапки, порядъчно украсени с цветя или изкуствени плодове и птички. Цялата тая тълпа се носеше съвсем безцелно, зяпаше по витрините, но очевидно нямаше никакви намерения да купува. Всъщност за какво бяха всички тия хубави магазини? И в какви дупки се бяха изпокрили парижаните? Градът изглеждаше претъпкан само от чужденци.

– Вие изключвате ли Капелани от вашите сметки? – запита Дюран.

Димов се поколеба.

– Не съвсем – отвърна той. – Имайте пред вид, че и Капелани е имал хубавата възможност да се прибере в Париж със самолета на „Сабена“. Не разбирам защо му е било нужно да спи на софийското летище.

Скоро колата навлезе в луксозни и тихи квартали със сенчести тротоари от широко разклонените кестени. Тук вече не се виждаха почти никакви пешеходци – само някоя престаряла дама, която разхождаше кученцето си, някой престарял господин със сиво бомбе, който разхождаше спомените си, някоя гувернантка с деца, някоя продавачка с кутии. Най-сетне колата спря пред луксозен жилищен дом, шестетажен, целият облицован с цветни фаянсови плочки. Несъмнено много скъп и богат дом на солидни буржоа, но не и на аристократи. Взеха асансьора и се изкачиха на четвъртия етаж.

– Ето, това е жилището на Периа – каза Дюран. На масивната врата нямаше никаква табелка с името му – очевидно Периа не държеше особено да знаят къде точно живее. Дюран отвори с ключа си и влязоха.

– Откъде да започнем? – запита Дюран.

– Предпочитам от спалнята.

Грамадна спалня с богати мебели, широко двойно легло. Всичко в пълен порядък. Всичко доста скъпо, доста модерно и в същото време доста безвкусно. Поне така мислеше Димов. И сподели своята мисъл с Дюран.

– Не намирам – отвърна колебливо Дюран. – Макар че за нищо на света не бих купил такива кресла...

– В такъв портокалов цвят.

– Не е толкова въпросът за цвета – отвърна Дюран. – Но бих се чувствувал в тях като сладолед в чаша.

Димов веднага се запъти към гардероба. Беше необикновено голям, вграден гардероб, който заемаше цялата стена. Веднага си личеше, че Периа е бил рядко конте – всичко беше претъпкано с костюми, ризи, пижами, спортни блузи и пуловери. А обувките сякаш бяха безчет.

– Господин Дюран, не ви ли прави впечатление колко много костюми? – каза Димов. – И колко обувки!

– Ни най-малко – призна си Дюран. – Периа винаги си е бил конте.

– Когато пътувам в чужбина, винаги си взимам поне два костюма – продължи Димов – Както и вие, когато дойдохте в София... А в куфара на Периа нямаше нито един.

– Да, наистина – измърмори Дюран. – Но той е стоял в Истанбул само два дена. А за два дена един костюм е съвсем достатъчен.

– И вие стояхте в София два дни... И при това по служебна работа. А на всички е известно, че Периа е човек на нощния живот. В Истанбул има много хубави нощни заведения. Не може да се отиде там в спортен костюм.

– Капризите на богатите хора са понякога удивителни! – отвърна уклончиво Дюран.

След като Димов прегледа внимателно спалнята, двамата минаха в кабинета. Не приличаше никак на кабинет на интелектуалец – не се виждаха никаква библиотека, никакви книги по етажерките, нищо освен телефонният указател. Но затова пък имаше достатъчно много снимки по стените, на артистки предимно, доста оскъдно облечени, някои съвсем годи. Имаше освен това снимки на конни и автомобилни състезания, на кучета, на боксьори. Много солидно бюро. Стените бяха гипсови, разноцветни, в прекалено гъсти и силни тонове. Не много голям, но стилин бар. Само стената зад бюрото бе покрита цялата с тежка дървена ламперия.

Димов прекара в оглед на кабинета повече от час. Накрая Дюран се попритесни – минаваше обед, а един истински французин надали би се отказал от най-хубавото удоволствие на деня без някаква извънредно уважителна причина. Особено внимание Димов отдели на пода, застлан с луксозен оранжев мокет. След това дълго разглежда съдържанието на бара. И най-сетне изправи гръб.

– Когато направихте първия оглед, имахте ли впечатление, че в апартамента е тършувано?

– Не, всичко си беше в пълен порядък.

– Това трябваше и да се очаква – отвърна доволен Димов.

Тоя човек наистина като че ли търсеше доказателствата си в обикновеното и нормалното. Или поне така мислеше Дюран. Димов седна на един от столовете и се усмихна. – Нито един старинен предмет в цялата къща! – каза той. – Пък и за какво му е? Очевидно Периа е предпочитал скъпоценните камъни в чист вид... И то най-скъпите.

– Да, поне това е доказано – съгласи се охотно Дюран.

– Как намерихте прозореца? Отворен или затворен?

– Двете крила бяха широко отворени.

– Защо? – запита Димов. – Когато отивате в чужбина, оставяте ли си прозорците отворени?

– Сега е лято.

– Какво като е лято?

– Аз пък питам: какво като са отворени? – каза Дюран малко нетърпеливо.

– Ще ви кажа какво... Прозорците са били нарочно отворени, за да се проветри кабинетът... И то не от Периа... Защото, господин Дюран, цялото помещение е било изпълнено с една особена, тежка миризма. Много специфична при това. Вашите специалисти веднага биха я различили.

– Ставате доста загадъчен! – каза Дюран. – И, според вас, каква е била тая миризма?

– Във всеки случай не на дамски парфюм. Господин Дюран, много съжалявам, но трябва да се свали ламперията на това място.

И Димов съвсем точно очерта мястото, където трябва да се свали ламперията. Дюран го погледна твърде озадачено.

– Необходимо ли е?

– Съвсем. И бъдете спокоен, гледката ще ви възнагради за всички безпокойства.

Дюран отиде до телефона и набра някакъв номер:

– Да дойде Роже с цялата група! – каза той.

– Момент! – обади се Димов. – Може да донесе няколко сандвича. Предполагам, че ще се позабавим.

Тук Дюран изведнаж се оживи. Той обясни какви точно да бъдат сандвичите, после добави:

– И три-четири бири... Да, „Шампиньол“... Както винаги...

– Вие сте прав! – каза шеговито Димов. – В барчето няма нито една бутилка бира. И дори вино... Изключително концентрати.

– Може би бирата е в хладилника? – предположи Дюран.

Потърсиха в хладилника, но и там не намериха. Дюран се върна в кабинета доста разочарован.

– Какво искаме от такъв тип? – измърмори той. – За него бирата е като за нас сиропът.

Димов отново надникна в барчето и извади оттам една бутилка. Докато я гледаше колебливо, Дюран се обади. ... – Това е канадско уиски, и при това истински „Бурбон“. Някои го харесват повече от шотландското.

– Чудесно! – каза Димов. – Можем да си позволим, няколко глътки. Просто от любопитство... Защото май е екъпичко за нашите инспекторски джобове...

Намериха лед, наляха по два пръста във високите красиви чаши.

– Наздраве! – каза Димов. – Имам чувството, че ако Периа ни види от оня свят, истински ще се зарадва.

– Защо мислите така? – погледна го Дюран.

– Защото сме на път да отмъстим за смъртта му... И сега за пръв път съчувствува на омразните „фликове“...

Скоро пристигна Роже със своята оперативна група. Имаха достатъчно време да си похапнат вкусните сандвичи и да ги поляят с няколко чаши превъзходна, добре изстудена бира. В топлия летен следобед тя напълно ги възстанови. Настроението на Дюран мигновено се поправи.

– Тая бира наистина е чудесна! – каза Димов. – По нищо не отстъпва на туборга...

– Даже напротив – съгласи се охотно Дюран. – При това е много по-евтина... Особено ако се купи от бюфета на „Лафайет“.

Роже и двамата му помощници работиха мълчаливо повече от половин час. Най-сетне Дюран започна да губи търпение.

– Ама какво става с вас? – запита той. – Толкова ли е трудно да се свали една ламперия?

– Под нея има желязна конструкция, господин Дюран.

– Желязна конструкция?

– Ами много естествено – обади се Димов. – Ламперията очевидно се премества с някакъв механизъм... Но не можах да разбера как се задействува...

Това беше съвсем достатъчно Дюран да стане от мястото си и да отиде при другите. Очевидно досега не бе вярвал, че ще намерят нещо. И наистина след четвърт, час успяха да свалят ламперията. И Димов видя точно това, което очакваше да види. В стената бе вграден неголям металически сейф. Вместо ключалка имаше ролка с шифър. Но сега ролката бе разбита с електрожен, капакът бе леко откренат. Дюран гледаше и сякаш не вярваше на очите си.

– Сейф! – измърмори.

– Да, сейф – съгласи се Димов. – Но разбит и празен.

Дюран извади носната си кърпичка и отвори докрай вратата на сейфа. Наистина бе съвсем празен.

– Това ли очаквахте да намерите? – запита Дюран тихо и сериозно.

– Да, точно това.

– А какво Ви даваше основание?

– Ами преди всичко моята хипотеза – отвърна Димов. – И, второ, на мокета точно пред касетката намерих ей това нещо.

И той показа на Дюран нещо съвсем дребно, което държеше между пръстите си. Дюран го взе и го разгледа внимателно.

– Парченце сплав – каза съвсем тихо. – Навярно е отхвъркнало при работата с еледтрожена. Интересно как не сме го забелязали.

– Обикнбвено човек намира това, което търси. А престъпникът изобщо не го е търсил. Той е знаел много добре, че има сейф и къде се намира. Знаел е дори тайната на механизма. Предполагам, че е знаел и какво има в сейфа... Не е знаел само шифъра... И затова се е принудил да разбие с електрожен сейфа.

– Но защо е действувал по такъв примитивен начин? Сега никой на отваря каси с електрожен.

– Ами много просто – отвърна Димов. – Защото никога преди това не е отварял каси... И не е специалист в тая област.

– Да, виждам.

– И все пак е бил умен и способен човек. Взел е всички мерки, за да не забележите поне вие неговата работа. Застлал е с нещо килима, предполагам с вестници или списания... Но тая искра е била доста по-силна. Тя е изгорила подложката и е оставила на мокета едва забележима

следа. Ето, вижте.

Димов се наведе и показа мястото на следата. Наистина едва се забелязваше на пръв поглед.

– Разбира се, при работа цялата стая се е изпълнила с миризми и дим. И той е отворил прозорците, за да се про-ветри.

– Не е толкова опитен, щом е забравил да ги затвори.

– Не е забравил! – отвърна Димов. – Но не е имал възможност. Стаята не може да се проветри за час и два. А той е трябвало да замине.

– Вие смятате, че Периа е убит, за да не види, че е ограбен?

– Такава мисъл се налага от само себе си... Особено ако само един човек е знаел за сейфа... Нима смятате, че Периа е човек, който ще се остави да бъде ограбен безнаказано?

– Да, разбирам ви много добре. Убиецът се е страхувал от възмездие. И да ви кажа право, напълно основателно. Периа в никакъв случай не е сам... Той е свързан с целия подземен свят. В такива случаи бандитите са базцеремонни.

– Но престъпникът очевидно не е от подземния свят. И навярно го е познавал само Периа. Той е знаел, че ако Периа умре, тайната ще изчезне заедно с него...

Дюран ходеше развълнуван из стаята.

– Ако това е вярно, всички факти идват на местата си – каза той. – Периа е трябвало да загине извън пределите на Франция... Преди да има възможност да се свърже със своите хора... А какво смятате, че е задигнато от тая каса?

– Диамантите например. Тия, които и досега още не сте намерили.

Дюран мълчеше.

– Малко вероятно – измърмори той неочаквано. – Колкото и да е дързък, не би посмял да ги държи у себе си. И не само това. Въпреки всичко не мога да си представя, че един богат човек като Кулон ще извърши такова вулгарно убийство за грабеж.

– Вашите криминални романи са пълни с подобни случаи.

– Оставете криминалните романи. Защо Кулон ще рискува прекрасното си положение с такъв един опасен грабеж? И с убийство на всичко отгоре...

– Може би е изпаднал в тежко финансово положение.

– Може би..., може би... Но всичко това са предположения. А нямаме нито едно що-годе сериозно доказателство.

– Отдавна чакам да ми го кажете – отвърна Димов. – И знам, че това ще бъде най-голямата ни пречка. Не може един богат човек да бъде

подведен под следствие. Не може да бъде извършен дори обиск в дома му. Та той е човек с положение. Има връзки. И вместо той да се окаже в затвора, господин Дюран може да се намери на улицата.

– Не, не вярвам да се стигне дотам – отвърна сериозно Дюран. – Но все пак всичко друго е така, както го казахте. Не може без сериозни доказателства. Поне едно едничко... За което здравата да се хванем.

Димов мълчеше и гледаше своя колега с някакъв особено втрещен и неизразителен поглед.

– Кажете ми искрено, господин Дюран, вие вярвате ли в това, Което току-що видяхме?... И за което двамата с вас разсъдихме. Ако не вярвате, аз съм готов още утре да си замина. В крайна сметка това си е ваша, френска работа.

– Не мога да не вярвам на очите си – каза малко сухо Дюран. – И все пак...

– Да, все пак... Добре, аз ще ви намеря неопровержимо доказателство. Но нека преди това да прегледаме сметките на Кулон.

Внезапно Дюран се усмихна.

– Не бива да ми се сърдите, господин Димов. Аз на истина съм поставен на това място да пазя законите на страната... Но не мога да не се съобразявам и с реалната обстановка...

– Която е ужасно снизходителна към богатите.

– Нека да бъде така! Но аз не съм виновен за това положение.

– Разбирам ви много добре – кимна Димов. – И не се сърдя, на вас, искам да кажа. Добре, ще се видим утре в два часа. Може би пък провектата ще ни подсказе нещо.

Димов прекара вечерта сам. Това си остана неговата единствена свободна вечер, най-хубавият му спомен от Париж. Латинският квартал не беше далеч, той отиде дотам пеша. Най-напред вечеря в едно хубаво гръцко ресторантче, с чудесно, гъсто като кръв хиоско вино. И след това тръгна сам по тесните стръмни улици така свободно, сякаш се намираше в етария Пловдив. Беше хубава лятна нощ, малко задушна, с черно небе без звезди, с криви фенери, които светеха със студена химическа светлина. Разбира се, че нощем Латинският квартал е по-хубав, отколкото през деня – не личат изроненото, олющеното, овехтялото – всичко прави впечатление на неизменна, навеки застинала старина. По улиците все така скитаха малки младежки банди с китари и банджа или просто с прегракнали транзистори. Беше им много лесно да се правят на пияни и весели, седяха на цели групи по платната на улиците и ругаеха американските туристи с техните грамадни луксозни коли. Като се наскита до

изтощение, той седна на запустялата тераса на едно кафене, изпи един грамаден портокалов сок и се прибра пеша в хотела си. Чувствуваше се така изморен, сякаш се бе изкачвал на Монблан.

Сутринта стана рано, както винаги. И прецени, че една сутрин ще му бъде недостатъчна за целия Лувър. Задоволи се само с галерията на импресионистите, но когато се върна оттам, цялата афера, за която бе дошъл в Париж му се видя дребнава, глупава и безсмислена. Какво от това, по дяволите, че някакъв гангстер бе убил друг гангстер? Какво отношение имат тия работи към истинския живот?

И все пак Димов съвсем дисциплинирано и точно се яви на срещата с Дюран. Инспекторът го чакаше в кабинета си. Още по външния му вид Димов разбра, че няма интересни новини.

– Направихме всички справки – каза Дюран. – Ако се съди по книгата на данъчните и финансовите власти, сметките на Кулон са в отлично състояние. Той е наистина милионер.

– Случва се милионери да губят състоянието си само в една нощ...

– Не виждам как – отвърна Дюран. – Предприятието му процъфтява. И всичките му средства са вложени в солидни банки.

– Играе ли комар?

– Специално се заинтересувахме. Никой досега не го е виждал в игрален дом или в някое игрално казино. Изобщо всички сведения говорят за един съвсем добродетелен човек. Живее доста затворено, рядко приема гости, интересува се само от своите колекции.

– Да, точно от своите колекции – измърмори Димов. – А Капелани?

– Неговото положение е наистина много по-съмнително – каза Дюран. – Несъмнено той харчи повече, отколкото получава.

– Установихте ли кога точно е заминал за Истанбул?

– Един ден след Периа.

– Не мога да си представя тоя полупиян дебелак като престъпник – каза Димов намръщено: – Не мога да си представя как може да нанесе такъв мощен и точен удар с хладно оръжие.

Дюран замълча, Димов въздъхна едва забележимо.

– Все пак иска ми се да видя магазините на Кулон.

– Това не е проблем. Но какъв смисъл?

– Просто да си съставя впечатление. Все ми се струва, че тия магазини са само една фасада. А истинската дейност на Кулон е от съвсем друг характер.

– Какво искате да кажете? – запита Дюран с известно безпокойство.

– Много просто. Искам да кажа, че Периа и Кулон са били

съдружници. И че между тях не е имало никакви тайни.

– И тъй да е, надали е написано на фирмите на магазините... Но да вървим, упорити човече. Не съм забравил, че сте ми обещали неопровержимо доказателство.

– Ще го получите! – отвърна Димов кратко. Взеха една служебна кола, която бързо се понесе по парижките булеварди. Не трябваше да пътуват много дълго.

– Спри тук, Жан! И чакай, докато се върнем! Тръгнаха по булеварда, после свиха надясно по една малка пряка улица – съвсем като в Истанбул.

– Това е един от магазините – каза Дюран. – Струва ми се, най-малкият.

Но витрината беше доста голяма и подредена с артистичен вкус. И цялата изпълнена с красиви старинни предмети – лампи, абажури, огледала, изящни тоалетни предмети. Не гледаха дълго, отправиха се към вратата. Внезапно Дюран спря като закован на мястото си.

– Я! – възкликна той смаяно. Димов го погледна учудено.

– Ама това не беше ли вашата кутия?

Двамата бързо се върнаха назад. И Дюран веднага му посочи някакъв малък предмет съвсем в дъното на витрината. На Димов му се струваше, че никога през живота си не е мигал така изненадано и глупаво. Беше наистина същата кутия за енфие, която познаваше до най-малките детайли. Не можеше да има никаква грешка.

– Какво значи това? – Дюран погледна към Димов.

Но Димов все още не можеше да откъсне погледа си от странното видение.

– Знам ли? – измърмори той объркано. – Може би имитация, като моята.

– Ами ако не е?

– Ако не е, моментално ще си изям шапката.

– Ще бъде интересно – каза Дюран. – Да ви призная искрено, не веднаж съм го правил... Но да вървим.

– Чакайте малко! – каза объркано Димов. – Чакайте да се съвзема.

Той стоеше все още пред витрината и мислеше на глас:

– Да открадне кутията?... И след това да я продава в собствения си магазин?... Не, това е абсурдно!... Кутията сигурно е имитация.

Димов тръсна глава и тръгна обнадежден към входа. В магазина нямаше никакъв купувач. И изобщо никой друг човек не влезе през целия им престой. Продавачът, старичък, но много подвижен човек, склонен

към хумор, ги погледна едва ли не изненадано – като хора, които бяха събркали входа.

– Какво ще обичат господата?

– Видяхме на витрината кутия за енфие! – каза Дюран...

– Да, наистина е кутия за енфие! – кимна живо продавачът. – От ориенталски произход. Много хубава вещь много ценна.

– Защо смятате, че е ориенталска? – погледна го Дюран.

– Европейските са обикновено ахатови или малахитови. И доста по-малки. Тия паши и везири са имали доста добри носове.

– Може ли да я видим?

Продавачът извади кутията и я поднесе с изискан, професионален жест.

– Заповядайте, моля.

Дюран я взе в ръцете си. Димов сякаш беше готов да я изяде с поглед. Съвсем същата кутия освен камъкът може би.

– И колко струва това? – запита Дюран.

– Хиляда, франка.

– Хиляда франка? Продават истински изумруд за хиляда франка?

– Ние сме щедри, господине – каза шеговито продавачът. – Даваме го заедно с кутията... Макар че, според мене, тя струва доста по-скъпо.

Дюран внезапно се намръщи.

– Откъде имате тая вещь?

– Ние сме тук да продаваме антикварни предмети – отвърна той полушеговито, полуобидено, – а не да отговаряме на въпроси.

– Тоя път ще се наложи.

Дюран извади полицейската си карта и я бутна под носа на продавача. Но старият човек и сега не загуби доброто си разположение на духа.

– А, това е вече друг въпрос – отвърна той шеговито. – Кутията купих преди три-четири дена.

– От кого?

– Сега ще ви кажа.

Продавачът отиде до бюрото си и извади оттам някакъв кочан с квитанции.

– Тук всичко се записва – каза той.

И наистина след малко изправи глава зарадван.

– Да, купих я за двеста франка... От някой си Капелани.

Двамата инспектори мигновено се спогледаха.

– От кой Капелани? От Антонио Капелани? – запита Дюран.

– Не, от Федерико Капелани. Имам адреса му: „Рю де Бери“ 17.

Дюран много добре помнеше, че това е адресът и на Антонио Капелани.

– Как изглеждаше?

Продавачът започна да мига и да се почесва с нокът по темето. Лицето му издаваше лека несигурност.

– Доколкото си спомням, съвсем млад човек. И доста симпатичен на вид. Искам да кажа, не беше някое хипи.

– Пълнолетен?

– Естествено. Имаше право да продаде предмета.

– Видяхте ли паспорта му?

– Да, разбира се... Тук всичко се пише. Двамата инспектори отново се спогледаха. Продавачът чакаше край тях с благодушно невинно лице.

– Съжалявам много, но ще се лишите временно от тая хубава вещ – каза Дюран. – Срещу разписка, разбира се.

Той седна край бюрото, извади стилото си.

– Дайте ми хартия.

Докато пишеше внимателно и грижливо разписката, продавачът запита:

– Смятате, че е крадена?

– Не съм казал такова нещо – измърмори Дюран. – Ние търсим някаква подобна кутия. Но с истински изумруд.

– Тоя не е истински – отвърна успокоен продавачът.

– Ще проверим.

Те се сбoguваха и скоро Жан ги понесе отново по булевардите. Но тоя път скоростта бе много по-висока, двамата инспектори изглеждаха доста нетърпеливи.

– А ако изумрудът се окаже истински? – запита Дюран.

– Сигурен съм, че е истински! – отвърна малко омърлушено Димов. – Изобщо това е самата оригинална кутия, ограбена от Периа през нощта на убийството.

– Не виждам да се радвате! – каза Дюран. – Нали точно това искахте, да намерите тая кутия в Париж?

– Смятам, че сме я намерили.

– А аз все още не смятам.

– Не може да има такова съвпадение – каза Димов. – Откъде Капелани ще има такава кутия?

– Ами много просто... Купил я е също като вас... А синчето му.

Дюран не се доизказа, пък и Димов нямаше никакво желание да продължи разговора. Преди всичко трябваше да се чуе мнението на експертите.

Щом пристигнаха в бюрото, Дюран веднага извика някой си господин Виго. Пристигна побелял възрастен господин в раиран панталон, така старинен, като вещите, за които се произнасяше. Дюран му даде двете кутии.

– Интересува ме дали едната от двете кутии е оригинална – каза Дюран. – Наистина няма паспорт, но навярно е принадлежала на султан Абдул Хамид I. И му е била подарена от император Франц-Йосиф. Много ви моля да ми дадете колкото може по-бързо вашето мнение.

– Ще се опитам, господин Дюран... Макар че за такива работи не бива да се бърза.

– Искях да кажа, в кръга на възможното.

Виго излезе, Дюран веднага поръча досието на Капелани. Тоя път справката се оказа съвсем проста.

– Така е. – измърмори Дюран. – Антонио има три деца: две дъщери и един син. Синът наистина се казва Федерико, двайсет и една годишен, студент по право в Сорбоната. Без провинения, както може да се очаква от един бъдещ юрист. И трите деца живеят при баща си на „Рю де Бери“. Това е доста хубав квартал близо до „Шан з Елизе“. Ще бъде странно, ако апартаментът е негов.

Димов – мълчеше, лицето му не изглеждаше никак весело.

– Това не отговаря ли на вашата хипотеза? – попита Дюран.

– Признавам, че не.

– Опровергава я?

– Най-малкото, неприятно я усложнява.

– Господин Димов, аз съм доста по-възрастен човек от вас – продължи Дюран меко. – И ми позволете да ви кажа нещо, ако щете, приятелски. Вие сте прекалено амбициозен. И може би малко преднамерен. Предпочитате хипотезата пред истината. Какво значение има дали убиецът е Капелани или Кулон? Важно е да разберем кой е.

– Да, прав сте по принцип – кимна малко унило Димов. – Но вие по-късно ще разберете на колко здрави основи е положена моята хипотеза.

– Сега остава да проверим фактите.

Дюран се замисли, след това извика един цивилен агент. Той даде точни данни за Федерико Капелани и добави:

– Издирете го и го дръжте под наблюдение... Може всеки момент

да ни потрябва.

Двамата инспектори трябваше да чакат повече от два часа, докато се появи отново експертът. Бялата му глава, невероятно измита, вдъхваше някакъв особен респект.

– Господин Дюран, кутията, която сте взели от антикварния магазин, е оригинална. Няма съмнение, че султанският знак е автентичен. И изумрудът е истински, макар и не първокласен. Очевидно австрийският император не се е престарал много с подаръка си... Втората кутия е имитация, но не отстъпва по изящество на изработката.

– И, според вас, колко струва?

– Истински ценител би дал до петдесет хиляди франка.

– Благодаря ви, господин Виго.

Експертът се оттегли с достойнство. Дюран изглеждаше много оживен и доволен. Тая проклета история бе започнала наистина да се разплита.

– Трябва да разпитаем момчето.

– Ами вече нямаме друг изход – съгласи се Димов.

– Може би ще се наложи да почакаме... Да изпием поне по една бира?

– Съгласен.

Дюран извика дежурния, за да му даде поръчката. Димов все така седеше в креслото си без настроение. „И всъщност какво толкова ме интересува тая история? – мислеше той с досада. – Важното е, че в последна сметка се доказва моята теза: убийството не е извършено от българин!“

Вече се свечеряваше, шумът, който влизаше през прозореца – истинският неповторим парижки шум, – ставаше все по-отчетлив и по-хаотичен.

Доведоха младия Капелани едва към осем и половина часа. Беше светлооко и русо момче, много слабо – по нищо не напомняше на баща си. И общият му вид беше приятен, макар да изглеждаше доста смутен, почти уплашен. Той се настани на един от коравите столове точно срещу бюрото на Дюран. Настолната лампа светеше неприятно в лицето му. Димов се понамръщи – беше му вече съвсем ясно, че момчето ще каже всичко, без да му въздействуват с каквито и да е странични средства. Дюран бръкна в бюрото, извади кутията и я постави пред момчето.

– Познавате ли тая кутия? – запита той строго.

Момчето трепна и погледна бързо кутията. Димов веднага забеляза, че дори не задържа погледа си върху нея.

– Да – отвърна то. – Преди няколко дена я продадох в един антикварен магазин.

– А откъде я имате? Младежът притеснено мълчеше.

– Попитах ви откъде я имате? – тоя път малко грубо запита Дюр ан.

– Как да ви кажа... Ние имаме лятна къща край Париж. Напоследък по-рядко я ползуваме. Татко е много зает, а мама...

Той отново замълча.

– А майка ви? Говорете, няма да ви тегля думите от устата.

– А мама, естествено, няма да го остави сам и без никакви грижи. Сега само аз живея там и уча, тъй като през есента имам много тежка изпитна сесия. Та намерих тая кутия в мазето на вилата.

– По-точно!

– В мазето държим някои стари мебели... Намерих я в един шкаф. Беше завита в някакъв стар парцал.

– Съвсем случайно ли я намерихте? Или нещо сте търсили?

– Ами как да ви кажа... – отвърна стеснено младежът. – Напоследък татко ми дава съвсем малко пари. И друг път съм го правил, продавал съм разни вехтории.

– Но това не е вехтория, това е много ценна вещ.

– Ами, ценна! – отвърна недоверчиво младежът. – Кой държи ценни вещи между боклуците?

– Точно това и ние се питаме. Не може такава хубава и ценна вещ да бъде просто захвърлена като ненужна. Това е изключено. Баща ви не е милионер, за да държи ценните си вещи в мазето.

– И аз се зачудих – промълви с мъка момчето.

– Нищо не сте се зачудили. Кажете къде я намерихте? – кресна Дюран.

– Там я намерих. За какво да ви лъжа?

– Има за какво. Кутията е открадната от една сбирка. Какво може да търси в мазето ви?

Момчето уплашено мълчеше.

– Или искате да помогнете на баща си? Не сте измислили най-добрия начин. По-добре да бяхте излъгали, че сте я намерили в метрото.

– Но аз не лъжа. Казах ви самата истина.

– Така или иначе, тая истина не е във ваша полза. Вие сте я продали в антикварния магазин, сега вие ще отговаряте... Където и да сте я намерили.

– Господин инспекторе, навярно е станала някаква грешка – каза умолително младежът. – Попитайте в края на краищата баща ми. Може

би той знае нещо повече.

– Не е много благородно от ваша страна да хвърляте вината на баща си – каза инспекторът. – Особено пък, ако той е виновен.

– Не, не, не може да бъде виновен... Какво говорите, господин инспекторе... Та той е уважаван гражданин... Директор на голяма търговска фирма.

– Толкова по-зле за вас – каза Дюран. – Сега ще ви заведем в ареста, за да обогатим малко вашия юридически опит... И помислете добре къде сте намерили кутията!

Дюран позвъни, влезе дежурният полицаи.

– Изведете го! – каза кратко Дюран. – В ареста!

Полицаят изведе младежа. Дюран вдигна рамене.

– Какво мислите за тая история?

– Според мене, говори истината – отвърна Димов. – Ако искаше да лъже, щеше да измисли нещо по-умно.

– И според мене е така... Момчето е взело кутията от дома си. А дали от апартамента или от мазето на вилата, все едно.

– За съжаление, не е все едно – отвърна Димов.

– Или почти все едно. Излиза, че старият Капелани е направил опит да скрие кутията.

– А тогава защо задържахте момчето?

– А да го пусна ли? – попита учудено Дюран. – Нали веднага ще изтича при баща си и ще му разкаже всичко. И старият хитрец ще успее да подготви някакъв отговор. Особено ако се срещне с адвоката си.

– Не може ли да извикаме Капелани веднага?

– Не, късно е. Трябва да искам специално разрешение.

– Може би ще се усъмни, щом момчето не се прибере в къщи.

– Няма да се усъмни. Ние го взехме от улицата, никой не знае, че е в полицията. Баща му навярно ще мисли, че е останало във вилата.

Нямаше какво да се прави, трябваше да чака още една нощ. А му беше безкрайно интересно да разбере как ще се държи Капелани. Вечеряха заедно с Дюран в един малък семеен ресторант. Неговият колега с голямо внимание и вкус, подбра менюто и наистина беше горд с избора си. Но очакванията му, че ще предизвика ако не възторга, то поне любовното одобрение на госта, не се сбъднаха. Димов ядеше разсеяно и мълчаливо и сякаш не съзнаваше какво слага в устата си. Дюран се обиди не на шега. Тия българи толкова ли са амбициозни? Нима не умеят да разделят работата от удоволствието? Ако сам той отдаваше толкова нерви на делата си, навярно отдавна би хванал стомашна язва.

– Колега, оставете поне един час на мира вашата хипотеза! – обади се недоволно. – Нека си хапнем като хората.

– Прав сте – усмихна се виновно Димов.

– Хипотезата си е хипотеза... Няма къде да избяга. Сега нека да оставам да поговорят малко фактите...

– Да, разбира се.

– И освен това такива задушени охлюви няма да намерите никъде в Париж.

Едва като изпи две чаши „Божоле“ Димов усети как всичко в него се отпусна. Наистина нямаше никакъв смисъл да си разваля вечерята с празни мисли и предположения. Той се развесели и когато поднесоха сиренето, намери достатъчно умни и тънки комплименти, за да зарадва домакина си.

На другата сутрин в девет часа той беше отново в бюрото. Дюран го посрещна ухилен до уши.

– Доведоха Капелани – каза той. – Държи се като разярен бик.

– Знае ли за какво сме го извикали?

– Не знае, разбира се. Казахме му само, че сме задържали сина му.

След малко пуснаха бика в арената. Той се втурна с такава сила, че едва ли не образува вихрушка около себе си.

– Какво означава това? – изрева яростно директорът. – Защо сте задържали сина ми?

– Заради вас – отвърна спокойно Дюран.

Капелани се ококори. Димов имаше чувството, че от месестите му ноздри изскачат искри.

– Как така заради мене? Какво искате да кажете?

– Най-напред седнете, господин Капелани. И се успокойте. Това е във ваш интерес.

– В мой интерес е да бъда сега в бюрото си. Там ме чакат куп важни дела.

– Законът ви задължава да отговорите на няколко въпроса.

– Добре! Задайте ги по-бързо и вървете по дяволите.

Сега пък галските нерви на Дюран не издържаха. Той се наежи като стар и опитен боен петел.

– Страхувам се, че вие ще заминете на тоя адрес. И се дръжте сериозно, заподозрян сте в убийство.

Последната дума прозвуча мрачно и тежко, но сякаш мина край ухото на Капелани.

– Аз? – избумтя той. – В убийство?... Ха-ха!... Такава малоумна

идея може да се роди в главата само на един тъп полицай.

Това, което Дюран направи, накара другите двама едва ли не да подскочат. Той извади кутията за енфие и яростно я трясна върху масата. И никога след това Димов не разбра умишлено ли го направи или просто не бе издържал на обидата.

– Познавате ли тая кутия? – изгърмя Дюран. Едва сега в бюрото настана мъртва тишина. Капелани погледна бързо кутията и отвърна с понижен глас:

– Не!

– Моля, вижте я по-добре... Вие говорите пред свидетел.

Капелани приближи бюрото и взе кутията с такъв жест, сякаш беше готов да хлопне с нея инспектора по главата.

Димов едва успя да скрие усмивката си.

– За пръв път я виждам! – отвърна Капелани решително.

– Господин Капелани, предупреждавам ви, че стъпвате на опасна плоскост. Тая кутия е намерена във вашата вила.

– Глупости! От къде на къде?

– Имаме показанията на вашия син. Обяснете ми откъде я имате.

– Никога не съм купувал такива глупости! Но и тъй да е. Престъпление ли е човек да държи в своята вила кутия за енфие?

– Ааа, знаете за какво служи? – обади се доста злорадо Дюран.

– Ами да не съм сляп.

– И аз не съм сляп, но в първия момент я помислих за табакера. Ще ми кажете ли какво търси у вас?

– Сто пъти ли да повтарям! Виждам я за пръв път.

Дюран се облегна в креслото си. И премери с поглед Капелани така, както ястребът гледа врабчето. И тоя път гласът му прозвуча наистина много тежко и внушително:

– Господин Капелани, тая кутия е била в ръчния багаж на Периа през нощта на убийството. И тогава е изчезнала... А сега най-внезапно я намираме у вас. Добре, кажете ми вие как да си обясним тая работа?

Настроението на Капелани изведнаж спадна. Той помълча малко, после отвърна с доста глух глас:

– Вие имате ли ум в главата? За какво ще взема тая кутия? За да ми я триете сега на носа ли?

– Тя струва около петдесет хиляди франка, господин Капелани.

– Може да струва и петстотин хиляди. Да не искате да кажете, че съм някакъв вулгарен крадец?

– Това е най-малкото. Тогава е бил убит Периа. И кутията е

изчезнала заедно с някои други вещи.

– Засрамете се, господин инспекторе.

Капелани се омърлуши съвсем и за пръв път седна в един от фотойлите. Грамадният му плешив лоб се бе покрил с капчици пот.

– Не желая да разговарям повече с вас! – каза той. – Искам да се посъветвам с адвокатата си.

– Да, ще ви дадем тая възможност. Но отговорете ми преди това на следния простичък въпрос. Защо последния път се върнахте през София? Защо не взехте самолета на „Сабена“, който щеше да ви доведе директно в Париж?

– Защото го пропуснах! – каза нервно Капелани.

– Това не е сериозен отговор. Как ще го пропуснете, като дори не сте си взели билет за него.

– Аз изобщо не знаех кога ще свършат моите преговори. Беше вече късно за „Сабена“. Тогава проверих в агенцията и разбрах, че имам удобна връзка в София... Това е всичко.

– Я си припомнете добре, господин Капелани. Да не би Периа да ви е дал кутията? Просто да я пренесете през границата. И сега ви е страх да си признаете?

Колкото да бе разгневен, Капелани усети хитрата уловка.

– Оставете тия номера! – каза той грубо. – Нито познавам Периа, нито съм разговарял с него. Вече ви обясних миналия път тая работа.

– Но, съгласете се, кутията няма крила. И не може да литне сама до вилата ви, където я намерихме скрита в един шкаф.

– В шкаф?

– Да, в шкаф... И увита в мръсен парцал.

– Мерзост! Това означава, че вие сте я подхвърлили... За да си улесните следствието.

– А пък вие никак не си улеснявате положението с такива обиди – каза Дюран отмъстително. – Всяка ваша дума е записана на магнетофонна лента.

– Вече ви казах. Искам да говоря с адвокатата си.

– Да, разбира се, но ще говорите тук! – каза твърдо Дюран. – Съжалявам много, господин Капелани, но съм длъжен да ви задържа.

– Не! – възкликна уплашено Капелани.

И последните капки на самоувереност се бяха изцедили от него, той изведнаж рухна. Успя само да избърше с длан изпотеното си чело.

– Давайте ли си сметка какво правите? – каза той сломено. – Та вие ще ме компрометирате... Ще провалите кариерата ми.

– Съжалявам, господин Капелани, но вашите отговори не ме удовлетворяват.

Капелани изведнаж замръзна на мястото си – мрачен и отчаян като някоя надгробна скулптура. Дюран го погледна презрително, после натисна звънеца. На прага се появи дежурният полицай.

– Заведете господина в ареста – каза Дюран. – Но освободете преди това сина му.

Капелани стана тежко от фотьойла и с още по-тежка стъпка се отпрати към изхода. Вратата се затвори зад гърба му.

В стаята настана глухо, неприятно мълчание.

Пръв го наруши Димов.

– Вие наистина ли смятате да арестувате Капелани? – запита той сдържано.

– Още не съм решил – отвърна Дюран. Колебливо. – Но след всичко това не мога да го пусна, без да се посъветвам с моя началник. Сам виждате, че срещу него има много сериозни улики.

– Господин Дюран, не само като криминалист, но и като приятел ви съветвам да не го правите.

– Защо?

– Защото, според мене, Капелани е невинен... След време ще се принудите да го освободите. А това ще хвърли сянка върху вашата дейност.

Дюран го гледаше втренчено.

– Възможно е да е невинен. – В гласа му се чувствуваше известно раздражение. – Но къде пък у вас тая сигурност?

– Това го подсказва елементарната логика. Ако убиецът е смятал, че кутията за енфие ни е неизвестна, той и досега би я пазил у себе си. Но ако е осъзнал, че тя може да бъде някаква улика и доказателство срещу него, незабавно би я унищожил. И най-неопитният престъпник не би допуснал такава глупост да скрие уликата едва ли не под кревата.

– А, според вас, как е попаднала у Капелани?

– Много просто, била е подхвърлена там от истинския убиец. С цел да подведе следствието.

– Не е много интелигентно – измърмори недоволно Дюран.

– Напълно съм съгласен – кимна Димов. – Този човек, убиецът, искам да кажа, или ни смята за пълни некадърници и бюрократи, или наистина прави дилетантски грешки.

– И вие смятате, ле това е Кулон?

– Да, аз ще ви го докажа.

– А какво ви пречи? – в гласа на Дюран отново прозвучаха нотки на раздражение. – Моля, започвайте...

– Искам да се срещнем преди това с Кулон. Имам нещо пред вид, в което ще се уверя при една лична среща.

Дюран се замисли.

– Не мога да реша тоя въпрос сам – каза той най-сетне. – Трябва да се посъветвам с нашия директор. Иначе ще понеса всички отговорности сам.

– Да, прав сте.

– Ако нямате нищо против, почакайте ме тук – каза Дюран. – Навярно няма да се забавя.

Но той се забави повече от час. И когато се върна, лицето му беше леко порумялено, но доволно.

– Всичко се уреди. Ще пуснем веднага Капелани, разбира се, с декларация за неотклонение. Директорът се обади лично на Кулон. Той де ни приеме днес в пет часа.

– Чудесно! – възкликна зарадван Димов. – Това е най-хубавата новина, която съм чул в Париж. Вашият директор лесно ли се съгласи?

– Много по-лесно, отколкото предполагам. В крайна сметка въпросът е не само да си богат, но и да имаш добри политически връзки. А Кулон, както ви казах, живее много самотно, не приема никого.

– А да се съгласи да ни приеме така лесно?

– И на мене това ми направи впечатление. Или е съвсем невинен, или пък ще се опита да разбере докъде сме стигнали.

– По-скоро второто. Казахте ли му нещо за кутията?

– Не, разбира се.

– И това е добре. Колкото и да ви се вижда странно, но точно тая кутия ще го погуби... Или, по-точно, страстта му към стари и красиви предмети.

– Ще бъде безкрайно неприятно, ако Капелани се окаже виновният. Въпреки цялата логика. И му позволим да се отскубне.

– Оставете тия грижи – отвърна Димов. – А сега да отидем да починем. И да се подготвим за срещата.

Точно в пет часа една хубава лимузина спря пред дома на Пиер Кулон. От нея слязоха двамата инспектори и със затаено любопитство погледнаха към къщата. На пръв поглед изглеждаше съвсем мъртва – всички щори бяха спуснати, не се долавяше ни най-малък признак на живот. Въпреки своя лек стил „сецесион“ в нея наистина се чувствуваше нещо унило и едва ли не скръбно. Може би към такова усещане

предразполагаше дълбокият двор, целият засаден с японски декоративни храсти, изящни в своята префинена уродливост, безплодни и тъжни. Навън бе лято, а в тоя двор като че ли бе пристъпила есента. Самата къща бе двуетажна, но доста висока, с леки фронтони и приятен овал на прозорците. До парадния вход водеха няколко мраморни стъпала с много изящен парапет, очевидно по-късно построени.

Дюран натисна леко дръжката на външната железна врата. И за тяхно учудване тя се оказа заключена.

– Ха! – възкликна Дюран. – Да не би пилето.

– Има звънец – отвърна Димов.

Звънецът едва се забелязваше и Дюран го натисна с известен респект. Не се случваше много често на един роден дребен буржоа да попадне в дома на аристократ. От позвъняването като че ли мина цяла вечност. Бяха започнали вече да се отчайват, когато най-сетне парадният вход се отвори и на прага се появи самият господин Кулон. Фигурата, му правеше впечатление – висок, строен, елегантен в синьото спортно сако със златни копчета. Красивата черна брада обграждаше като рамка възбледото му лице.

Дюран почтително мълчеше, но Димов сякаш го изяждаше с поглед. Това наистина не беше фигура на петдесетгодишен мъж, от нея просто се излъчваше жизнена сила.

– Кулон спортува ли? – запита Димов тихо.

– Не особено интензивно – процеди едва ли не през зъбите си Дюран – Малко плуване и фехтовка.

– Фехтовка? Това наистина упражнява точния удар.

– Тихо!

След малко Кулон отключи вратата, те влязоха в двора.

– Извинете, господин Кулон – каза искрено загрижен Дюран. – Не знаехме, че ще ви обезпокоим лично.

– Няма никакво значение – отвърна любезно Кулон. – В събота обикновено освобождавам прислугата.

Кулон тръгна пръв, другите двама след него. Изкачиха мраморните стъпала и влязоха в голям хол, целият облицован в дърво. Въпреки здрача поради спуснатите щори те успяха да различат изящните витринки с красиви старинни предмети. Кулон вървеше бавно, така че Димов имаше възможност да види тия, край които минаваше. Наистина всяка от малките вещи беше истински шедьовър – особено медальоните. По лека извита вътрешна стълба се изкачиха на втория етаж. Там Кулон ги въведе в кабинета си. Беше много просторен кабинет в английски стил, с

тежки и малко мрачни мебели и внушителна библиотека. Но тук нямаше изложени никакви старинни неща – нищо освен две кръстосани шпаги върху подложка от кадифе.

– Това е господин Димов – представи го Дюран. – От българската полиция.

Кулон го погледна бързо и се поклони едва забележимо, без да подаде ръка.

– Моля, седнете – каза той.

Двамата се настаниха в кожените фотьойли, доста далеч един от друг. Всъщност не беше толкова лошо – той не можеше да ги наблюдава и двамата едновременно.

– С какво мога да ви бъда полезен? – запита вежливо, но все тъй сдържано Кулон и седна зад бюрото си.

Дюран извади от чантата си кутията за енфие и му я подаде. Кулон внимателно я пое. Лицето му бе съвсем спокойно, не подсказваше нищо.

– Искам да чуя вашето мнение за тая кутия, господин Кулон – каза Дюран.

Кулон я разгледа доста продължително. След това отвори капака и хвърли поглед върху султанския знак. Но това като че ли не му беше достатъчно – бръкна в бюрото си и извади оттам лупа със сгъваема дръжка. С нея доста внимателно разгледа камъка.

– Оригинална и ценна вещ! – каза той най-сетне. – Носи личния знак на султан Абдул Хамид Първи.

– А камъкът?

– Несъмнено истински изумруд.

– На колко я оценявате? Кулон се замисли за миг.

– Лично аз бих дал за нея до сто хиляди франка. Откъде я имате?

– Взехме я от един от вашите магазини. Кулон го погледна учудено.

– Сериозно? Аз трябваше да зная.

– Предложиха ни я само за хиляда франка.

– Не е възможно!... В кой магазин?

– На „Рю де Коломб“.

– Отдавна мислех, че Ришпен е негодник! – измърмори сърдито Кулон. – Но той навярно е сметнал, че камъкът е имитация.

– Сигурно! – кимна Дюран. – Сега ще ви обезпокоим малко, господин Кулон. Точно тая кутия е била в ръчния багаж на Периа в нощта на неговото убийство. И там е изчезнала... Ето че сега я намираме във

вашия магазин.

– Звучи съвсем като в приказка! – каза шеговито Кулон.

– И все пак е истина... Моят колега ще ви го потвърди.

– Това е вярно – кимна Димов. – Периа е купил тая кутия от магазина на Айвазян в Истанбул. За седем хиляди долара. Това наистина е оригиналът, макар че има и имитация. Тя е била в багажа му, когато е пристигнал на аерогара София. Нося в себе си писменото показание, на митничаря.

– Странно!... А как е попаднала в моя магазин?

– Била е продадена от някой си Федерико Капелани.

– Да не е син на Антонио Капелани?

– Вие познавате ли семейството?

– Не, но четох във вестниците, че е бил на аерогарата в нощта на убийството. Това не ви ли подсказва нещо?

– Да, доста размишлявахме по тоя въпрос – каза Дюран. – Но искаме да ви попитаме преди това: вие за пръв път ли виждате тая кутия?

Кулон се намръщи едва забележимо.

– Какво искате да кажете?

– Задавам много точно въпроса! – каза твърдо Дюран.

– Аз вече ви обясних, че не познавам Периа. И никога не съм го виждал. Следователно не мога да знам и зещите му.

– Това не е вярно, господин Кулон! – каза Дюран. – В хотела на аерогарата вие сте заемали стая номер двеста и осемнайсет. И в тая стая е намерена чаша с отпечатъци от пръстите на Периа. А това означава, че Периа е идвал във вашата стая.

– Рискувате да прекратим нашия разговор! – каза сухо Кулон.

– Аз ви питам като служебно лице, господин Кулон. И вие сте длъжен да ми отговорите. Както е известно, отпечатъците на пръстите се смятат за абсолютно доказателство.

– Какво искате да кажете? – запита сопнато Кулон. – Че аз съм убил Периа?

– Не, ние просто искаме да ни улесните в нашето следствие. И да ни кажете защо Периа е бил при вас. Какво сте говорили с него, показал ли ви е тая кутия?

– Категорично отричам! – заяви твърдо Кулон. – Нито познавам Периа, нито е идвал в моята стая.

– В известен смисъл господин Кулон е прав! – обади се вежливо Димов. – Той е отишъл за пръв път в стая двеста и осемнайсет, когато Периа, е бил вече мъртъв.

Кулон трепна. Дюран погледна с недоумение своя колега.

– Какво искате да кажете? – попита рязко Кулон.

– Много добре ме разбрахте! – отвърна спокойно Димов. – Исках да кажа, че вие сте отишли след това при чашата с отпечатъците.

После се обърна към Дюран.

– Очевидно господин Кулон още не е готов за сериозен разговор. Да го оставим да си помисли.

И стана от мястото си. Все така в недоумение стана и Дюран.

– Но какво означава това? – запита нервно Кулон. – Длъжни сте да се обясните.

– Следния път! – отвърна Димов. – И моля, не се безпокойте за нас. Ние вече знаем пътя...

Двамата инспектори се поклониха и излязоха. Докато минаваха през хола, Дюран все още предпазливо мълчеше. Но в двора той не се въздържа и запита тихо:

– Какво значи това? Не разбрах нищо от вашата последна реплика.

– Ще ви кажа – отвърна Димов и се усмихна. – Но не тук, в колата. За мене вече не съществува съмнение. Кулон сам се издаде.

Те се качиха в колата и тръгнаха. Но Димов все още кълчеше.

– Чакам, колега! – обади се малко нетърпеливо Дюран.

– Това е малко дълга история, господин Дюран. Няма да стане с две думи. Най-важното е сега да спрем на първия телефон. И да се установи незабавно наблюдение върху дома на Кулон. В положението, в което го оставихме можем да чакаме всичко от него.

– Добре! – кимна Дюран. – На риск!... Макар че нямам такава заповед.

Той се обърна към шофьора и добави кратко:

– Спри при Надин!

След няколко минути пристигнаха в малко тихо бистро. Дюран веднага влезе в телефонната кабинка, за да даде своите заповеди. Димов остана да го чака. Беше много приятно заведение от стар тип, с много повече истинско благородно дърво, отколкото метал и изкуствени материали. Във вътрешното помещение нямаше никой – само на бара един възрастен господин пиеше кротко бирата си. И Димов си поръча бира – след цялото напрежение чувствуваше гърлото си съвсем пресъхнало. Най-сетне Дюран излезе от кабинката и каза нещо на престарелия келнер.

– За пръв път давам заповеди, без да знам за какво! – каза Дюран доста загрижено. – А сега ще ми обясните ли?

– С две думи! – започна Димов. – Там е цялата, работа, че в Истанбул не е бил Периа, а Кулон... И, обратно, в Бейрут е бил Периа.

Дюран погледна недоверчиво колегата си.

– Това ли е хипотезата ви?

– Да, това е нейната същина.

– А, според вас, как са успели да минат през границата?

– Просто са си разменили паспортите. А всичко друго е било въпрос на грим. Дватамата имат почти еднакво телосложение и изобщо доста си приличат.

– А как ви хрумна тая идея? – запита Дюран все още съвсем недоверчиво.

– Но фактите просто се набиват в очи – каза Димов. – Не ви ли прави впечатление, господин Дюран, че всичко, което Периа прави в Истанбул, повече подхожда на Кулон. Преди всичко тая страст към старинни предмети е съвсем чужда на Периа. У дома си той не притежава нито един старинен предмет.

– Но Периа цял живот се е интересувал от скъпоценни камъни.

– Никога един гангстер не купува скъпоценни камъни, той просто ги ограбва. А както знаете, изумрудът няма никаква особена стойност.

– Факти, господин Димов, факти! Всичко това са предположения.

– Има и факти. Да почнем от дребните. В София и Истанбул Периа пие само бира, докато Кулон здравата нагъва уиски. А всъщност навичките им са точно обратните. В Истанбул Периа разглежда кутията за енфие със същата сгъваема лупа, която днес видяхме у Кулон. Защо не намерихме в багажа на Периа, който всъщност е бил багаж на Кулон, нито костюм, нито обувки? Очевидно защото не са били по мярката на Кулон въпреки общата прилика в телосложението, главно в ръста. Периа е бил много по-плещест, номерът на обувките им е различен. Кулон се е задоволил само с ризите и пижамите, това му се е сторило достатъчно, за да ни подведе.

Дюран се замисли.

– Да, интересно – измърмори той. – Освен ако не е някакво глупаво съвпадение.

– Не може да бъде съвпадение, фактите са извънредно много. При Айвазян фалшивият Периа се е изпуснал да каже, че си купува килими от един френски арменец – Тигран Ахджиян. Аз посетих тоя Ахджиян. Първо, Периа никога не си е купувал килими, а мокети. Второ, Ахджиян изобщо не познава Периа. И което е най-важно, Кулон на истина е един от добрите клиенти на Ахджиян.

Дюран видимо омекна.

– Това е вече нещо – каза той. – Това е вече по-сериозно!

Влезе старият прислужник и им донесе нова бира и две порции кренвирши.

– И защо е бил целият този маскарад? – запита Дюран.

– Не, това не е маскарад, а хитро замислено престъпление – каза Димов. – Но да започнем отначало. Както вече ви казах, навярно Кулон е бил нещо като съдружник на Периа. Или, по-точно, пласьор на крадените скъпоценности. Това съвсем отговаря и на професията му. Вие знаете по-добре от мене, че тия пласьори са обикновено хора с безукорна репутация, иначе не биха могли да вършат своята работа. И за тях обикновено знае само шефът на клона, в случая Периа. А, от друга страна, вие казахте, че Периа е бил под наблюдение на полицията, нали така?

– То не беше непрекъснато, разбира се.

– Но Периа е знаел, че е под наблюдение. Е добре, на него му се е наложило да замине за Бейрут във връзка с някоя сделка на бандата. И да бъде там лично той. Как да замине? Тогава именно решават да си сменят паспортите с Кулон. Опасна стъпка, Кулон е рискувал прекалено много. Той е могъл да се компрометира веднаж за винаги. Това подсказва, че неговите действия са носили решителен характер. Навярно той е смятал да ограби Периа и да се отърве от него веднаж за винаги. И да заживее отново като обикновен гражданин, без рискове и без опасности.

– Умно! – кимна Дюран едва ли не зарадван.

– Периа заминава облечен като Кулон. Той почти не рискува. Истинският Кулон остава още един ден в Париж. Той ограбва Периа, както се уверихме с очите си. След това заминава за Истанбул. Тяхната уговорка е била да се срещнат на софийското летище. Там всеки от тях е трябвало да приеме отново своята самоличност, за да не рискуват поне при своето влизане във Франция. Така се обяснява фактът, че Кулон не е взел удобния самолет на „Сабена“. Но за наше щастие в Истанбул и на софийското летище Кулон е направил някои груби грешки. Аз вече ви ги изтъкнах. Той не е пожелал да се превъплъти напълно и докрай в образа на Периа. Живял си е по своему. А в последна сметка това се е оказало фатално.

– Както между прочем и Периа.

– Точно така! – кимна доволен Димов. – И Периа пие на софийското летище три чаши уиски вместо бира, каквито са били навичките на Кулон. Но да не избързваме. Кулон пристига пръв от Истанбул и

получава стая 208... След това пристига Периа от Бейрут и получава стая 218...

– Откъде Периа ще знае в коя стая е отседнал Кулон? – Това не е проблем – махна с ръка Димов. – Не е никак трудно да се остави на вратата или пред вратата някакъв уговорен знак. Около полунощ Периа влиза при Кулон, за да сменят своите самоличности. Тук Кулон го убива с изненада, както личи от цялото престъпление. От пред пазливост и за да не остави никакви улики, този ограбва от него всички документи. И тук прави глупава и наивна грешка – взема и кутията за енфие. Навярно не е съобразил, че тя ще бъде забелязана от митничаря. Но доста умело заличава всички други следи. Какво по-нататък?... Нищо друго, освен да отиде в стая 218, която без друго е била записана на името на Кулон. И тук прави втората фатална грешка. Не заличава следите от пръстите на Периа върху чашата за вода. Навярно вече е бил уплашен, развълнуван и разстроен от извършеното убийство. Затова именно аз подхвърлих на Кулон, че е отишъл в стая 218, след като Периа е бил, вече мъртъв.

Дюран просто зяпна колегата си.

– Да, разбирам ви, много добре ви разбирам. Но защо направихте този намек?... Защо се издадохте?

– Преди всичко исках да разбера как ще реагира. А Кулон наистина трепна и се изплаши. В никой случай не реагира като невинен човек. Ако беше невинен, той не би ни оставил да си отидем, без да му дадем пълни обяснения за нашия намек. Но Кулон се стресна. Нашите обяснения щяха да го задължат да даде и той обяснение. А Кулон очевидно не беше готов за това. И той реши да ни остави да си отидем. Да спечели време, да размисли, да предприеме някои контрамерки. Ами представете си, че се опита да побегне? Какво по-голямо и по-силно доказателство за нас, че е виновен?

Дюран го гледаше смяяно.

– Ами ако успее? Да побегне, искам да кажа. Ако все пак успее?

Дюран махна с ръка и едва не затича към телефонната кубинка. Той говори доста дълго по телефона и когато най-сетне се върна, лицето му беше успокоено.

– Наредих да се усили охраната. Кулон не е направил досега никакъв опит да напусне къщата. Но дори да се опита, нашите няма да го оставят да им се изплъзне.

Дюран мислеше усилено.

– А ако реши да изчака?... Все пак ние нямаме срещу него нито едно истинско доказателство.

– Мисля, че имаме поне едно... И, според мене, доста сериозно. Но го пазех като последна резерва.

– Не прекалявате ли, човече! – каза Дюран възбудено. – Всички тия неща можехте да ми ги кажете веднага.

– Не можех – усмихна се Димов. – Исках да видя всичко с очите си. Пък и вие също!

– Та говорете най-сетне...

– Работата е много проста. – Димов отново се усмихна. – За да се маскира като Периа, Кулон е трябвало да обръсне брадата си. Е добре, тая брада не може да поникне отново за две седмици. А днес Кулон беше с брадата си. Очевидно тая брада е фалшива.

– Господи! – възкликна Дюран поразен. – Защо веднага не ми го казахте? Щях да арестувам Кулон на място.

– И нямаше да направите най-доброто – отвърна Димов убедено. – Той трябва да направи още нещо... Ако щете, необмислено и безразсъдно. И по тоя начин съвсем да се демаскира.

Дюран стана нетърпеливо от мястото си.

– Трябва да вървим! – каза той. – Безразсъдно, казва те? А ако успее? И се изплъзне от ръцете ни? Аз трябва да говоря е нашия директор. Нека той поеме тая отговорност.

– Спокойно! Да изядем поне кренвиршите. Да ви кажа право, почти не съм обядвал.

Изядоха набързо кренвиршите и се качиха в колата. Шофьорът натисна добре педала за газта, но в тоя привечерен час и движението беше доста тежко. Дюран остави Димов в кабинета си и веднага отиде при директора. Като се върна след четвърт час, не изглеждаше ни доволен, ни весел.

– И директорът е на вашето мнение – каза Дюран. – Да поизчакаме да видим какво ще предприеме. А, според мене, не бива да се рискува. В края на краищата това са зверове... И няма да се учудя, ако е офейкал, преди още да блокираме вилата.

– За няколко минути? Не, не допускам.

– Господин Димов, извинете, но вие не познавате нашите гангстери. Те действуват винаги решително и безскрупулно.

– Все пак Кулон не е типичен бандит – каза Димов. – В това отношение е малко нещо любител. Вие виждате колко неграмотно е разбил касата.

– А вие забравяте с какъв истински професионален удар е убил Периа. И колко ловко е подхвърлил кутията в дома на нещастния

Капелани. От такъв човек може да се очаква всичко.

Той помисли малко, после добави решително:

– Най-добре е да отида там... И да ръководя лично цялата операция.

– Ако се съгласите, ще дойда и аз с вас.

– Добре! – кимна Дюран.

Но като че ли не беше съвсем доволен. Навярно му се искаше да поеме сам цялата работа. Времето на идиличните размишления и догадки беше минало. Сега трябваше да се действа колкото може по-решително. А в това отношение Дюран беше много по-смел, по-опитен и по-инициативен.

Все пак отидоха заедно и се настаниха в едно малко кафене, не много далеч от дома на Кулон. Сведенията на агентите не бяха никак успокоителни. Къщата изглеждаше точно такава, каквато я бяха оставили. Никой не беше забелязал Кулон. Не се беше появил на двора, а щорите на прозорците бяха все така спуснати. Изпиха по едно двойно кафе. Дюран ставаше все по-мрачен и по-мрачен. Най-после Димов го съжали.

– Не се безпокойте излишно – каза той меко. – Вашата главна задача е да разкриете престъплението. И то по един сигурен и безусловен начин. Не е страшно дори ако Кулон е избягал. Рано или късно ще го пипнете.

– Не е така! – каза Дюран сърдито.

– Точно така е! Аз имам представа от вашето правосъдие. И от вашите адвокати. При всички наши доказателства може би ще намерят начин да го измъкнат. А както виждате, нашите доказателства не са абсолютни. Ако избяга, това ще бъде последното доказателство, което ни липсва.

– Извинявайте, но разсъждавате малко наивно... Искам да кажа, като изхождате от вашия опит. Вие сте представител на старата добра школа. Хипотези, анализи, синтези. Извиквате престъпника и му обяснявате какво е направил. Той се усмихва посърнало и сам си подава ръцете, за да му нахлузите белезниците. Не, тия работи вече не стават. Престъпленията у нас са всекидневие. Ние нямаме право да умуваме. Пък и време нямаме. А просто действуваме.

– Безсмислените действия отнемат повече време – отвърна Димов.

Дюран замълча, явно не беше съгласен. Мина още един час в пълно мълчание. Беше се стъмнило съвсем, но домът на Кулон все още не даваше никакви признаци на живот. Всички прозорци бяха все така тъмни.

Най-сетне Дюран не издържа и отново се свърза с директора. Когато се върна, лицето му беше доста разведрено.

– Получих разрешение да проникна във вилата – каза той. – Вместо да стоим тук като идиоти, след малко ще разберем всичко. – Тоя на вид малко тромав, отпуснат и добродушен човек съвсем се беше преобразил. Сега изглеждаше яростен и готов за всякакви действия. И това не само не го плашеше, а го въодушевяваше.

– Ще дойда с вас! – каза Димов.

– Не! – възрази категорично Дюран. – Вие сте тук като наш гост и наш съветник. А в такива случаи обикновено се стреля. Ако се случи нещо с вас, направо ще ме уволнят:

– Добре! – въздъхна Димов. – Макар да съм сигурен, че никой няма да стреля.

– Чакайте тук! Така или иначе, след малко ще ви извикам.

Димов замълча. Сега той беше почти сигурен, че Кулон е избягал. Не съжаляваше, искрено смяташе, че така е много по-добре. За него най-важното беше да се докаже вината. А самото залавяне на престъпника си оставаше второстепенна работа. В тоя малък съвременен свят нямаше къде да се пъкне. Или почти нямаше.

След двацет минути един цивилен агент влезе в кафенето. Лицето му не подсказваше нищо хубаво.

– Инспектор Дюран ви моли да дойдете – каза той кратко.

– Какво е станало?

– Ще видите – все тъй кратко отвърна агентът. Когато приближиха къщата, Димов видя, че всичките й прозорци светят. Минаха през тъмния двор, изкачиха витата дървена стълба. Никъде не се мяркаше никакъв човек, не се чуваше никакъв звук. Агентът го заведе в кабинета на антикваря.

Първото нещо, което Димов видя, беше седналия в един от кожениите фотьойли криминален инспектор. Лицето му беше много мрачно. Димов бързо се огледа. На солидното английско бюро лежеше паднал по очи Кулон. От пръв поглед разбра, че е мъртъв – лицето му бе потънало в малка локвичка кръв. Димов направи още няколко крачки. И двете му ръце бяха положени върху бюрото, до дясната лежеше пистолет.

Само това не очакваше да види. – Значи се е самоубил? – попита Димов смаяно. – Не е намерил друг изход?

– Не! – възкликна нервно Дюран зад гърба му. Той бе станал от мястото си и приближаваше към Димов. Очите му бяха просто яростни.

– Намерихте нещо съмнително?

– Нищо съмнително – отвърна рязко Дюран. – Поне сега за сега. И все пак не се е самоубил. У нас бандитите не се самоубиват. У нас те се борят за кожата си до последния миг. Бягат с коли, стрелят, сражават се... Но не се самоубиват. Не знам в моята практика такъв случай.

– Да не бързаме! – отвърна Димов. – Все пак Кулон не беше някакъв обикновен гангстер. Той беше известен парижки милионер. А с милионери това доста често се случва.

– С истинските милионери. А не с бандитите.

– Брадата?

– Да, фалшива е! Вие сте прав във всичко. Но аз не вярвам, че се е самоубил – каза Дюран с някаква притаена омраза. – Вие просто не познавате психологията на гангстера.

– Според вас, кой може да го убие?

– Много просто, някой от бандата. Той е разбрал, че Кулон е разкрит. И е побързал да го ликвидира, преди да се е разбърал.

Димов се замисли.

– На пръв поглед е съвсем логично – каза той. – Но само на пръв поглед. Откъде убиецът може да знае, че Кулон е разкрит?

– Навярно Кулон му се е обадил, за да потърси помощ. Поискал му е кола, паспорт, оръжие... Поискал му е временно скривалище може би.

– Неубедително ми се вижда – измърмори Димов. – Та нали Кулон точно затова е премахнал Периа от пътя си?... За да се отърве от бандата.

– Това е само ваше предположение.

– Но трябва да се съгласите, много разумно предположение. Ако Кулон е имал съучастник от бандата, той щеше да възложи на него да извърши грабежа у Периа. И тогава грабежът нямаше да носи такива явни белези на дилетантство.

– Може би съучастникът не е бил член на бандата на Периа – отвърна намръщено Дюран. – Представете си, че това е ювелирът. Този, който шлифовал и преработвал крадените диаманти.

– Това е вече друг въпрос – каза Димов. – Макар че не мога да си представя как би могъл да дойде толкова бързо... При това да извърши убийството и да изчезне. Извикахте ли оперативна група?

– Да, чакам ги всеки момент да дойдат. Наистина след пет-шест минути пристигнаха всички специалисти. Пръв завърши своя предварителен оглед лекарят.

– На пръв поглед типично самоубийство! – каза той. – Стреляно е почти в упор...

– В колко часа е настъпила смъртта? – запита Дюран.

– Около пет часа. Или малко след това.

Двамата инспектори се спогледаха.

– Значи, веднага щом сме излезли – каза Дюран. – Освен ако убиецът е бил тук, в самата къща.

– Вие смятате, че е убийство? – погледна го лекарят. – Просто сме длъжни да допуснем! – отвърна Дюран.

Но колкото и внимателно да прегледаха цялата къща, не намериха никаква, дори най-малка улика, че в къщата е имало друг човек. Напразни останаха и усилията на дактилографите. Ако е имало убиец, по всяка вероятност е бил в дома. И веднага след това е изчезнал навярно през черния вход.

– Господин Дюран, не ни остава нищо друго, освен да изиграем играта докрай – каза Димов.

– Нима не го правим? – вдигна вежди Дюран.

– Имам едно предложение... Но не знам дали е възможно да го изпълним...

– Да го чуем! – каза мрачно Дюран.

На другата сутрин Димов се събуди с натежала глава. Кафетата и неспокойните мисли бяха станали причина да прекара нощта в нещо като просъница. Взе един хубав студен душ, обръсна се грижливо и слезе да закуси в ресторанта. Макар да бе станал рано, едва намери маса да седне. Целият ресторант бе пълен с някакви кокалести холандски пансионерки, които навярно бързаха за екскурзия. Бе ги видял предното утро – огромно ято провинциални момичета заедно със своите поуехнали възпитателки. И едва ги позна. Бяха си накупили къси роклички, деколтирани блузки, обувки с токчета танк – всички до една, включително и учителките. И на всичко отгоре, радостни и възбудени от това преображение, вдигаха невероятен шум. Тая гледка и силният чай избистриха ума му. След малко той излезе на улицата в обикновеното си добро настроение.

Тоя път не беше никак трудно да намери такси. Градът бе опустял. И последните парижани бързаха да го напуснат панически с колите си, сякаш бе чумав. И небето бе ясно, без никакво облаче. Наистина чудесен неделен ден за екскурзии, ако не се смята, че всички полянки и горички на двеста километра от Париж щяха да бъдат набъкани с хора не по-малко от коя да е спирка, на метрото.

Дюран вече го чакаше. Той не беше в никакво особено добро настроение. Като всеки истински парижанин навярно се чувствуваше

ужасно нещастен, че ще прекара горещия летен ден в бюрото си вместо край брега на някоя спокойна рекичка.

– Седнете, колега! – Дюран се усмихна вяло. – С какво да почнем? С кафе или бира?

– По-добре с бира... Поне успокоява нервите. Дюран поръча бира и взе един от сутрешните вестници.

– Слушайте сега:

„Снощи към 9.30 часа в дома си на «Рю де пом» е бил намерен в доста тежко състояние известният парижки антиквар Пиер Кулон. Всички факти говорят, че навярно се касае за опит за самоубийство. Куршумът е пробил слепоочието и е заседнал в черепната кост. Макар че мозъкът е засегнат, има известна надежда животът му да бъде спасен.

В момента Пиер Кулон се намира в една частна клиника под непрекъснато лекарско и полицейско наблюдение. Ако дойде в съзнание, това навярно ще хвърли светлина върху причините за неговото самоубийство. Господин Кулон е известен със своята безупречна репутация и опитът му да се самоубие може да се стори на обикновения читател не съвсем обясним. Все пак някои факти от близкото минало ни навеждат на мисълта, че това непонятно самоубийство е свързано с не по-малко загадъчното убийство на известния гангстер Огюст Периа.“

– Това ли е всичко? – запита Димов.

– Това е същественото.

– Добре е редактирано. Но дали тайната ще бъде запазена?

– Бъдете напълно спокоен! За това са взети всички необходими мерки.

В този момент завънтя телефонът. Дюран вдигна слушалката, слуша известно време, после каза:

– Капелани е заминал снощи в 19.10 за Дюселдорф... Но досега не е регистриран в никакъв хотел или пансион.

– Нещастник! – измърмори Димов под носа си. – Май че го изплашихме повече, отколкото трябваше.

– Не е точно така! – намръщи се Дюран. – Още не съм сигурен, че е невинен... В края на краищата той е подписал декларация за неотклонение. А защо е побягнал?

– В седем и десет той не е знаел за убийството. Както и ние.

– Освен ако не го е извършил...

– Ако го е извършил, навярно е бил сигурен, че Кулон е мъртъв. Тогава защо ще бяга? За да се уличи сам?

Дюран не отвърна. Донесоха бирата, изпиха по една чаша.

– Сега не ни остава нищо друго, освен да чакаме – каза Димов.

– Да, лесно е да се каже! – въздъхна Дюран. – Но не е лесно да се направи. Особено в такъв досаден летен ден като днешния. Знаете ли поне някаква игра на карти?

– Зная пикет.

– Но това е отлично! – лицето на Дюран просто светна от радост. – Моята любима игра. Сега ще пратя да ни купят колода карти.

Неделният ден не обещавахе да бъде чак пък толкова нещастен.

В понеделник около обед на частното летище „Етоал“ край Лион спря такси. От него слезе хубава руса жена, малко старомодно облечена, с бяло дантелено жабо на блузата и широкопола сламена шапка. След малко тя вече седеше край бюрото на директора, като си правеше хлад с някаква концертна програма, на която бе изобразена нейната собствена личност.

– Не зная дали сте чули нещо за мене – каза дамата. – Аз съм Мирей Делюк, пианистката.

– Разбира се, госпожо – отвърна едва ли не обидено директорът. – Виждал съм ви по телевизията.

– Случи ми се голяма неприятност. Изпуснах самолета за Оран.

– Всеки ден се случва, госпожо. Нали за това сме тук?

– Там е работата, че довечера имам концерт в Оран. Нали разбирате, не е въпросът за неустойката... Но ще излъжа моята публика.

– Да, да, разбирам. Заверен ли ви е паспортът?

– Естествено... Директорът се замисли.

– Нямам подготвен самолет за такова дълго пътуване – каза той. – Навярно ще се наложи да почакате.

– Няма значение – отвърна дамата. – Важното е в осем часа да бъда на подиума. Не в тоя тоалет, разбира се.

И все пак се наложи мадам Делюк да почака доста за самолета. Когато най-сетне всичко беше готово, директорът сам я изпроводи до пистата.

– Имате щастие, госпожо – каза той. – Жан е нашият най-добър летец. Пък и времето е чудесно.

– Ще пристигнем ли навреме?

– Бъдете спокойна! – той се усмихна. – Макар че няма да имате, много време за тоалета си.

Мадам Делюк не носеше много багаж – само един ръчен сак и един куфар. Самолетът набра скорост и се издигна леко във въздуха. Беше двуместно въздушно такси, но достатъчно бързо, за да стигне навреме.

Пилотът се оказа младо и хубаво момче, доста приказливо. Разбираше от музика, и то не само от естрадна. Поразпита я добродушно за нейните турнета и концерти, даже си позволи да каже мнението си за нейната тазвечерна програма. Но мадам Делюк отговаряше малко разсеяно, често поглеждаше часовника си. Прелетяха над Южна Франция и скоро под тях се ширнаха безкрайните сини простори на Средиземно море, леко беззникави към хоризонта. Пасажерката се умълча съвсем, лицето ѝ беше все тъй загрижено. Най-сетне пилотът я съжали.

– Не се безпокойте, мадам, ще пристигнем навреме. До Оран още час и десет минути.

– Никога не съм ходила в Оран. На летището има ли таксита?

– Разбира се. Но няма ли да ви чакат?

– Надали. Те са предполагали, че ще пристигна с редовния самолет.

А не знаех на кого да телефонирам.

– Все едно, ще успеем. Както виждате, времето е чудесно.

Точно в шест и половина самолетът кацна, на летището на Оран. Госпожа Делюк бръкна в чантата си и извади сто франка. Младият човек видимо се поколеба.

– Само за да не ви обидя, госпожо... За мене беше истинско удоволствие да пътувам с една толкова известна артистка.

Граничната проверка мина бързо и лесно, тъй като нямаше никакви други пътници. Подпечатаха багажа ѝ, без дори да погледнат в него. Имаше и достатъчно свободни таксита, така че мадам Делюк си избра най-люксозното.

– Хотел „Метропол“ – каза тя.

Шофьорът кимна, колата се понесе бързо по асфалтовото шосе между пожълтелите унили хълмове. Мадам Делюк седеше мълчаливо отзад, видът ѝ беше успокоен и доволен. И макар да бе нетърпимо задушно, никаква капчица пот не личеше по нейното деликатно артистично лице. И никакъв признак на нетърпение или бързане. Само лявата ѝ ръка издаваше малко нервност, все още здраво стискаше дръжката на ръчната чанта. Скоро пристигнаха пред хотела, великолепен прислужник с вид на майор от кралската армия сръчно взе куфара ѝ. Тя отиде на рецепцията и подаде паспорта си.

– Апартаментът за мадам Делюк?

– Ангажиран е, госпожо. Това ли е багажът ви?

– Да, моля да го изпратите... Навярно имате климатична инсталация?

– Безукорна, госпожо. Мадам Делюк взе асансьора за третия етаж и

тръгна облекчена по прохладния коридор. На три крачки след нея, величествен и учтив, вървеше прислужникът. Тя стигна пред апартамента си и с облекчение го отключи. Най-сетне се бе докопала до спасителния бряг, и то по-просто, отколкото бе предполагала. Усмихна се и влезе в стаята. Но това, което видя, я накара да се вцепени на мястото си.

На един стол в средата на стаята седеше Пиер Кулон. Изглеждаше спокоен и изискан, както винаги, с аристократичното си лице, заградено с лека брадичка. Пушеше небрежно и гледаше право в нея с иронична, малко печална усмивка.

Жената издаде слаб писък, изпусна чантата си и хукна назад. На прага почти се сблъска с инспектор Дюран. На две крачки зад него спокойно изчакваха изхода на „представлението“ Димов и Жан, все още в своя пилотски костюм.

– Мадам де Вол, налага се да поговорим с вас! – каза Дюран.

Жената поразена млъчеше. Сега видът ѝ бе толкова жалък и безпомощен, че Димов неволно я съжали.

– Жан, заведи я в стаята! – разпореди Дюран. – И си отваряй очите. От нея сега може да се очаква всичко.

– Бъдете спокоен, господин Дюран.

Дюран и Димов влязоха в апартамента. Пиер Кулон бе станал от мястото си и се усмихваше.

– Поздравявайте, Мишел! – каза Дюран доволно. – Виждам, че чудесно изпълни ролята си.

– Вече два дена репетирам, господин инспекторе, сега вече спокойно мога да стана и киноартист.

– Как реагира?

– Нали видяхте? Все едно, че видя смъртта си. Дори си изпусна чантата.

Дюран взе чантата и я отвори.

– Може пък да намерим нещичко – измърмори той, – преди да сме почнали разпита.

– Предполагам какво може да се намери.

– По-добре е да видим. Чантата беше доста пълна, предимно с тоалетни принадлежности. Дълго трябваше да ги вадят една след друга. Най-сетне откриха солиден пакет, пълен с пачки пари – всичките стофранкови. Едва на дъното лежеше доста голяма инкрустирана кутия. Дюран внимателно я положи на масата и отвори капака.

Съдържанието ѝ блесна и затрептя на светлината, която идваше от прозореца. Беше пълна със скъпоценности. Дюран започна да ги вади

внимателно, с неочаквано нежни за неговите грубички ръце движения. Имаше диадеми, брошки, колиета, браслети – всичко, което една кралица би могла да си пожелае. Скъпоценните камъни сияеха и горяха като живи. „Съвсем не приличат на мърлявия изумруд от кутията за енфие“ – мислеше Димов.

Изведнаж Дюран възкликна възбудено:

– Дяволите да ме вземат... Ами това са скъпоценностите от „Мавритания“!

– От коя „Мавритания“?

– Преди половин година от кораба „Мавритания“, който пътуваше за Атина, бяха откраднати диаманти за десетки милиони долари... Не сте ли чели? От съпругата на американския милиардер Доналд.

Дюран ги гледаше с алчен поглед. Изглеждаше извънредно развълнуван, едва ли не бе загубил присъствие на духа. Димов снизходително се усмихна.

– Защо се смеете? – кресна изведнаж Дюран. – Ами това е успех, колега, невероятен успех. Можете ли да си представите как ще се облека нашият директор, като му ги тръсна на бюрото?

И все още не можеше да откъсне погледа си от тях.

– Трябва да почнем разпита! – каза Димов неспокойно.

Едва сега инспекторът дойде на себе си.

– Да, да, прав сте...

За разпита бяха наели апартамент на същия етаж. Когато влязоха, мадам де Вол седеше на малкото диванче в спалнята, облечено в златиста дамаска. Изглеждаше притихнала и сразена, но все пак с удивително свежо лице, сякаш недокоснато от събитията. Разположен удобно на един стол, Жан я следеше като ястреб, без да я изпусне нито за миг от погледа си. „Тия млади хора – мислеше Димов – могат да бъдат по-студени и от лед.“ Според него, един стилин инспектор при всички положения трябваше да бъде малко по-милостив и по-внимателен към жените.

Но навярно инспектор Дюран беше далеч от тая мисъл. В тишината гласът му прозвуча почти жестоко:

– Кажете, мадам де Вол, защо се опитахте да убиете Пиер Кулон? Защо стреляхте срещу него?

Мадам де Вол погледна инспектора, забави се само един миг и каза тихо:

– Не съм стреляла по никого.

„Значи, съвзела се е“ – помисли Димов с някакво странно облекчение. Каквато и да бе тая жена, все пак тя бе живяла между вълци. Но

Дюран само я погледна с презрение.

– Късно е за лъжи и преструвки. Предупреждавам ви, че с това само отежнявате своето положение.

– Не съм стреляла по никого – повтори мадам де Вол. Гласът ѝ звучеше равно и съвсем безизразно.

– Това са показания на Пиер Кулрн.

– Вие ме шантажирате, инспекторе. Пиер Кулон не може да ви каже нещо, което не е истина.

– Искате да кажете, че нямате нищо общо с тая работа?

– Нямам нищо общо със самоубийството на Кулон.

– Тогава защо побягнахте? – запита Дюран със спотаена ярост. – Защо взехте фалшиво име? Защо си послужихте е фалшив паспорт?

– Защото се уплаших.

– От какво се уплашихте?

– Уплаших се, като разбрах, че Кулон е в ръцете ви. Аз бях съучастничка на Периа в неговите работи. Но знаех, че и Кулон е изцяло в течение.

– Познавате ли и някои други от бандата?

– Не, само тях.

– Може би ще си припомните и някои, други – каза Дюран. – Добре, разкажете, каквото знаете.

– Та аз изобщо не познавах Кулон – продължи мадам де Вол. – За него и за дейността му научих едва няколко дена преди убийството на Периа.

– От кого?

– От Периа, разбира се. Когато той бе принуден от обстоятелствата да замине за Бейрут под името Кулон. Аз знаех, разбира се, много добре кой е Кулон и какво представлява той за парижкото общество. Тогава Периа ми призна, че Кулон също като мене работи за него. Предполагам, че той е пласирал крадените скъпоценности.

– А вие?

Аз работех за Периа близо три години. Използувах своя дипломатически имунитет и пренасях през границата крадените скъпоценности. Последния път трябваше да пренесе скъпоценностите на мисис Доналд, откраднати от „Мавритания“. Разбира се, те бяха нарочно пренесени в Бейрут, където аз работя. Можеше да ги получи само Периа и никой друг. Тогава той се реши на тая постъпка – да замине за Бейрут под името на Кулон. С негово съгласие, разбира се. Там работата се свърши благополучно, той ми предаде скъпоценностите на мисис Доналд. И едва в

последния момент, когато тръгнахме от Бейрут, ми каза, че ще се срещне на софийското летище с Кулон и там отново ще сменят своите самоличности.

– Защо пътувахте заедно?

Периа го поиска. Всъщност този път е наистина най-безопасен. В София няма Интерпол. Там никой не познава ни Периа, ни Кулон.

– По-нататък...

– На летището в София изобщо не видях Кулон. Както се бяхме уговорили, аз просто станах сутринта и отидох на самолета.

– Не ви ли направи впечатление, че Периа не е заедно с вас?

– Естествено. Но аз разбрах това едва в чуждестранната чакалня. Беше вече късно, в никой случай не можех да се върна назад и да го търся. Само това не можех да сторя, дори да имах възможност. Пък и не отдах кой знае какво значение на този факт. Помислих си, че Периа чисто и просто се е успал. Доколкото бях забелязала, той доста добре се черпеше с уиски предната вечер.

– А Кулон не ви ли се обади?

– Да, когато бяхме на пистата, преди да се качим на самолета, той се приближи незабелязано до мене. И успя само да ми пошушне: „Нещо е станало с Периа. Пазете скъпоценностите у вас. И по никакъв начин няма да се свързвате с мене, докато не ви се обади.“ Така и направих.

– В Париж той не ви ли се обади?

– Не. За последен път го чух и видях в самолета.

– Позволете ми да ви кажа, че лъжете безобразно, госпожо. Вие сте били в дома на Кулон в деня на неговото убийство. Скрили сте се в съседната стая и сте подслушали нашия разговор. Вие сте разбрали, че Кулон е разкрит и предстои неговото арестуване. Вие сте го убили, за да не ви издаде, и да заграбите скъпоценностите, които само той е знаел, че са у вас. Направили сте чудесна сделка. Но сте сбъркали – за себе си, искам да кажа. Ако го бяхте застреляли истински, както би постъпил всеки обикновен бандит, сега нямаше да бъдете в ръцете ни. Но вие и този път сте се опитали да хитрувате, искали сте да имитирате самоубийство. За ваше нещастие един куршум не се е оказал достатъчен.

Мадам де Вол го слушаше безучастно, без да помръдне от мястото си.

– Това са измишльотини, инспекторе. Никога не съм била в стаята на Кулон. Просто не съм имала такава физическа възможност. В четири и тридесет и пет аз бях вече в бързия влак за Лион. Отивах на гости на сестра си за няколко дена. Когато пристигнах ка лионската гара, там ме

чакаха сестра ми Жанет льо Шевалие и зет ми Гастон льо Шевалие. Случайно съм запазила дори билета си от пътуването.

– Случайно? – запита иронично Дюран.

– Отначало случайно. Но като прочетох във вестника какво е станало, разбрах, че в цялата работа има и известен шанс за мене.

– А случайно ли си бяхте приготвили фалшив паспорт? – все така иронично питаше Дюран.

– След нещастната смърт на Периа винаги се чувствавах в опасност. И, естествено, бях се подготвила за най-лошия случай.

– Тръгнали сте, казвате вие, на уикенд при сестра си. Тогава защо сте взели със себе си скъпоценностите? Защо сте взели пакета с пари? За да не би случайно да се загубят?

Димов усети, че за пръв път мадам де Вол като че ли се затрудни.

– Бях решила да ги оставя на съхранение у сестра си. Всъщност това беше и основната причина за моето заминаване. Представете си, че намереха всичко това у мене при един обиск. Та аз щях да се демаскирам сама.

– Искате да кажете, че вашата сестра ви е съучастничка? – попита едва ли не злорадо Дюран.

– Моля ви се! – за пръв път мадам де Вол леко повиши тон. – Разбира ое, тя нямаше да знае какво съдържа касетката.

– Плитка лъжа! – възкликна Дюран ядосано. – Касетката дори няма ключалка. И това не е касетка, обикновена тоалетна кутия. И сестра ви веднага щеше да разбере какво съдържа. Как бихте й обяснили какво търсят тия скъпоценности у вас.

– Аз ви говоря истината – каза хладно мадам де Вол. – А вие си мислете, каквото искате.

– Работата е съвсем ясна, госпожо – каза Дюран. – Съдът ще разбере вашите плитки лъжи. Аз ви дадох възможност да облекчите положението си. Сега всичко остава на ваша отговорност.

– Благодаря ви за любезната грижа, инспекторе – все така безизразно и хладно отвърна мадам де Вол.

Дюран се обърна към Димов.

– Имате ли някакви въпроси?

– Само един... Госпожо, какви бяха вашите лични отношения с Периа?

Жената го погледна враждебно.

– Аз бях негова любовница, ако толкова ви интересува – отвърна тя предизвикателно.

– И кое по-рано? Сътрудничеството или личната връзка?

– Познавам Периа от пет години. Той постепенно неусетно ме въвличаше в своите комбинации.

– Хубаво извинение! – каза Дюран възмутен. – Много интересно как сте се запознали. Една дама от висшето общество и един прононсиран гангстер.

Дюран стана нетърпеливо от мястото си.

– Пази я добре! – обърна се той към Жан. – Скоро ще тръгнем.

Двамата инспектори слязоха в барчето на хотела и седнаха на една уединена маса. Дюран изглеждаше възбуден и раздразнен, с някаква непозната охота глътна едно двойно уиски.

– Избра най-добрата позиция! – каза той враждебно.

– А вие какво очаквахте?

– Очевидно не вярва, че Кулон е жив. И е решила да рискува. В края на краищата какво повече може да губи?

– Да, прав бте.

– И излиза, че това не е случайно убийство. Тя го е обмислила предварително и си е организирила доста добро алиби. Защо е взела бързия влак за Лион, а не експреса? Очевидно, за да може да го настигне някъде по пътя.

– В чантата ѝ наистина имаше билет за влак – каза Димов.

– Не се съмнявам. И наистина са я посрещнали на лионската гара. Но и това няма да я спаси, само ще отежни положението ѝ.

Но Димов едва го чу, вгълбен в някаква своя мисъл. Дюран изглежда да, че забеляза това, защото запита:

– Какво ви тормози? Пак някакви съмнения?

– Всъщност само едно. И все пак доста солидно. Защо в крайна сметка такава умна и пресметлива жена като нея се е решила на толкова опасна и рискована постъпка? Защо го е убила?... Едно е да те съдят за предумишлено убийство, друго – за съучастничество в грабежи.

– Хайде сега! – Дюран го погледна учудено. – Та нали всъщност вие лансирахте тая хипотеза, че мадам де Вол е убила Кулон?

– Да, наистина... Но тогава още не знаех, че е толкова пресметлива и умна.

– И все пак тя е жена – каза Дюран сърдито. – Имала е кариера, обществено положение, пари... Насителка е на Почетния легион... И изведнъж – свалена в калта, смазана, опозорена. Коя жена би могла да се примири с такова положение? И не само жена.

– Да, на пръв поглед всичко е така, както вие го казвате. И все пак

не ми прилича на човек, който се поддава на чувствата си. Способна е да пресметне хладнокръвно плюсовете и минусите на всяко свое дело. Да, сетих се какво исках да ви попитам. Прието ли е на френски жена да каже за себе си „любовница“?

– Не, разбира се... Би трябвало да каже „приятелка“. Но тя очевидно си търси оправдание... Жертва на чувствата или нещо подобно. Плитка игра.

– Не е толкова плитка. Всеки съд е чувствителен за такива мотиви. А като се има пред вид, че всъщност нямаме никакви показания на Кулон, то...

– Не! – прекъсна го яростно Дюран. – Няма да се отскубне!... Ще намеря начин да я изоблича. Ще разруша из основи нейното нескопосно алиби?

– Това ще бъде дълга и безнадеждна война... Не знам дали ще ви стигнат нервите.

– Не се съмнявайте в това.

– Прави ми впечатление, че сте по-безпощаден към жените – усмихна се Димов, – отколкото към милионерите.

– Много естествено. Милионер с удоволствие бих станал. Но жена, никога.

– Искате ли да направим един експеримент? – запита Димов внезапно.

– Какъв експеримент?

Поспориха малко дали тоя експеримент е уместен и какво би могъл да им донесе. Най-сетне Дюран неохотно се съгласи. След малко те бяха отново в апартамента, в който проведеха разпита. Мадам де Вол седеше на същото място, сякаш не бе помръднала милиметър. На гладкото ѝ лице не се бе появила дори най-малката гънчица на умора или страдание. Сега Димов я гледеше малко стреснат. И последните сенки на съчувствие бяха излетели от душата му. „Нима това е наистина жена? – мислеше той смутено. – Едва ли!“

– Пригответе се да вървим! – каза Дюран.

След това се изправи пред мадам де Вол и добави сухо:

– Госпожо, току-що ми съобщиха, че Кулон е починал. Сега вие ще отговоряте не за опит за убийство, а за убийство.

За едно мигновение нещо се появи в непроницаемите очи на мадам де Вол. Колкото и кратко да беше то, двамата мъже много добре го забелязаха. Като излязоха в коридора, Димов веднага запита:

– Видяхте ли?

– Много добре видях. Тя се зарадва.

– Точно така!... Но защо?... Сега нали наистина ще отговаря за убийство? И толкова ли е глупава, за да не го разбере?

– Знам ли? – измърмори Дюран. – Може ли човек да разбере женската логика? Може би просто се зарадва, че не съществува вече против нея никакъв жив свидетел.

– Но това е лишено от логика!... Ние приехме, че тя е убила Кулон, за да не я издаде. Но опитът излезе несполучлив, успяхме да я надхитрим. Тя направи пред нас пълни самопризнания. Сега в неин интерес е Кулон да остане жив. Така поне няма да отговаря за убийство.

– Жените са малко нещо като децата, колега... Все им се струва, че като отложат бедата, тя по някакъв начин ще им се размине.

Но Димов едва го чу.

– Защо наистина? – измърмори той омърлушено.

С бързия спортен самолет те пристигнаха в Париж към полунощ. Чакаха ги две коли – едната за инспекторите, другата, достатъчно осигурена и бронирана, за мадам де Вол и другите сътрудници. За тяхно щастие нямаше журналисти, бяха успели да си спестят поне тая неприятност.

– Искате ли да ви заведе при халите? – запита Дюран. – Не може един истински гост на Париж да не опита нашата лучена супа.

– Сигурно е пълно с чужденци.

– Няма нищо страшно. Това са най-обикновени провинциални веселяци.

Веселящите дремеха край масите и по-скоро се преструваха на весели. Не им спореше и лучената чорба, гъста и лепкава като клайстер. Парижки месари в накървавени бели престилки пиеха кротко на бара своя безплатен аперитив, колкото да създадат известен колорит на заведение-то. Провинциалистите гледаха малко уплашено кървавите петна по престилките и нагъваха без апетит супата. Но на Димов тя хареса – поне оная част, която можеше някак си да се погълне. Изпиха заедно бутилка вино и си тръгнаха.

– Утре ви каня на официална вечеря – каза Дюран. – Навярно ще присъствава и директорът.

Димов го погледна едва ли не уплашено.

– Много ви моля!... Ама знаете ли как не обичам официални срещи и вечери.

Дюран се замисли.

– За вечерята някак си може да уредим... Но тогава ще се наложи

да дойдете още веднаж в бюрото ми. Няма да ви се размине без една официална благодарност. Да не говорим за мисис Доналд!

– Не ми е приятно да услужвам на милиардери – изсумтя Димов.

– Без шеги! Навярно ви чака и парична премия. Най-малкото от страна на застрахователната компания.

– С удоволствие ви я отстъпвам – усмихна се Димов.

– Не се шегувайте. Това не са малко пари!

– Не се шегувам, но у нас това е абсолютно забранено. Държавен служител може да получи само законната държавна премия. И нищо друго.

– Ха! – възкликна Дюран. – По тоя начин ще услужите на капиталистите. Знаете ли колко ще се зарадват? Тия пари и без друго ги бяха прежалили.

– Знам! – отвърна Димов. – Но принципът си е принцип.

Дюран го зяпаше любопитно.

– Странни хора сте вие! – измърмори той.

Опитаха се да спрат едно такси. То наистина спря, но в него седеше млада жена с доста претенциозен вид. Цялото ѝ поведение подсказваше, че с удоволствие би ги приела и двамата. Дюран само махна с ръка, шофьорът предвидливо замина.

– А това не влиза ли във вашите задължения? – усмихна се Димов.
– Да я приберете на топло.

– Има си хора за тая работа – отвърна неохотно Дюран.

Тая нощ Димов заспа веднага – без никаква мисъл в главата, макар да съзнаваше много добре, че има за какво да се мисли. На сутринта отиде в Българското посолство, където го прие посланикът. Димов му разказа всичко – до арестуването на мадам де Вол. Посланикът слушаше поразен.

– Познавам мадам де Вол – каза той. – Идвала е даже в нашето посолство. Минаваше за лява голистка. И с основание, сигурен съм, че е участвувала много активно в съпротивителното движение против немската окупация.

– Доста странно! – каза Димов замислено.

– Наистина странно!... Но всичко е добре дошло за нас. Скоро свикваме пресконференция. По друг повод, разбира се. Но ще използваме случая да обясним на господата журналистите, че дължат на нашата страна едно извинение. За всички ония хули, които посипаха по наш адрес.

След посещението при посланика Димов разгледа „Лафайет“. Без

особен резултат, разбира се. Купи само пет-шест газови запалки – подарък за най-близките приятели и сътрудници. И още толкова стила – от най-добрите. Спря за миг пред едно мъжко поло, но махна с ръка и отмина. Стори му се прекалено елегантно за един скромен криминален служител. След това обядва в едно случайно бистро, взе такси и отиде в Галерията на модерното изкуство. Началото не беше никак окуражително. И Матис, и Пикасо го оставиха доста хладен. И тъкмо беше потънал в някакво непонятно за него очарование в салона на примитивистите, някой го побутна по ръката.

– Господин Димов!

Той се обърна учудено – млад, учтив човек го гледаше с нескрит респект. Димов си припомни веднага, че го бе зърнал веднаж някъде около Дюран.

– Господин Димов, инспектор Дюран ви моли да дойдете веднага при него.

– Нещо се е случило?

– Не мога да ви кажа.

Димов погледна със съжаление недогледаните галерии и тръгна с младия човек.

– А откъде знаехте, че съм именно тук? – запита той.

– Френската полиция всичко знае! – пошегува се младежът.

Навън ги чакаше кола, която веднага ги заведе в бюрото на Дюран. Като го видя, инспекторът стана усмихнат и тръгна срещу него. Никога не бе изглеждал в такова добро разположение на духа. „Навярно е пипнал премията от застрахователната компания“ – помисли Димов развеселен.

– Вие сте чуден човек! – говореше шеговито Дюран. – Тръгнал по изложби, вместо да купи чифт хубави обувки на жена си.

– Трябва да си купя жена по-напред – все тъй шеговито отвърна Димов.

– Ами купете си французойка. Ще ви намерим една с намаление.

– От плас „Пигал“?

– Не, моля ви се, напълно порядъчна.

– Пак ще ми излезе доста скъпичка. След сватбата, искам да кажа.

Предпочитам българките, те са ужасно пестеливи.

Двамата седнаха – Дюран зад бюрото си.

– Последно, кога заминавате?

– Както ви казах. Утре сутринта.

– Тогава ще ви направя един малък сюрприз – каза Дюран. – По

случай вашето заминаване.

Той бръкна в едно от чекмеджетата и извади оттам плик. Беше голям плик, доста плътен. Димов едва не се намръщи – какво значи това? Възнаграждение за усърдието? Той вече го бе предупредил, и то съвсем недвусмислено.

– Какво е това? – запита Димов сдържано.

– Отворете, отворете!

Димов неохотно отвори плика. Вътре имаше само няколко фотографии. Отначало те нищо не му говореха. Някаква широка стая в стил „ампир“. Маса, отрупана с бутилки и богато ядене. Полупияни мъже, всичките в есесовски униформи с пречупен кръст на ръкавите. Само три жени, и трите много хубави и елегантни. Но едва като се взря много внимателно, Димов разбра, че една от трите жени е мадам де Вол.

– Къде намерихте това? – запита спокойно Димов.

– В сейфа на Кулон?

– Не, на много по-сигурно място. В трезора на Националната банка. В личната касетка на Кулон.

– Да, сега всичко идва на мястото си – каза Димов.

– Очевидно Кулон не е страдал от излишна доверчивост.

– И не е сбъркал – отвърна доволно Дюран.

– Разпитахте ли мадам де Вол?

– Да, разбира се. И то веднага. Тоя път тя направи пълни самопризнания. Откровени, драстични, бих казал, яростни. Изглежда, че беше вбесена от предателството на Кулон. Говореше за него с ненавист. Но въпреки това не скри нищо от своите престъпления.

– И какви по-точно?

Дюран гледаше втренчено своя колега, на устните му бе кацнала някаква непонятна усмивка.

– Няма да ви държа в неизвестност, както често вие го правите. По-приятно ми е да ви стресна. Мадам де Вол е убила не само Кулон. Тя е убила и Периа.

Димов слушаше поразен. И мълчеше.

– Признайте, колега, че само това не сте очаквали? – обади се Дюран.

– Да, наистина – кимна Димов. – Допусках друго. Допусках, че мадам де Вол е в дъното на заговора срещу Периа. Допусках, че има друга, неизвестна причина за смъртта на двамата. Бях почти сигурен, че Периа не е знаел за идването на Кулон на летището в София. И все пак смятах, че Кулон е убиецът... В края на краищата тоя удар, толкова

професионален и мъжки.

– Не забравяйте, че тя е минала немска разузнавателна школа.

– Да, разбирам. Но тогава не знаех това. Тържествените нотки в гласа на Дюран изглеждаха доста спаднали. Все пак неговият колега бе проникнал в същината на работата.

– Да почнем отначало. Ето този тук – Дюран го посочи на снимката – е Грюне, един от шефовете на парижкото гестапо. Той лично е вербувал мадам де Вол, тогава Жанет Грие, отначало само като своя любовница. Колкото и да е умна и наблюдателна, мадам де Вол не знае как е направена тая снимка. И от кого. Може би това е било ход на някаква друга агентура. Не знае как тая снимка е попаднала у Периа. И, за съжаление, навярно и ние никога няма да узнаем. По-късно мадам де Вол минала специална школа и много умно била лансирана сред дейците на съпротивителното движение. Там тя, според нейните лични показания, се е занимавала само с разузнавателна дейност, с доносничество, искам да кажа.

– Да не би със своите сегашни самопризнания да иска да скрие политическите си престъпления?

– Не знам. Не ми се вярва. Мадам де Вол твърди, че не е вършила никакви особени предателства. Малко е знаела. Пък не се и чувствувала длъжна да казва всичко. И да прави всичко.

– Такъв човек прави всичко – каза намръщено Димов.

– Ще поразчепкаме и тоя въпрос... Но сега за сега да се върнем към нашето дело. След войната като заслужил човек мадам де Вол се издига до поста, който досега заемаше. У нас това съвсем не е лека кариера за една жена. Тя прави впечатление на всички със своя блестящ ум. И с безукорното си поведение. Това продължава до деня, в който пред нея се появява Периа със своите снимки. С тия снимки той е изнудвал мадам де Вол и тя му е служела безпрекословно. Но тоя самонадеян негодник не се задоволил само с това. Като Грюне той направил мадам де Вол своя любовница. И това му изляло главата. С течение на годините мадам де Вол научава две важни неща, които той издал в крайно пияно състояние. Първо, къде е сейфът. И втората по-фатална грешка: кой е Кулон.

– А Кулон как е попаднал в бандата?

– Това навярно никога няма да узнаем. Все пак фактът си остава факт, такъв, какъвто го предполагахме. Именно Кулон е обработвал и пласирал, крадените скъпоценности. За такава очарователна жена като мадам де Вол не е било много трудно да подчини човек от типа на Кулон – той не е бил много опитен в любовните авантюри. Постепенно тя

му признава на какво се дължи нейната зависимост от Периа. Разбира се, не му казва цялата истина. Уж случайно била попаднала в тая компания – за пръв и последен път. Друг е въпросът, дали Кулон наистина е вярвал. Но изглежда, че е вярвал. И поне отначало е бил искрено влюбен в нея. Мадам де Вол успява да му внуши, че е крайно време да се отърват от Периа. И да заживеят двамата почтен живот.

– Тя ли е замислила цялата акция?

– Да, от начало до край. В най-тънки детайли. И всички малки грешки не са грешки на замисъла, а на лошото изпълнение. На Кулон в най-основни линии. Но Периа доста лесно се хваща на въдицата. Той се съгласява да замине за Бейрут под името на Кулон. И след като вземе скъпоценностите и ги предаде на мадам де Вол, да се върне по същия път. Не е съществувала предварителна уговорка двамата да се видят на софийското летище. Мадам де Вол се е уплашила да поиска това от него, страхувала се е Периа да не заподозре нещо.

– Само тук е сбъркала! – обади се Димов. – Трябвало е да върви докрай.

– Вие все още й симпатизирате? – погледна го Дюран.

– Не! – каза решително Димов. – Вече не!

– По-нататък операцията протича, както я предполагахмe. Кулон лесно прониква в квартирата на Периа. Той знае секретa за отваряне на вратата към сейфа, но, разбира се, не знае шифъра. Разбива сейфа и открива оттам снимките. Други ценности не е имало. Заминава за Истанбул и оттам за София. Сега внимавайте как е трябвало да се изпълни замисълът. Пръв пристига Кулон в двеста и осма. Той оставя пред вратата си обувките, които мадам де Вол е познавала. И ключът от външната страна на вратата. Мадам де Вол просто взима ключа и се качва с него в ресторанта. Оставя го на масата така, че да може добре да се види номерът му. Разбира се, предварително са се били уговорили Периа да дойде в стаята ѝ. Така да се каже, последна любовна нощ, преди да пристигнат в Париж, където им е толкова трудно да се срещат. Периа ще мине край нейната маса, ще види номера и всичко е готово. Но тук става нещо, което е накарало Периа да се усъмни...

– Как нещо? – попита учудено Димов.

– Ами какво?

– Периа съвсем случайно узнава от нашия администратор, че Периа е в хотела – продължи мисълта му Димов.

– Дааа – измънка провлачено Дюран. – Сега наистина всичко си отива на мястото. Периа нахлува в стаята на Кулон, защото мисли, че

ще намери там мадам де Вол. И наистина я намира – сама, разбира се. През това време Кулон се крие в банята, готов да излезе веднага щом започне любовната сцена. И да свърши веднаж за винаги с Периа.

– С какво оръжие?

– Той е имал пистолет с много модерен и съвършен заглушител. Пренесла го е мадам де Вол в своята чанта. Но тук става неочакваното. Периа грубо запитва де Вол какво търси Кулон в хотела. И изпълнен с подозрения, тръгва към банята. Какво ще стане там? Ще успее ли изненаданият Кулон да реагира? Няма много време за мислене. Мадам де Вол е носела чадърче, а в дръжката на чадърчето монтирана удобна и много остра кама. Тук старата професия ѝ идва на помощ. Вие знаете колко точен и смъртоносен е бил още първият удар.

Дюран млъкна. И двамата мълчаха.

– Истината излезе много по-сложна от хипотезата! – каза Димов най-сетне. – И много по-драматична. Сетихте ли се да я попитате за копчето?

– За кое копче?

– За копчето на митничаря.

– А, да – кимна Дюран пренебрежително. – Тя сама ми каза, че Кулон го е намерил случайно в митницата. И решил да си послужи с него.

– Понятно за ума на Кулон – каза Димов. – Но непонятно за мадам де Вол. Да, изглежда, че това убийство го е извадило от равновесие повече, отколкото самият той е очаквал. И почва да прави глупости. За да се отърве от кутията за енфие, подхвърля я на Капелани. Вместо да я унищожи съвсем. Чувствувал се е много неуверен и несигурен. Въпреки уговорката той пръв се е обадил на мадам де Вол. Казал ѝ, че му предстои нашето посещение. С удоволствие се е съгласил и тя тайно да присъствува на нашия разговор – така, както си мислехме. Очевидно не е разчитал на себе си, за да разбере докъде въщност сме стигнали. Тя е дошла час по-рано от нас. Прибрала си снимките, за които е станала цялата история. Без да знае, разбира се, че Кулон е съхранил дубликатите.

– Ето защо тя се зарадва, като разбра, че Кулон е мъртъв – прекъсна го Димов. – Предпочитала е всичко, само и само да не узнаем за снимките.

– Така изглежда... След като сме излезли, тя влиза при Кулон. За нея вече е съвсем ясно, че с него е свършено. Решението вече е узряло окончателно. Не е било никак трудно да го застреля от упор, защото той не е очаквал, естествено, такава развръзка. После, както предполагаме, догонва влака близо до Лион с много мощната си лека кола. А всичко

друго е така, както го знаете.

Дюран се облегна на стола си. Масивното му лице едва успяваше да скрие своя израз на спотаено тържество. В края на краищата, макар и на самия финал, наистина бе успял да изненада колегата си.

– Това е цялата история – каза той. – А сега, надявам се, че няма да ми откажете една хубава прощална вечеря.

– Обещахте: сами!

– Добре, сами, упорити човече. Ще отидем в „Максим“.

– Искрено казано, господин Дюран, предпочитам нещо по-скромно.

При Надин например.

– Глупости... Искам да ви заведа в хубав и скъп ресторант. Не бойте се, няма да плащам аз сметката.

– Сметката зависи от менюто – усмихна се Димов. – Хем ще си хапнем добре, хем ще се чувствуваме удобно. Не обичам да ми се въртят около главата пет келнери. И един ми стига, особено ако не е от най-бързите.

– Знаете ли, че сте прав? – отстъпи изведнаж Дюран. – Надин може да ни поднесе всичко, което си поискаме, от омарите до пъпеша. Аз ще ѝ се обадя. Ще ѝ поръчам трюфели и чудесни наденички – от „Мортаи сюр Перш“.

Дюран потърка така съблазнително ръце, сякаш вече ги виждаше пред себе си.

– А сега да се качим за малко при директора. Няма да се разболеете от няколко признателни думи.

На другата сутрин те пиеха кафе в чакалнята на летището. Навън денят беше доста навъсен, ръмеше слаб дъжд, духаше вятър. Но въпреки това Дюран изглеждаше във великолепно настроение.

– И тоя път излязохте прав – каза той. – Надин наистина ни предложи чудесна вечеря.

– И сметката не беше лоша – отвърна Димов.

– Не, не заради сметката... Тоя път се беше постарала като за стари приятели. Да не мислите, че всеки ден поднася такова вино? От реколта хиляда деветстотин трийсет и шеста. Просто не знаех, че го има.

Дюран беше прав – Надин имаше не повече от трийсетина такива бутилки. И ги вадеше само в изключителни случаи. Тя дори накара Димов да се подпише в почетната книга на заведението. След като бе изпила няколко чашки с тях, разбира се.

По радиоуредбата оповестиха пътниците да се приготвят за отлитане. Двамата инспектори си стиснаха сърдечно ръцете.

– Надявам се, че пак ще се видим! – каза Дюран.

– А аз се надявам, че тогава ще бъдете поне началник на управление.

– У нас тия неща не стават така бързо. Добър път!

Навън го лъхна хладният вятър, студени пръски дъжд оросиха лицето му. Беше много приятно усещане след задушните летни дни. А това чувство още повече се усили, след като зърна в далечината българския триколюбор върху опашката на самолета.

На софийското летище го чакаше Ралчев така радостен, сякаш посрещаше собствения си брат. Беше в скромни сандали и простичка лятна риза със завити ръкави. Димов веднага усети лекичкото ухапване на съвестта. Можеше спокойно да купи за него онова елегантно поло, което беше видял на парижката витрина. Можеше, ако се беше сетил. И нямаше да му пъха сега в ръцете някакви си писалки.

– Какво ново към вас? – запита Димов.

– Дребни работи.

– Наистина ли са дребни?

– Не знам! – усмихна се Ралчев. – Но след твоите международни подвизи ще ти се видят като мухи.

Навън ги чакаше служебна кола. Докато пътуваха към града, Димов успя да разкаже в по-общ вид всичко, което се беше случило. И, разбира се, веднага заваляха въпросите.

– Да оставим нещо и за довечера – отвърна Димов. – Ако ме поканиш на гости, разбира се.

– С удоволствие, шефе... Но кажи ми поне как ти хрумна тая чудесна мисъл?

– Каква мисъл?

– Ами че Периа и Кулон са пристигнали в София с разменени самоличности.

– Нищо не ми е хрумнало! – отвърна сериозно Димов.

– Как така нищо?... Та ти ми каза това свое предположение още преди да тръгнеш за Париж.

– Не беше съвсем предположение. Впрочем, навярно би ти хрумнало и на тебе, ако беше прочел по-внимателно медицинската експертиза.

– Та аз я четох.

– И нищо ли не ти направи впечатление?

– Направиха ми впечатление много работи. Но откъде да стигна до такъв извод?

– Ами там пишеше, че в стомаха на убития са били намерени

остатъци от силен алкохол. Навярно уиски. А и знаеш много добре, че в хотела пътникът, записан с името на Периа, е пил само бира.

Ралчев мълчеше поразен. Но като видя разочарованото му лице, Димов побърза да каже:

– Разбира се, този факт не беше никакво доказателство. Нищо не е пречело убитият да е пил уиски преди това. В самолета например. Едно хрумване все още не е нищо, макар че всяко хрумване трябва грижливо да се проверява. Аз достигнах до тая истина постепенно, ден след ден и факт след факт.

– Точно така! – оживи се отново Ралчев.

Едва сега Димов се усмихна.

– Всъщност така протече цялото следствие – завърши той. – След много грешки и много колебания. Важното е веднаж човек да улови здравата и вярна нишка... И не случайно нашият учител е казал, че всяко познание е безкрайно приближаване към истината.

Пред очите им вече блестяха скромните светлини на София.

КРАЙ

© 1981 Павел Вежинов

Сканиране, разпознаване и редакция: goblin, 2007

Публикация:
КУТИЯ ЗА ЕНФИЕ
Павел Вежинов
Военно издателство
София, 1981

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2800>]